

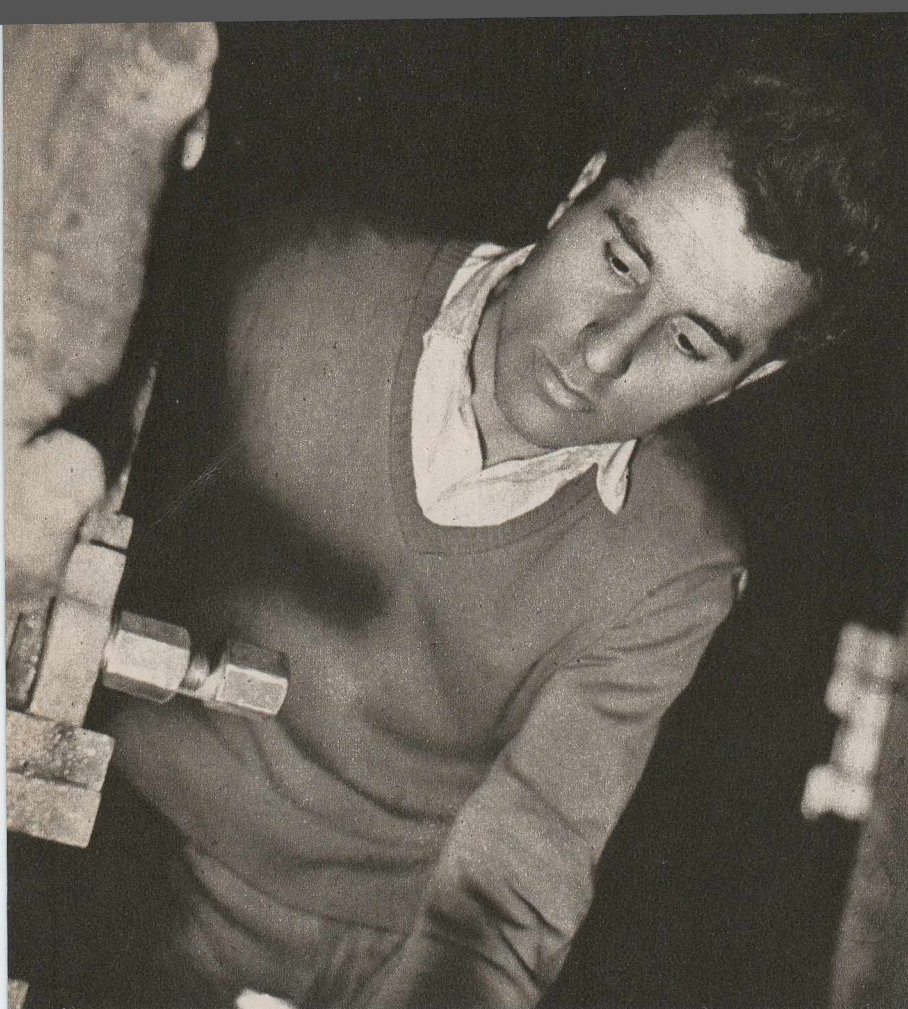
Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 17 (205)

25 APRILIE 1959

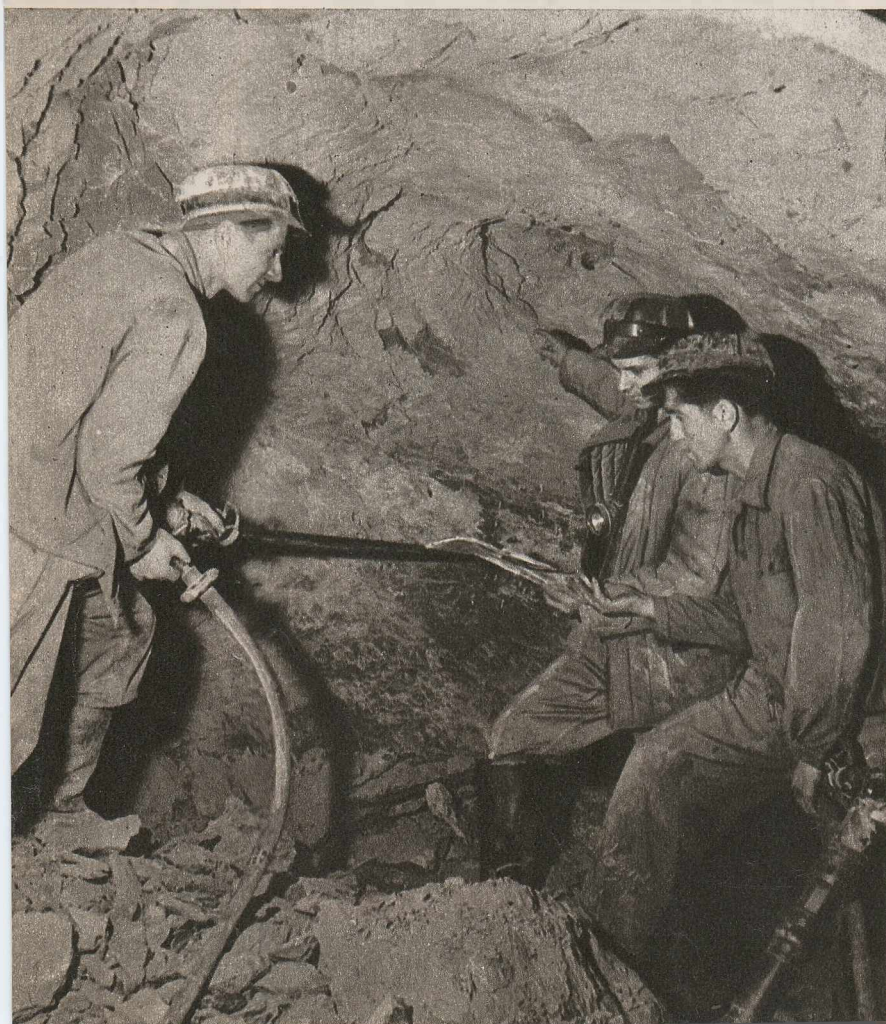

Ion Bratu, lăcătuș-ajustor la uzinele „Vasile Roaită” din București. În ședința de producție a spus: „Imi voi îndeplini planul cu cinci zile înainte de termen și voi face economii de 8.000 lei.” Nu s-a ținut de cuvânt... A terminat planul cu 7 zile înainte și a economisit 15.000 de lei.

Vasile Kiss, muncitor la fabrica de sticlă din Turda. Râde pe sub mustață... Cred și eu! Are și motive: doar pe panoul frunțașilor e scris și numele lui. Și nu numai numele, ci și o cifră la rubrica depășiri: 14%.

AȘA E BINE!

În patria noastră — ca pretutindeni în țările socialiste — s-a stabilit între muncă și sărbătoare o corelație pe cât de simplă pe atât de bogată: *sărbătoarea cinstește munca, munca cinstește sărbătoarea.*

La 23 August, ca și la 7 Noiembrie, ca și la 1 Mai, drapelele roșii flutură în onoarea omului muncitor și a creației lui, proslăvesc marșul lui victorios spre socialism. La rîndul lor, oamenii muncii închină marilor sărbători angajamentul de a munci mai mult, mai bine, mai spornic. Întrecerea socialistă, această minunată expresie a muncii eliberate de exploatare, capătă un avînt nou în preajma marilor sărbători.

Vă prezentăm pe cîțiva dintre cei mulți aflați în aceste zile în plină întrecere. La 1 Mai ei se vor găsi, desigur, în mijlocul nesfrîntelor coloane ce vor saluta pe conducătorii partidului și statului. Ca ei, mil și zeci de mil de oameni ai muncii de pe întinsul patriei vor surde minunatele sărbători a fraților muncitorești, cu conștiința datoriei împlinite.

← Brigada lui Somody lului de la Petrila.

— Ați gătit planul pe aprilie, tovarăși?

— Gătit! Încă din martie.

— No, așa-i bine, tovarăși!

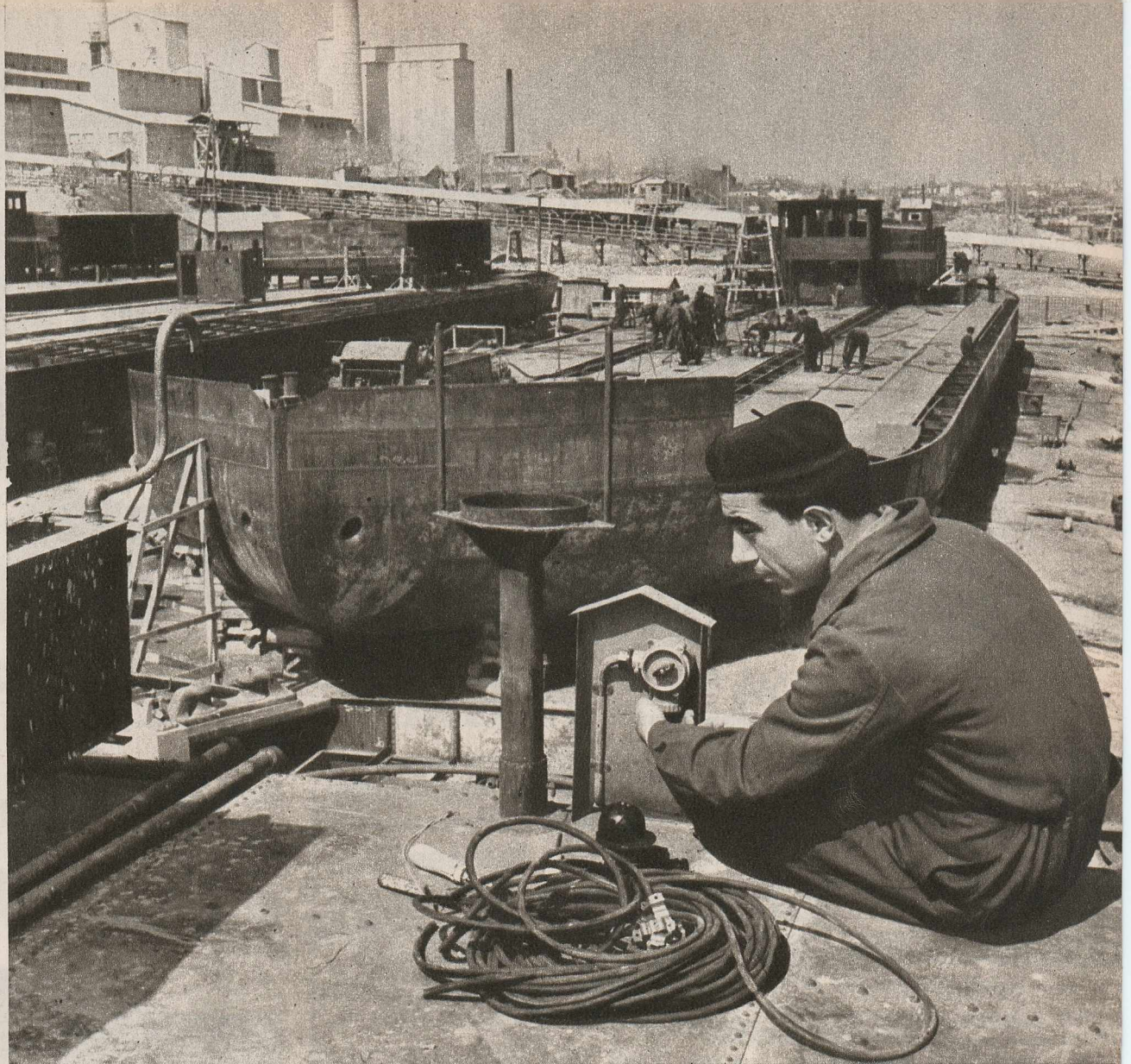

Vasile Gherman, trefilator la „Industria sîrmei” din Turda. Norma e normă, iar... depășirea, depășire. În cazul tovarășului Gherman: 16%. →

Cornelia Rotaru (sus) și Aneta Chiroiu (jos) de la fabrica „Pavel Teacenco” s-au chemat reciproc la întrecere în cinstea zilei de 1 Mai. Rezultatul până acum: 15 la 15; adică, fiecare dintre ele își depășește norma zilnic cu 15 perechi de ciorapi.

Lina Rucăreanu, filatoare la fabrica „Elena Pavel”. Harnică filatoare. Și-a depășit planul nu numai cantitativ (cu 15%) ci și calitativ. Cît despre deșeuri, să n-audă de ele; de aceea nici nu a dat.

↑ Ion Oancea, electrician la Șantierul naval Brăila. Planul lui lunar, la instalația electrică pe un ceam, s-a scurtat cu trei zile; în schimb, s-au lungit... economiile.

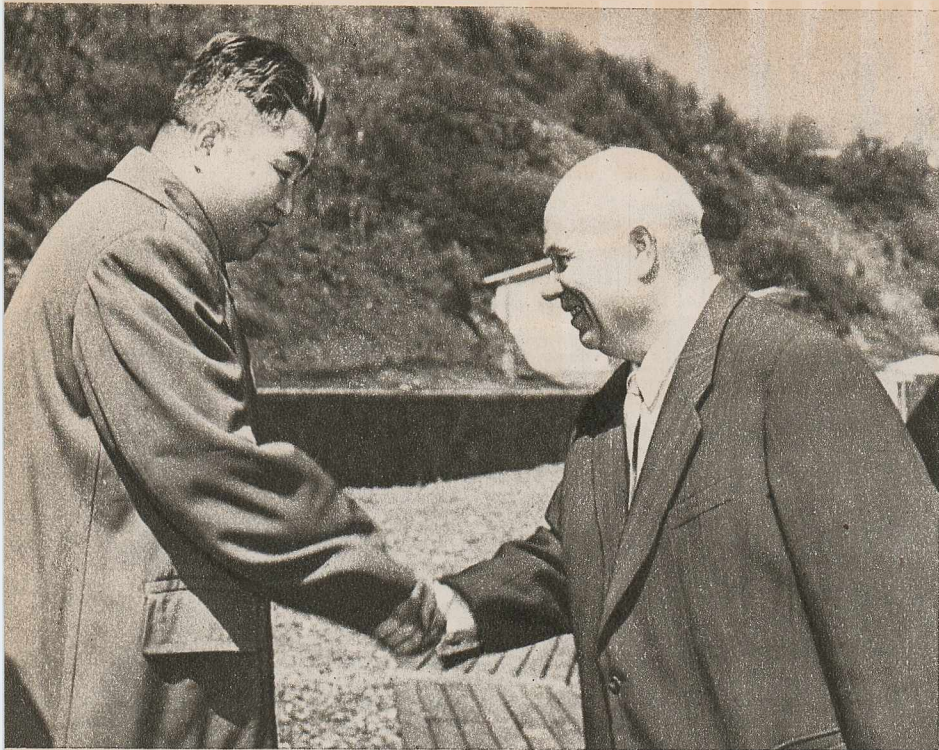
← Ștefania Petac, croitoreasă de piele la fabrica de încălțăminte „Kirov” din Capitală. Din economiile de piele realizate de ea într-o lună se pot confecționa 157 de perechi pantofi bărbătești. A promis să dea 10 perechi de încălțăminte peste planul lunar și a dat... 62.

COPERTA NOASTRĂ:

Utemistul PĂUNOIU IOAN topitor la uzinele „23 August” din București.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

În cursul vizitei sale în U.R.S.S., Toi En Ghen, președintele Prezidiului Adunării Populare Supreme a R.P.D. Coreene, a avut o întrevedere la Yalta cu N. S. Hrușciiov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

De un frumos succes s-a bucurat turneul în U.R.S.S. al sopranei Teodora Lucaciu și baritonului Ladislau Konya, soliști ai Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. În fotografie: Teodora Lucaciu în timpul recitalului dat la Casa oamenilor de știință din Moscova. La pian, Dagobert Bucholz.

Detroit Relief Cut Defeated **Mass Rally in Lansing Mapped for Unemployed**

looking forward **Local Elections in the Auto Union** by earl winter

Tool and Die Jobless Plan Cavalcade to Washington

Sen. McNamara Says He Plans Bill For 30-Hour Week at 40-Hour Pay **Mass Lobby For FEP Urged**

On the unemployment front

DETROIT: Living costs go up again **Michigan Drive For 14% Tax on Profits Urged** **Jobless Fight the Auto Juggernaut**

Demonstration at Detroit City Hall Called for Action on Unemployment **Foreign-Born Jobless Workers Nit by 'Loyalty' Oath in Michigan** **DETROIT MAYOR SEEKS BOOST IN CITY TAXES**

Ask Michigan Ban on Bias Widened To Cover Schools and Housing **AUTOTOWN ALLEY**

The Worker gives you Labor's side of every story **332,000 Unemployed in Michigan, 100,000 More than a Year Ago**

SUBSCRIBE TODAY!

Issued as public service by "The Volunteers" Michigan worker Builders

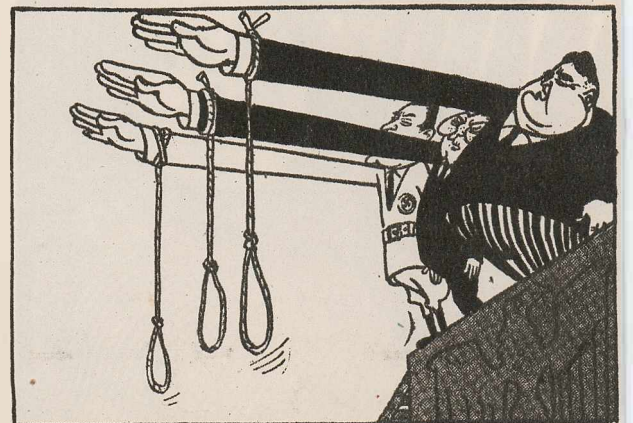

Greva muncitorilor mineri de la 14 companii miniere din Japonia a luat sfârșit cu satisfacerea revendicărilor greviștilor. În fotografie: o demonstrație a minerilor greviști de la minele Miike din Kiusiu.

Tinerii cehoslovaci întâmpină Festivalul... Iată un grup de membri ai Uniunii Tineretului Cehoslovac, muncitori la uzina „Gustav Kliment” din Trjebice-Borovice (Moravia), care se află în întrecere în cinstea celui de-al VII-a Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la Viena, pentru obținerea titlului de „brigadă a muncii socialiste”.

Fotocronica

Ultimul răcnet al Bonnului: „Trătescă democrația noastră”
Desen de ALISCH din „BZ am Abend”

A

cum mai bine de o sută de ani, în plină domnie și dezvoltare a forței aburului, Karl Marx scria: „Regele abur, care în veacul trecut revoluționase lumea, și-a trăit traiul, iar locul lui va fi luat de o forță incomparabil mai mare: scinteia electrică”.

Bunicii și părinții noștri au fost, pe rând, martorii înlăptuirii genialele previziuni. Iar noi, cei de azi, asistăm la împlinirea în cel mai înalt grad a cuvintelor marelui dascăl. Scinteia electrică, zăvorâtă de Lodighin în modestul său bec, a inundat pe rând toate compartimentele vieții. Civilizația e azi de neconceput fără forța energiei electrice... Industria, agricultura, medicina, chimia, transporturile, viața culturală, toate îi sînt tributare în cel mai înalt grad. Mai mult decît atît: socialismul victorios își bazează în mare parte uriașele sale înlăptuiri multilaterale pe dezvoltarea potențialului electric.

Ne sînt cunoscute și apropiate tuturor cuvintele rostite de marele Lenin în decembrie 1920: „Comunismul este Puterea sovietică plus electrificarea întregii țări”. În lumina lor, Vladimir Ilici a dezvoltat o întregă concepție revoluționară, înlăptînd constructorilor socialismului marea importanță pe care electrificarea țării o are în crearea fundamentului tehnic al socialismului și comunismului.

Omenirea vede astăzi împlinindu-se, în Uniunea Sovietică, visul marelui Lenin: puternicele hidrocentrale de pe Nipru — Dnieproghes, Kahovka — de pe Volga — Kuibîșev, Stalingrad — și din alte părți ale Țării Socialismului sînt o realitate; 2.540.000 de kilowați numai de la hidrocentrala „V. I. Lenin” de pe Volga. Mai mult decît produce cea mai puternică furnizoare de energie electrică din lumea capitalistă.

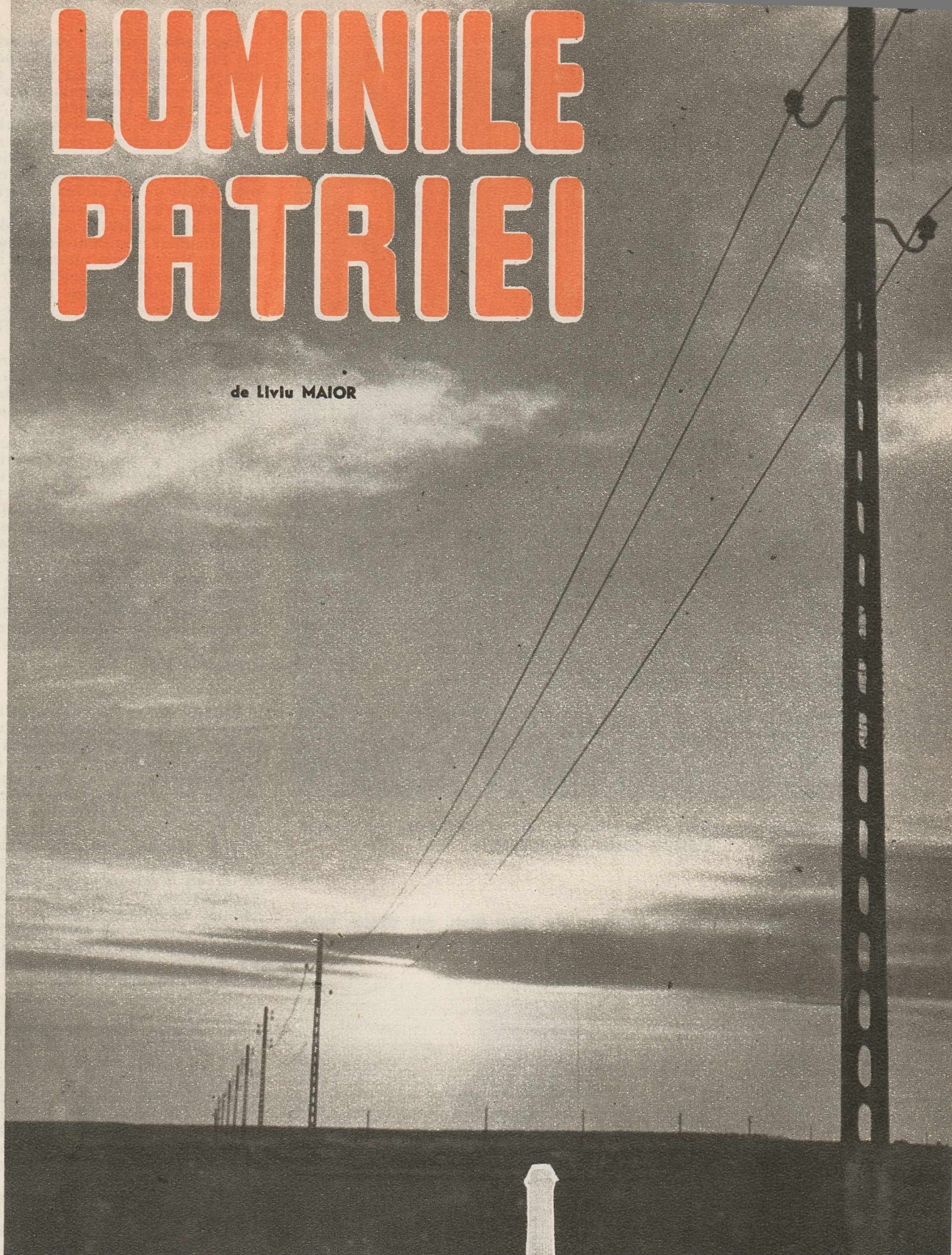
... Poporul nostru are fericirea de a vedea înlăptuindu-se și pe pămîntul țării noastre învătătura și visurile lui Lenin.

Țara este azi brăzdată pretutîndent de asemenea căi de energie luminoasă. →

Termocentrala de la Comănești. Aci turbinele producătoare de energie electrică sînt puse în funcțiune prin utilizarea drept combustibil a cărbunelui inferior. ↓

LUMINILE PATRIEII

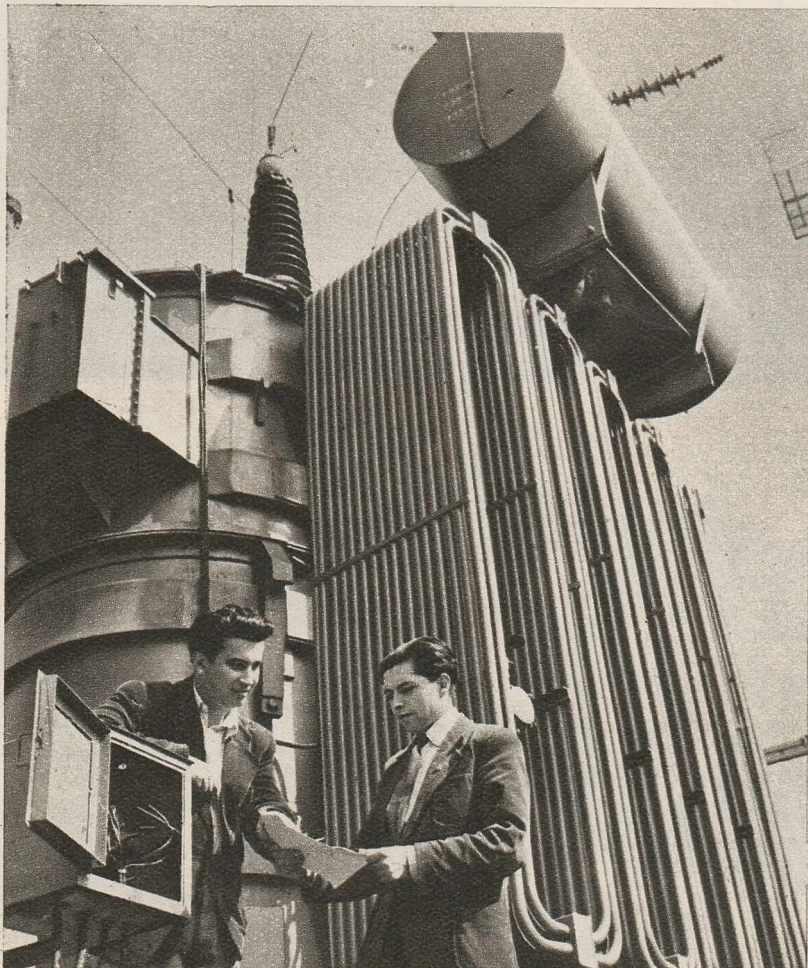
de Iivlu MAIOR

O fotografie-document: termocentrala de la Fintinele, pe vremea cind se găsea în construcție.

Transformatorii de înaltă tensiune. În prim plan, doi dintre inginerii de la termocentrala din Fintinele: Gh. Grigorescu (stînga) și Ioan Alexan.

Problema sporirii potențialului energetic al patriei a ocupat, îndată după 23 August 1944, un loc de frunte în programul partidului nostru. La numai un an de la eliberare, în toamna anului 1945, deci în plin efort pentru refacerea economiei țării — în plină luptă împotriva sabotajului capitaliștilor și împotriva complotului imperialist internațional — Conferința națională a Partidului Comunist Român decidea crearea în viitor a unei puternice rețele de energie electrică. „Prin crearea în țară a unei rețele de centrale hidroelectrice — spunea raportul politic al C.C. al P.C.R., prezentat cu această ocazie — se va putea purcede la electrificarea căilor ferate și întrebuințarea masivă a energiei electrice în dezvoltarea tuturor industriilor noastre“.

De îndată ce întreaga putere economică a intrat în mâinile poporului, proiectele cu privire la electrificare au început să cunoască un ritm de realizare din ce în ce mai intens. Astăzi, noi și moderne centrale hidro și termoelectrice luminează întinderile țării. De la 501.500 kW putere instalată în 1938 în România burghezo-moșierească, țara noastră se poate mândri astăzi cu o putere instalată de peste 1.500.000 kW.

★

Recent, în ziua de 12 aprilie, colectivul termocentralei „Steaua Roșie“ din Fintinele (cunoscută publicului larg sub numele de termocentrala de la Sîngeorgiu de Pădure) a ciocnit cu bucurie un pahar de vin, aniversînd cinci ani de la intrarea în funcțiune a primei turbine instalate acolo.

Majoritatea celor care în această zi au ovaționat discursurile vorbitorilor, au toastat și au sărbătorit evenimentul pînă-n zori au avut cinstea de a fi martorii faptului aniversat. Termocentrala s-a născut și a prins viață sub ochii și prin munca lor.

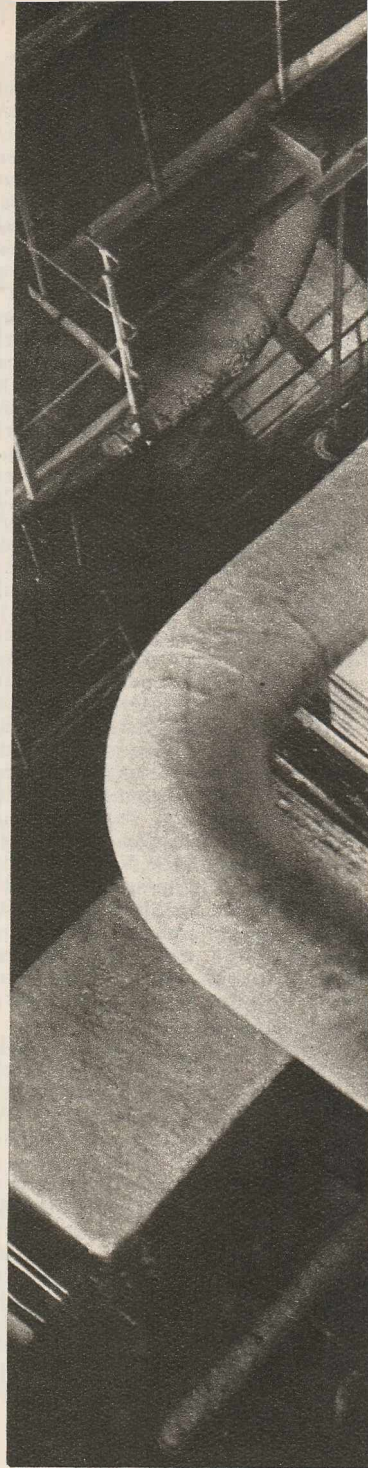
Se obișnuiește în asemenea cazuri să dai înapoi filele calendarului. Fiecare are de povestit.

Intîmplările pe care electricienii le-au istorisit cu această ocazie pot alcătui, fără greș, întreaga istorie a termocentralei; iar istoria termocentralei „Steaua Roșie“ poate reprezenta, ca simbol, întreaga istorie a dezvoltării potențialului energetic din țara noastră.

...Așadar, în 1954 a intrat în funcțiune, la Fintinele, primul grup energetic cu o capacitate de 25.000 kW. O asemenea instalație era pusă în funcțiune și, totuși, la Fintinele existau oameni, ca Iosif Csoszor, care nu numai că nu știuseră pînă atunci ce înseamnă o turbină, dar nu știuseră pur și simplu nici cum se întoarce un comutator electric... El, și ca el majoritatea tehnicienilor de azi ai termocentralei, nu numai că nu visaseră să producă energie electrică, dar nici măcar s-o utilizeze.

Iosif Csoszor a sosit în 1953 să lucreze cu brațele pe proaspătul șantier al termocentralei. Munca sa era animată de un plan bine chibzuit: va lucra pînă va pune deoparte o sumă mai mare de bani; pe urmă se va întoarce acasă și va deveni gospodar, după datina și legea fintinenilor. După un an de zile, însă, instructorul de partid al șantierului l-a anunțat:

— Te-am propus pentru școala de calificare. Vei ajunge tehnician la viitoarea termocentrală. Sper că nu refuzi...

Iosif Csoszor a privit uriașele agregate care se instalau, a privit impresionanta pădure metalică a transformatorilor, turbinele și, zîmbind, a răspuns sincer

— Nu pot să primesc. Nu cred că-aș putea să învăț. E o meserie prea grea.

Dar faptele au dovedit că ajutat de tovarăși, Csoszor a putut!

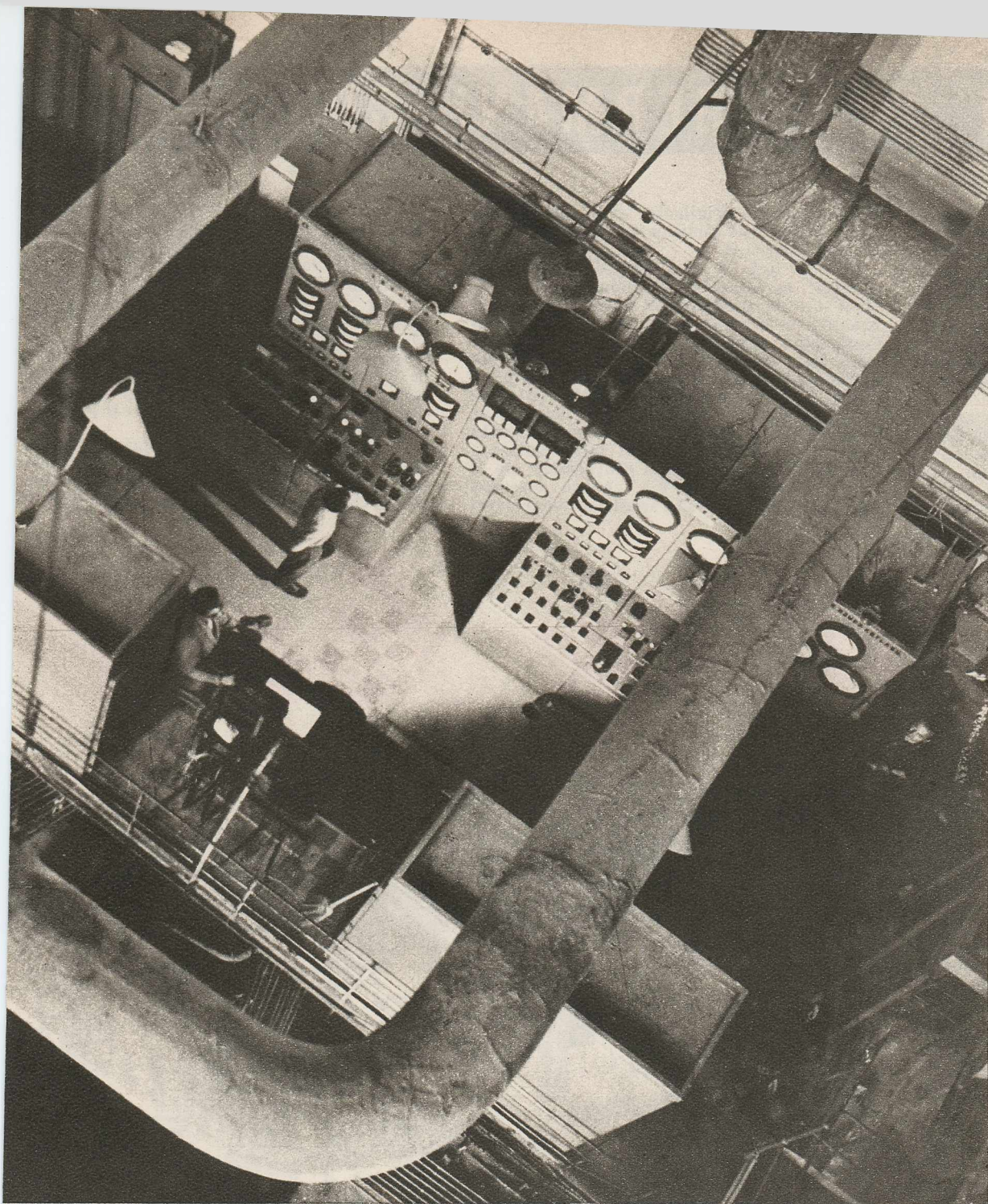
Cazul Iosif Csoszor se repetă și în cazul Mihaly Kacso, Adalbert Nemes, Adalbert Harko și... al altor nenumărați muncitori ce nu avuseseră nici o calificare.

La rîndul meu, i-am povestit lui Csoszor o istorioară asemănătoare. La hidrocentrala de pe Sadu am cunoscut un tînăr, pe nume Pavel Iancu. Acesta mi-a spus:

— Pe locul unde vedeți azi clădirea centralei, îmi așezam în fiecare primăvară stîna cu oi. Am fost 15 ani la rînd cioban; cîntam din fluiet și mă hirjoneam cu cîinii.

Pe atunci Pavel privea apele involburate ale Sadului și le blestema în gînd. „Nu sînt de nici un folos. Primăvara și toamna se umflă, se năpustesc și doboară casele oamenilor“.

Fostul cioban mi-a povestit el

insuși toate acestea. Pe urmă m-a plimbat prin fața tablourilor de comandă ale hidrocentralei. Degetele sale butucănoase de altădată se subțiaseră. Le plimba cu eleganță peste butoane, peste manete. Întreaga forță, acum potolită, a Sadului, era în mîinile sale.

Și ca Pavel Iancu, tot la Sadu, fostul cioban, Ion Gavrilă. Și ca Ion Gavrilă alții, nenumărați. La construcțiile de la Fintinele, Sadu, Comănești, Ovidiu, Paroșeni, Borzești sau Bicăz, pe șantierul tuturor hidro și termocentralelor noastre s-au ridicat mii și mii de oameni, mii și mii de tehnicieni și muncitori calificați.

În 1921, la inaugurarea primei centrale hidroelectrice construite de Puterea sovietică, Vladimir Ilici rostea memorabilele cuvinte: „12.000 de kilowați este un început foarte modest. S-ar putea ca un străin, cunoscător al electrificării americane, germane sau suedeze, să-și bată joc de aceasta. Dar — încheia Lenin — cine ride la urmă, ride mai bine“.

Lenin spunea aceste cuvinte într-un moment în care tînăra republică sovietică se afla încercuită și grav amenințată de imperialismul mondial. Într-o vre-

me în care toată priceperea, știința și forța creatoare trebuiau scoase la iveală și consacrate uriașei ofensive pașnice; într-o vreme în care aproape totul trebuia pornit de la zero, prin forțe proprii și fără ajutorul nimănu.

În 1950, cînd tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej prezenta, în fața Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, Raportul asupra Planului de electrificare a țării, la răsărit, pe malurile Niprului și Volgăi, hidrocentrale uriașe produceau sute de mii de kilowați. Tot în Uniunea Sovietică alte proiecte grandioase anunțau apropiata eclipsare a celei mai mari hidrocentrale din lumea capitalistă — „Grand Coulee“ (S.U.A.).

În condițiile acestea, țara noastră a primit și în domeniul electrificării, ca și în toate celelalte domenii, un neprețuit ajutor frățesc din partea Uniunii Sovietice. Pe băncile universităților din Uniunea Sovietică sute și sute de tineri studiau complicatele probleme ale energeticii și experiența practică a constructorilor sovietici.

În halele termocentralei de la Fintinele — și la fel s-a petrecut și la celelalte centrale electrice — a fost instalată, sub îndrumarea

specialiștilor sovietici, aparatura modernă, fabricată în uzinele Uniunii Sovietice. Turbinele și-au început respirația sub supravegherea proaspeților absolvenți romîni ai facultăților din Leningrad și Moscova. Mai lipseau doar muncitori calificați. Dar în fiecare constructor harnic și entuziast de pe șantier existau toate calitățile unui priceput și îndemnic electrician. Iosif Csoszor, Adalbert Harko, Mihaly Kacso și alți mii de oameni ca ei au dovedit-o din plin.

Iată dar cum țara noastră a pornit la înfăptuirea grandiosului plan de electrificare, bizuindu-se pe inepuizabile resurse interne și pe ajutorul dat de prieteni ce posedau o știință și o practică strălucite.

... Așadar, la 12 aprilie 1959 muncitorii, inginerii și tehnicienii de la Fintinele au aniversat cinci ani de existență a termocentralei. Centrala are de-acum o tradiție și o istorie proprie. Personalul cunoaște o meserie temeinică. L-am văzut pe inginerul Alexan Ioan, care a studiat în U.R.S.S., specializînd în orele de producție pe un tînăr inginer stagiar, absolvent al unei facultăți romînești. Pe Iosif Csoszor — devenit astăzi specialist,

mai ales datorită îndrumării primite zicu zi din partea specialiștilor sovietici Iakușko — l-am văzut calificînd un consătean, nu de mult angajat în întreprindere. L-am văzut pe Adalbert Harko învățîndu-l meserie pe un băiat din Hunedoara... Noii sosiți au în fața lor oameni stăpîni pe o meserie intrată de acum adînc în patrimoniul științific și tehnic al țării.

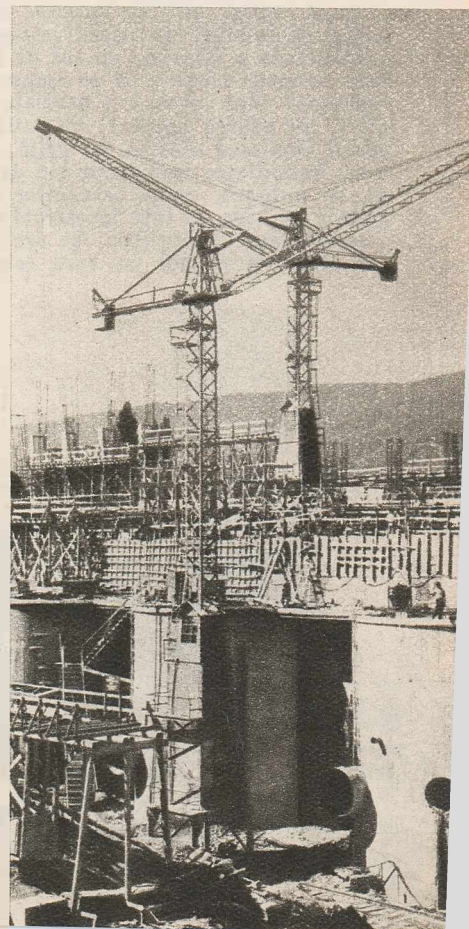
În cei cinci ani scurși, termocentrala s-a mărit cu încă patru turbine, însumînd azi o capacitate totală de 150.000 kW. Prețul de cost a fost scăzut de la 130 lei megawat-ore la 83 lei megawat-ore. Și, ca un corolar, cîștigul mediu al muncitorilor s-a dublat în 1959 față de cel din 1954.

Între timp pe harta țării s-au încrucișat, ca pe un imens pămînt străbătut de canale de irigație, noi linii de înaltă tensiune. Planul de electrificare se concretizează în noi hidro și termocentrale electrice. Marile obiective „V. I. Lenin“—Bicăz și termocentrala de la Borzești sînt în plină construcție; în Expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej făcută la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 26-28 noiembrie 1958 se arată că se vor ridica centrale termoelectrice avînd o capacitate totală de 600.000 kW cu o producție de energie de peste 4 miliarde kW-ore; în anul acesta vor fi racordate la sistemul energetic de 110 kv orașele Baia-Mare și Craiova și vor începe lucrările de racordare ale regiunilor Suceava, Constanța și Oradea, astfel încît în 1960 să se încheie sistemul energetic național.

Patria noastră va fi scaldată în lumină. Industria și agricultura vor crește, viața se va înfrumuseța, va înflori în veșmintul luminos al socialismului.

← Aspect din sala cazanelor, la termocentrala „Steaua Roșie“.

Cînd hidrocentrala de la Bicăz va intra în funcțiune, resursele de energie electrică ale țării vor fi îmbogățite cu peste 200.000 kilowați. ↓

ATOMIȘTII VEST-GERMANI CONTINUĂ...

Acum 10 ani, în 1949, Louis Johnson, fostul ministru de Război al S.U.A., a rostit la Frankfurt pe Main, în numele președintelui Statelor Unite ale Americii, aceste cuvinte:

„Președintele Statelor Unite și-a definit poziția. El nu dorește înarmarea Germaniei. Este o declarație clară, care epuizează această problemă fără nici un fel de reticențe și echivoci. Aceasta este realitatea“.

Timpul a trecut și realitatea arată astăzi cu totul altfel decât încerca să o înfățișeze acum 10 ani mr. Johnson. Se zice că omul propune și dumnezeu dispune. Cine nu știe însă că însuși președintele S.U.A. nu e nici el decât un om care trebuie să țină seama de

Bundeswehrl. Vigilența este dictată de jocul sinistru al făcliilor care se desfășoară în R.F. Germană.

Sînt 10 ani de cînd președintele S.U.A. „epuiză“ în întregime problema, dar numai cinci luni de cînd Duncan Sandys, ministrul Apărării al Marii Britanii, declara în Camera Comunelor: „Urmărește cu satisfacție dezvoltarea noii armate germane... Ea (Germania occidentală—n.r.) a devenit unul din principalii stîlpi ai alianței occidentale“. Dacă ar fi să-l crezi pe ministrul Apărării (citește de Război) al Majestății Sale, nu poate exista bucurie mai mare decît să ai în vecinătate o Germanie înarmată pînă-n dinți (unde era dl Sandys cînd rachetele V.1. zburau deasupra Londrei?). Dacă ar fi să-l ascuți pe demnitarul

englez, securitatea Occidentului și a Angliei constă în alianța cu Germania reînarmată (cu ce se ocupa dl Sandys cînd Churchill cerea ajutor Armatei Sovietice rugînd pe aliatul sovietic să rețină prin ofensiva sa încă o parte din trupele germane care amenințau Anglia?). Dacă ar fi să te iei după frunțașul conservator britanic, primejdia vine nu de la înarmarea atomică a Bonnului, ci de la ofensiva de pace a Moscovei (cu ce se îndeletnicește ministrul Apărării al Angliei dacă tocmai apărarea vieții concetățenilor săi îl preocupă cel mai puțin?).

Firește că nici cuvintele d-lui Sandys nu trebuie luate ad litteram. Unii politicieni reacționari occidentali socot că folosind termenul „bucurie“ mister Sandys se gîndește la

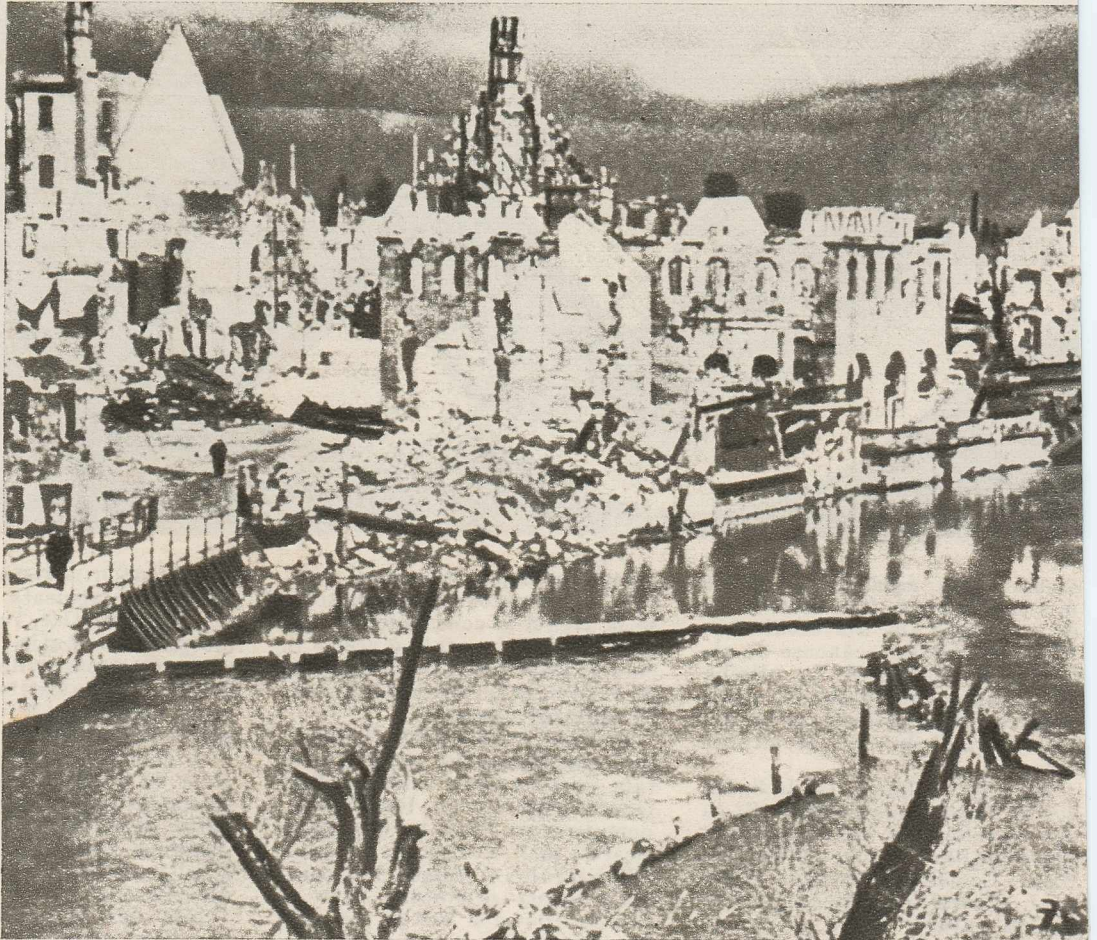
...Jocul cu focul

dispozițiile nenumăraților dumnezei care-l înconjoară — de la dumnezeul aluminiului pentru avioane pînă la cel al oțelului pentru tancuri...

Desigur, cuvintele unora nu trebuie luate în înțelesul lor ideal și, dacă acum 10 ani problema putea să pară „epuizată“, s-au mai ivit, desigur, pe drum, elemente noi. La epuizarea lor ajută acum, ca aliați cu drepturi egale, printre alții, generalii vest-germani Hans Speidel (scăpat ca printr-o minune dintr-o încercuire pe frontul din răsărit) și Friederich Foertsch (scăpat și el tot ca printr-o minune, cu viață). Cel dintîi este comandant al trupelor terestre ale N.A.T.O. în sectorul central european. Cel de-al doilea este locțiitor al șefului de stat major al trupelor N.A.T.O. în probleme privind planurile operative.

Zece ani după ce președintele S.U.A. a „epuizat“ problema, Krupp fabrică din nou tancuri, generalii Speidel și Foertsch fac din nou „planuri operative“, șantierele din Kiel pregătesc noi submarine ale morții. Fără nici un fel de reticențe și eschivări...

După război, unii au încercat să convingă lumea că spiritul revanșard vest-german este o fatalitate a istoriei, un soi de blestem cu care oamenii trebuie să se împace. Dar un revanșard fără arme e o sperietoare pentru ciori, nu pentru oameni; un militarist fără pistol provoacă ridicol, nu grijă; bliguielile unui incendiator fără făclie țin de patologie, nu de politică. Grija oamenilor vine de la armele cu care au fost înzestrați militariștii vest-germani. Neliniștea își are izvorul în rachetele de război cu care este înzestrat

↑ Ad, în Nürnbergul sfirtecat în războiul dezlănțuit de militariștii germani, au fost judecați și condamnați criminalii de război hitlerişti. Luați aminte, revanșardii vest-germani! Nu vă jucați cu focul. Cu focul atomic.

lătă în fapt înarmarea atomică a Germaniei occidentale; rachete americane „Honest John“ pentru Bundeswehrl vest-german. „Aliații“ apasent ai Bonnului ar trebui însă să știe că asemenea rachete nu circulă în „sens unic“; o simplă apăsare pe buton le poate face să-și trimită încărcătura distrugătoare și spre Westminster sau spre Louvre.

asigurarea primită la Bonn că armele vor sta întotdeauna îndreptate spre Răsărit. Dar cine nu cunoaște lipsa de prejudecăți a militarismului german față de punctele cardinale? Se cîntă doar din nou în Germania occidentală „Deutschland über alles“. „Über alles“, d-le Sandys! Asta poate foarte bine să însemne și „Über England“. Primește Germania occidentală din partea aliaților ei nord-atlantici tunuri capabile să bată doar spre Răsărit? Sînt noile avioane — pe care Strauss, ministrul de Război al Bonnului, le-a inspectat personal în Franța — prevăzute cu frîne speciale care să împiedice zborul spre Apus? Experiența ultimului război mondial nu trebuie uitată. Răsăritul a avut atunci (și are cu atît mai mult acum) cu ce pedepsi pe agresor. Occidentul a fost cel dinții care

TOBOȘARUL DRACULUI

de Eugen FRUNZĂ

*Bate toba: bum-bum-bum!
Bate toba dracului;
Cere foc și cere scrum
La răscrucea veacului.*

*Și se scutură din tei
Ofilite, florile;
Amuțesc în preajma ei
Codrii și piorile...*

*Cine bate toba iar
Să sftirnească tunete?
Hei, te știm noi, toboșar!
Sătano, supune-te!*

*Te-am știut la chip și grai
Cînd sunat asemenea
Și cu sînge ți-adăpai
Inima de cremene...*

*Astăzi umbli travestit:
Nasturi noi te ferică,
Guler nou ți-ai potrivit
Și o cască sferică.*

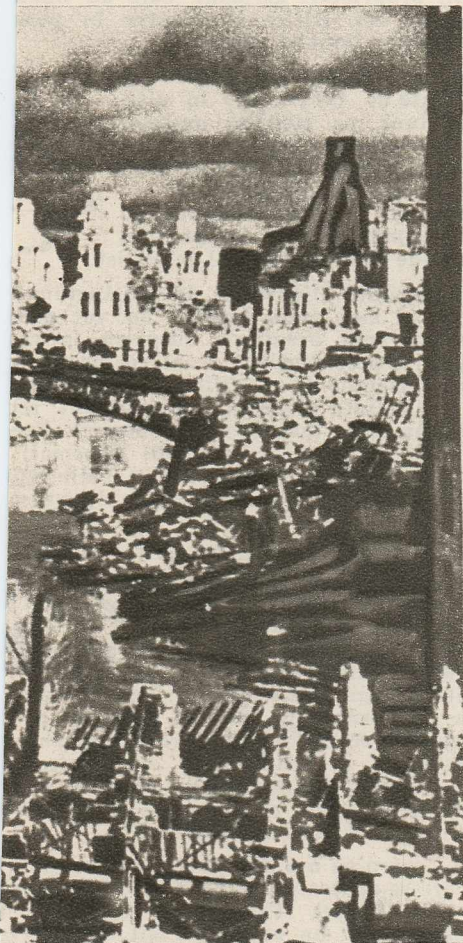
*Dar cu pasul de giscan
Zgîndări iarăși ușile,
De otrăvuri și catran
Îți afirmă gușile...*

*Vai, ferește-te, îți strig,
Și de fruntea omului,
Și de soare și de frig,
Și de floarea pomului*

*Și de fulger în amurg
Munții cînd se clatină,
Și de clipele ce curg
Line, ca o datină.*

*De bătrîni și de nepoți,
De-adîncimi și creștete,
Și de toate și de toți
Sătano, ferește-te!*

*Ura lumii, de ne-nfrînt,
Strajă stă potecilor
Să te spulbere în vînt
Pentru vecii vecilor!...*

Desen de Ernst JAZDZEWSKI

mas descoperit în fața tăvălugului german. pericolul nu a devenit mai mic numai pentru că Germania s-a opoșit sub acoperirea N.A.T.O. Ziarul englez „Daily Mail” a arătat just situația cînd scria acum citiva săptămîni: „După felul cum evoluează lucrurile, în cîteva ani Germania occidentală va avea o armată excelentă și o dată cu ea o industrie de război impunătoare... Nu trebuie să fim lașii ca Germania să ajungă o forță politică și economică dominantă în Europa”. Cei care citesc „Daily Mail” nu uită că Germania nazistă a ocupat în timpul războiului teritoriile engleze Jersey și Guernsey. Ei nu știu că, renăscut, imperiul lui Krupp e gata să execute comenzile lui Adenauer cu aceeași științiozitate cu care a executat în alte vremuri comenzile lui Wilhelm și ale lui Adolf

„Inarmarea atomică egal sinucidere“. Acest lucru l-a arătat și cunoscutul fruntaș al luptei pentru pace din R.F.G., pastorul Martin Niemöller, la mitingul împotriva înarmării atomice care a avut loc la Dulsburg.

Hitler. De ochii lumii, totul e dat drept „colaborare europeană“, „cooperare“, „alianță“ în vederea apărării „lumii libere“. A fost creat chiar un așa-numit „triunghi al înarmărilor“ din care face parte Germania occidentală alături de Italia și de Franța. Că aceasta este o nouă și ingenioasă porțiță deschisă înarmării atomice a Germaniei occidentale o arată cele declarate de Strauss unui ziar englez încă acum un an: „Vă pot asigura că în următorii trei, patru chiar cinci ani nu va exista armă nucleară germană. După aceștia însă, dacă alte țări — și în special Franța — vor produce o bombă cu hidrogen, este foarte posibil ca Germania să procedeze și ea la fel“.

Hamburg. O caravană de automobile, străbătând străzile orașului, cheamă populația la luptă pentru înlăturarea primejdiei morții atomice.

„Nu! — înarmării atomice!“ Cuvintele acestea, ce pot fi întâlnite în fiecare oraș vest-german, exprimă voința populației R.F.G. de a nu fi adusă pe teritoriul țării terribila armă.

La începutul lunii aprilie a fost constituită prima unitate vest-germană înzestrată cu armament atomic american. Aceasta a făcut, desigur, să crească numărul germanilor care gândesc: pieirea lumii ar putea începe cu pieirea Germaniei occidentale înseși.

Dar în loc să piară, lumea preferă să se apere. Nu toți au uitat învățămintele istoriei. Nu toți incurcă cu bună știință cuvintele. Nu toți consideră ca o „bucurie“ faptul că militarismul german devine principala forță de șoc a imperialismului în Europa. Există, desigur, pregătită, pentru cei ce și-ar pierde rațiunea, cămașa de forță corespunzătoare. E vorba însă de a preîntâmpina pericolul, de a scuti lumea de nenorocire, de lacrimi, de distrugeri. Popoarele vorbesc simplu, răspicat. Ele nu folosesc vorbele pentru a-și ascunde gândurile. Există numeroase propuneri făcute în ultimii ani de Uniunea Sovietică și de alte țări ale lagărului socialist, propuneri menite să împiedice reînarmarea Germaniei occidentale, să contribuie la crearea unui stat german pașnic, democrat, care să nu mai fie niciodată țara „tunurilor în floare“. Iar dacă anumite cercuri occidentale resping aceste propuneri, este cazul ca activitatea lor potrivită păcii să fie supravegheată cu vigilență.

Popoarele, inclusiv poporul german, declară: „Nu vrem reînarmarea Germaniei!“ Este o declarație clară și neechivocă de care trebuie să țină seama în primul rând dușmanii păcii.

Radu ȚULESCU

FLACARA

OBIECTIV

● Taxiurile din München vor fi dotate curînd cu un sistem de alarmă, inventat de un inginer german, pentru prevenirea atentatelor criminale asupra șoferilor. În cazul unor agresiuni huliganice, la care se dedau de regulă militarii americani, vor intra în funcțiune semnale luminoase și o sirenă alarmă.

● Foametea cumplită ce bîntuie în Brilia își continuă ravagiile în forme și porții îngrozitoare. Numai într-o singură săptămînă, la Fortaleza (capitala statului Ceara) au murit de inaniție 400 de co-

● Pe temeiul reluării vechilor legături dintre monopolurile americane și magnații vest-germani, procurorul general al S.U.A. a anunțat că va cere Congresului aprobarea de a scoate la licitație acțiunile faimoasei firme germane „General Anilin“, ale cărei capitaluri depuse la băncile americane fu- seră confiscate în timpul celui de-al doilea război mondial ca „bunuri inamice“. Nu e exclus ca, printr-un simulacru de licitație foștii proprietari germani care au finanțat războiul lui Hitler să reintre în posesia acțiunilor „General Anilin“.

● Autoritățile franchiste sînt intrigate de faptul că, în ultimele luni, pe zidurile orașelor spaniole și mai ales la Barcelona, mîini nevăzute fac să apară în fiecare noapte inițiala „P“ — Protestad — ceea ce reprezintă încă o manifestare a opoziției crescînde față de regimul falangist.

● Regimul dictatorial din Portugalia rîtrînge și mai mult dreptul de vot pentru a evita vreo eventuală surpriză în cazul alegerilor prezidențiale. Conform proiectului guvernamental de modificare a constituției de aci înainte alegerea președintelui republicii nu se va mai face prin sufragiu direct ci va fi „asigurată“ (termenul întocmai) un așa-zis colegiu electoral format din reprezentanți ai statului corporatist de tip mussolinian.

● A pătîto și Rifai-Pașa. Pe cartea de vizită și în pașaport figurează cu titlul de prim-ministru al regatului Iordaniei. Dar pe aeroportul newyorkez hotărîtor a fost chipul său oacheș, așa încît rasiștii americani nu l-au cruțat, l-au (mai)tratat pe Samir Rifai ca pe un „negru“ oarecare. Premierul regelui-marionet Hussein a protestat, dar condescendenții „Nu-mi place maniera în care organele americane care se ocupă cu controlul pașapoartelor îi tratează pe vizitatorii oficiali“.

● Pentru că n-a mai putut îndura mizeria în care se zbătea de mai mulți ani, un pașagiu din Troyes (Franța) s-a spînzurat la „locuința“ sa: un vagon părăsit. Omul avea 37 de ani și a lăsat în urma sa opt copii.

● Recenta victorie a Partidului Comunist în alegerile municipale din Franța este analizată în termenii următori de „New York Times“: „În lumea electorală nimeni nu este mai logic decît alegătorul francez. El își schimbă opinia cu multă ponderență. Există în Franța de la război încoace două milioane, două milioane și jumătate de milioane de milionați comuniști. Dacă li s-ar adăuga și simpatizanții, cifra probabil că s-ar dubla sau tripla. Cînd masa flotanță a alegătorilor este nemulțumită, ea înclină să voteze pentru comuniști sau socialiști. Ceea ce s-a întîmplat, se pare, și la alegerile municipale“.

PRELUDIU

Țhefuri apele visează
rul vislit de cocori...
Țhefuri apele visează
rul mierțelilor...

Țhefuri apele visează
e-nmugurind peste ele,
ele adăpîndu-se
ste prin paduri ca niște mărgele...

Ți-și dezmoțesc crengile
tu mîngîierea serilor...
Ți-și dezmoțesc crengile
sferece fîntînile sevei...

Teacă și murmură crengile
împine cîntătoarele.
Ți-și dezmoțesc crengile
gene soarele, soarele...

Înt, întindere fără hotare,
sai dorm apele și visează sub gheață;
bătrîni brazii de-atîta zăpadă
e fruntea încă cuprînsă de ceață ..

Te-aud cum te scuturi în aspre adîncuri,
răsufli sub larguri, pe-ntinsele stepe...
Tu: deși oîntul în spuiber te-nfruntă,
inea începe...

NĂ DIMINEAȚA, SOARE!

Ți a rîs soarele...
Cohotit undeva în munți
în prașcău alergînd după fete...
Ți a rîs soarele
razit cărunți
scuturat din plete...

Ți a rîs soarele...
urmă-am rîs noi
m pornit-o pe cîmpuri cu dînsul...

Ța plantelor
torcea din adînc,
meteale
musteau, sîțșiate, plînsul...

Ți a rîs soarele
cred că în piept
a-nflorit mie dragostea țară...
Ți a rîs soarele
urmă-am rîs eu...
putea și altfel, primăvară?!...

N CÎNTEC DESPRE BUCURIA OILOR...

ava miroase a toamnă uitată...
le o simt și-o lasă nemîncată.
ripește undeva o pasăre rară
pătrunde pînă-n iesle oîntul de-afară...

ei, ce oînt cu miros de rășină și cetină...
a-ntors în pășuni înflorita prietină?...
nde-i ciobanul, de ce n-a deschis?
lanțuri zăbozii se smulg, ca din vis...

ircă s-aud pași umbliînd prin ogradă...
nu scriștie ascuțit, pe zăpadă...
ătrunde o rază în iesle, să oază...
e caldă, ce moale, ce blîndă ești, rază!...

Suită cîmpenească

In larguri tot cîntă pasărea rară...
Se-nghesuie oile să scape afară,
se zbat, și ascultă, și-adulmec mereu
ierbille, ierbille de sub Rarău...

CIOCÎRLIA ȘI-A SCHIMBAT CÎNTECUL

PORNESC TRACTOARELE...

In văzduhurt adastă
ploile calde...
Dar nu stau pe prispă să aștept oînturi bune,
să le poarte, încoace
anotimpul cîndoa să ni-l scalde...

Ascultați: gem plugurile vechi de obidă
și poate de lene!
Nechează năprasnic ieșind din hangare,
cu trap de motoare,
Cali putere!...

Dati chiot voinic, feți-frumoși ai pîinii,
pe-ntinsele stepe!
De noi îmboldită, de noi ajutată,
mai tute minunea începe!...

GRÎUL NOSTRU

Și parcă aș sta tot aici pe tarlale,
plecat peste lutul din brazdă...
Și parcă mi-aș scrie mai bine poemul
cu tine, grîu proaspăt, drept gazdă...

Ești verde ca marea cea fără hotare
deși ești mărunt, nici de-o șchioapă...
Dar viața, viața ce crește în tine,
nu-i cîntec, nu-i vers s-o încapă...

Or spune o seamă: „Ce mare minune:
un grîu precum este tot grîul!...”
Dar puneti urechea și-auzi-veți întrînsul
cum curge belșugul, ca rîul...

Nu-i grîu ca tot grîul, ci grîu fără seamăn:
e grîu de-al nostru, pecine!
Îl cresc ingineri cu opinci și chîtmire
și acesta-i secretul, vezi bine!...

Fumegă cîmpul... Albește omătul
ici, colo, subțire.
Tu, ciocîrlie-nălțată-n văzduhuri
Ce știre împrăști, ce știre?...
Cald, soarele mugurii blînd ți alintă.
Te legend, zvicnești, ciocîrlie...
Mă-opresc la fîntîna bătrîna din șesuri,
să sorb apa clară, dulce...

„Ci oîno aici, șturlubatecă pasere,
o clipă să-mi stai blîndă-n palmă,
să-mi cînti tot ce cînti în văzduhuri, acolo,
cu soarele roșu de-avalmă...”

...Și îat-o în palmă, cîntîndu-mi cîntarea:
„Cai de foc se ivesc, primăvară!
Mă-nalț în văzduh să-i vestesc, și îndată
peste brazde coboru-mă țară!...”

Vezi că drag Țmi e soarele, cerul și zarea,
draği mi-s holdele, cîmpurile pline”...
„...Să purcedem, atuncea, la lucru-mpreună:
stai aici, pe volan, lîngă mine”...

EPILOG

In dimineața asta, peste-ntinsuri
de mîrșii și podgorii, parcă-aud
cum trece-un oînt toamnăec și foșnește
larg fîlșit de aripi înșpre sud.

In soare prind să joace sungeii,
copacii-și număr galbenii, furis.
Fîntîni cu cumpeni săgetează cerul
țaiat de migratoare-n curmezis.

... Bat drumuri colbăite-n lungul țării
întîmpinat de lanuri de porumb
ce sună lung, prelung în oîntul serii
și-odăjditiile de aur își dezbumb...

Al toamnei trup, în pîrg se dăruiește:
ci strugurii prea copți se tescuiesc
să curgă mustul roșu în ulcele
ca pentru un ospaț împărătesc...

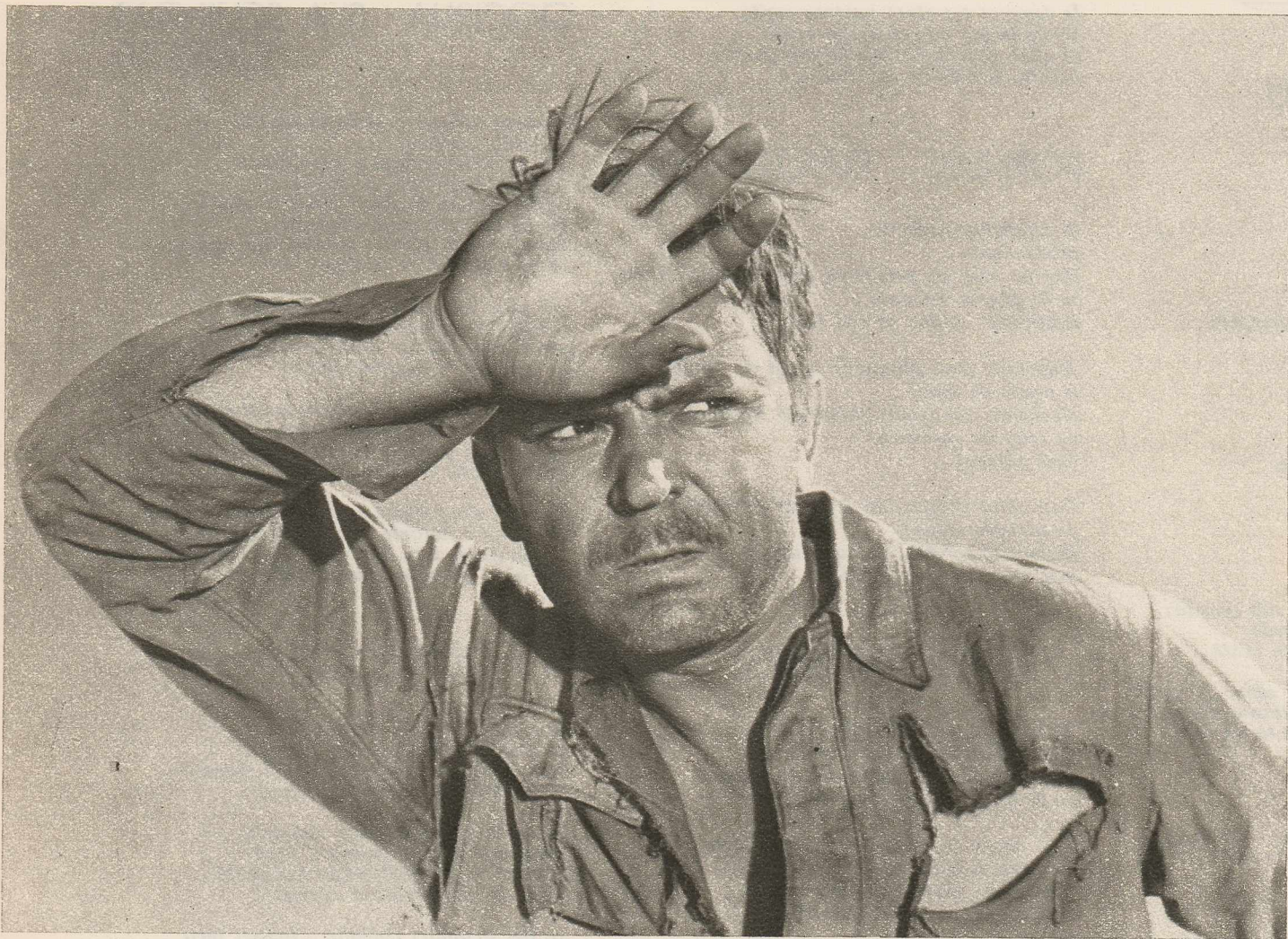
Pometele-ntînd mere roșcobane
și prune cu obrazul oînețiu...
Și șesul, în cules, pare-o tipsie
pe care, lîngă pîinile de grîu

din vară, se aștern înmiresmate
bucate noi, cum nu s-au mai văzut...
... Un cînt de slavă rodului și toamnei
să înfirip din inimă am orut...

Dar mi-au ieșit în drum culegătorii:
cu pîine și cu oin m-au omenit.
Și cîntecul de slavă-a prins a crește
din gura lor, înalț și măiestrit...

Ție Ți-l închinău, inimă-a muncii
și conștiință-a marelui norod.
M-alăturai cîntării fără seamăn
cu struna mea și eu, unil rapsod...

UN MARE POEM CINEMATOGRAFIC

mul reconstituie via-
ferului Andrei Sokolov.
Atit ca regizor și
interpret al lui Se-
Bondarciuk a izbutit
prezintă pe eroul
contextul social-isto-
ruia și aparține,
du-ni-l în toate man-
rile lui, nedespărțit de
rășii lui de muncă,
timplari, turnători și
neri, care după ce-ș
șesc ziua de mun-
intorc acasă, unde
teaptă familia cu
bucuriile sau micile
cotidiene. Regizorul
darciuk a găsit în
artistă Zinaida Kirie
interpretă ideală a r-
Irinei. Părerea mea e
acest film ea joacă
lent. Expresia „joacă
se pare însă puțin ne-
vită. Fiindcă actrița
joacă, ci trăiește în
adânc, tragedia er-
Parcă-i văd și acum c-
plins, desperat, în c-
când își ia rămas bun
soțul ei, îi văd m-
incrușate pe piept
aleargă în urma tre-
sau surisul ei sfios,
și matern, din alte
mente ale filmului. E
ație admirabilă, elib-

Serghei Bondarciuk în
← lui Andrei Sokolov

Și viața merge mai dep-

U

n tânăr om sovietic, un om cu nimic deosebit de alți mulți asemenea lui, își începe viața. Fericirea lui e simplă, calmă și sigură: muncește și-i e dragă munca lui. Își înghebează un cămin și căsătoria lui e fericită. Are copii: două fete și un băiat. Dar izbucnește războiul, Marele Război pentru Apărarea Patriei. Și acest om pleacă să lupte, fiindcă fericirea țării, fericirea lui sînt în primejdie. Căzut prizonier, omul trece prin încercări grele, supraomenești. Fasciștii încearcă să-i mutilizeze sufletul, să-i distrugă moralul și capacitatea de rezistență. Dar, deși călcat în picioare și torturat, el nu se predă. Este de neînfrînt, deși cupa amărăciunilor a băut-o pînă la fund. Războiul se termină. Omul pornește spre casă cu gîndul la cei dragi. Dar în locul casei nu găsește decît o pilnie de bombă în care s-a adunat apa ploilor. Sub dărîmături au pierit soția și cele două fete ale sale. Pe unicul băiat l-a văzut în tot timpul războiului o singură dată: atunci cînd era mort. Căzut pe

front, în ultimele zile ale războiului! L-a îngropat în pămînt străin. Și iată că omul acesta nu-și pierde echilibrul sufletesc, nici încrederea în oameni. El va ști să-și refacă viața — forța morală a omului sovietic e asemenea oțelului — deși îl așteaptă încă destule încercări. Împreună cu orfanul Vaniușa, pe care l-a cules de pe drumuri, el va porni, optimist, înainte, în întimpinarea vieții.

Aceasta este tema noului film sovietic, ecranizare a cunoscutei povestiri a lui M. Șolohov „Soarta unui om“. Trebuie să spun de la bun început că, după părerea mea, filmul este deosebit de interesant, este o operă cinematografică în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Scenariul lui I. Lukin și F. Șahmagonov păstrează în întregime energia sobră a limbajului și a patosului povestirii șolohoviene. Scenariștii și-au încredințat opera unui regizor debutant, unui om de care mă simt foarte apropiat și despre a cărei creație sînt fericit că pot scrie.

Realizînd filmul „Soarta unui om“, actorul Serghei Bondarciuk, căci despre el

este vorba, a trecut cu succes primul său examen regizoral. În plus, și-a asumat și interpretarea rolului eroului principal. Ca regizor, Bondarciuk a știut să-și aleagă interpreții, iar ca actor a izbutit să creeze unul din marile roluri ale vieții lui. Îmbinînd munca regizorală cu cea a interpretării actoricești, Bondarciuk ne-a dat o operă profund realistă, care reflectă trăsăturile esențiale ale caracterului omului sovietic, trăsături care trezesc în noi, spectatorii, sentimente de mîndrie pentru tot ceea ce am realizat, dînd naștere totodată unor noi imbolduri de a munci.

Filmul înfățișează întimplări din anii care au înscris cele mai întunecate pagini din istoria noastră — anii agresiunii hoardelor hitleriste asupra patriei sovietice. Din vîlmășagul acestor zile tragice se desprinde luminoasă imaginea omului sovietic, simbolizat prin Andrei Sokolov. Dimensiunile lui sufletești ajung la o înălțime nemaiîntîlnită. În aceasta constă, de altfel, și vigoarea povestirii, care s-a impus de la început atenției milioaneilor de cititori.

Secvență cu secvență, fil-

INCHINAT OMULUI

de vorbărie și detalii inutile, o creație care slujește nu numai actriței, ci întregului film.

Felul în care Zinaida Kirienko interpretează episodul mare pe care ea îl dă eroinei ne fac să înțelegem că și datorită amintirii ei reușește Sokolov să-și poarte povara suferințelor și ne explică tăria cu care acesta înfruntă cele mai grele încercări.

La rîndul său, Bondarciuk îl interpretează pe Andrei Sokolov cu o pasiune fără rezerve. Să cităm, ca exemple, câteva scene.

Sokolov este îndrăgostit. Această dragoste a lui, atât de frumoasă și de bogată dar atât de timpurie

aminte, inima ți se va strînge de nostalgia fericirii trecute...

Dar scena care dezvăluie într-adevăr culmea măiestriei regizorale și actoricești a lui Bondarciuk este, după părerea mea, scena din lanul de ovăz, cînd Andrei Sokolov, evadat din lagăr, se prăbușește sleit de foame în mijlocul lanului. În timp ce înghițe cu nesăț boabelă de ovăz abia cojite de palmele-i crăpate și negre, doar ochii mai păstrează o uluitoare lucire; în ei citești deopotrivă acea supraomenească durere și suferință, dar mai ales licărul fericirii pe care ți-o oferă libertatea... Este într-adevăr o scenă magistrală, care nu poate fi privită fără lacrimi în ochi! Apoi, după ce omul „a mîncat“, se întinde pe pămîntul uscat. Și, deodată, ovăzul parcă încetează de a mai fi ovăz. Sclipirea lui uscată pare că încărunește pămîntul mutilat, secăt, vlăguit de dușmanul feroce. În lanul acesta cărunt, bătut de vînturile toamnice, stă întins un om, un om care trăiește, iubește, care e însetat de o viață omenească...

Rareori spectatorului îi

este dat să trăiască un sentiment atât de intens. Le mulțumim din inimă artistului și excelentului regizor Serghei Bondarciuk, operatorului V. Monahov și întregului colectiv care au creat aceste neuitate scene.

În filmul lui Bondarciuk, ca și în povestirea lui Șolohov, există toate trăsăturile unei arte monumentale. Monumentalul se conturează în caracterul eroic al lui Sokolov, care a știut să înfrîngă toate durerile, toate suferințele și să privească înainte, cu fruntea înălțată. Filmul, ca și povestirea, avînd o bază profund tragică, pune pe om — asemenea tuturor tragediilor — față în față cu fiara. Iar sfîrșitul luptei este aureolat de izbînda omului situat pe poziția umanismului proletar, socialist.

„Soarta unui om“ este un film despre oamenii care luptă împotriva fiarei existente încă pe planeta noastră. În prezentarea veridică și pasionantă a acestei lupte stă valoarea deosebită a primului film al tînărului regizor și al experimentatului artist Serghei Bondarciuk și a întregului său colectiv de creație.

Cumplită e viața prizonierilor în lagărul fasciștilor! (în centru, S. Bondarciuk în rolul lui Andrei Sokolov). →

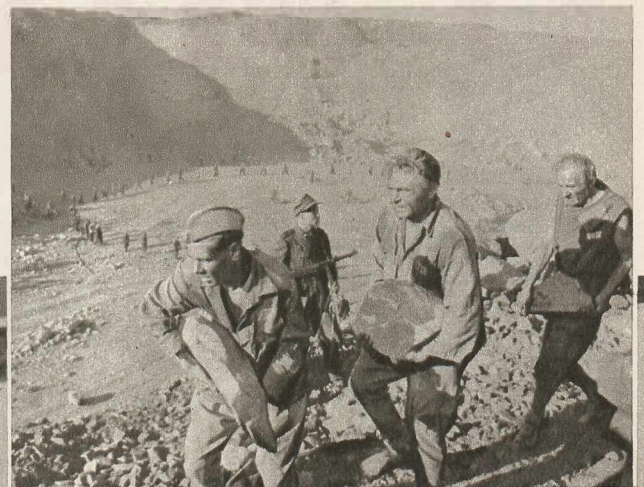
Andrei Sokolov (S. Bondarciuk) cu Vanja — fiul lui adoptiv — (Pavlik Boriskin). ↓

Cît de luminos e zîmbetul Irinei! (Zinaida Kirienko).

Andrei (S. Bondarciuk) și Irina (Z. Kirienko) fac cunoștință.

O MIE DE ÎNT

ȘI TOT ATÎTE.

Reportaj de Cornel BOZBICI

Dacă azi nimeni nu mai crede că Josua a oprit soarele pe cer pentru ca să poată câștiga bătălia împotriva lui Adonisedeh, dacă acest act este incredibil prin însăși imposibilitatea săvârșirii lui și rămâne pentru oricine o povestioară frumoasă de adormit copii, totuși mai persistă superstiții care subjugă, înspăimintă și terorizează mințile ignorante. Marele imperiu al naturii, cu nenumăratele lui fenomene, spațiul infinit al cerului, omul cu tainele lui biologice și maladiale care apar pe neașteptate, toate acestea și multe altele capătă în mintea neștiutorului explicații fantaziste și ridicole. Împotriva ignoranței se duce o adevărată bătălie în care se folosește demonstrația, unde argumentul este hotărâtor iar experiența decisivă.

O asemenea bătălie ne propunem să relatăm în rândurile care urmează...

CINE „MANÎNCĂ“ LUNA?

Ion Berciu, directorul Casei raionale de cultură din Sighet, venise în comuna Onești cu brigada artistică de agitație. Sătenii au ascultat cu interes și conferința agricolă a inginerului Holdiș, și spiritualele cîntece maramureșene, petrecînd cîteva ceasuri plăcute. După cum e sta-tornicit obiceiul prin partea locului, la sfîrșit, profitînd de faptul că au în mijlocul lor „cîrturari de la oraș“, cîțiva dintre țărani s-au întins la ta-clale cu ei. Și, pe nesimțite, din vorbă-n vorbă, țărani au prins a le pune întrebări.

— Dealurile noastre sînt golașe și n-avem nici o haznă*) de pe urma lor. Oare n-am putea planta aici vii?

— Spun doctorii să ne ferim de microbi, da' ce sînt ăia microbi?

— Tăt mă-ntreb, văzînd atîta omenire, cîte limbi se vorbesc pe pămînt?

Iar unul voia să știe cu tot dinadinsul „cine mănîncă luna cînd se eclipează“?

*) Haznă=tolos

Ei, ia încearcă și răspunde la toate! Ingerul Holdiș și directorul Berciu s-au străduit să explice, dar multe întrebări, fiind de strictă specialitate, i-au depășit. Aveau să plece, în seara aceea, spre casă uimiți de setea de cunoaștere a acestor săteni și mîhnii că nu le-au putut da toate lămuririle cerute.

A doua zi la Casa raională de cultură din Sighet au fost chemați medici, ingineri, profesori, avocați și li s-au relatat întrebările țărănilor din Onești și s-a hotărît că ar fi bine să plece cu toții în comună și să răspundă la întrebări, la fața locului. Astfel a luat ființă prima brigadă științifică din țară...

PRIMELE ACȚIUNI

Oneștii au fost prima etapă. Succesul deplasării intelectualilor la țară îl atestă vîlva stîrnită în toate comunele din raionul Sighet. De aceea sătenii din Călinești așteptau cu nerăbdare sosirea intelectualilor de la Sighet. Ulița satului era plină de lume. Mamele veniseră cu plozii în brațe. Cîțiva săteni își

notaseră întrebările pe hîrtiuțe, alții le păstrau în gînd. „Ei, să vedem dacă „cei de la Sighet“ știu răspunde la toate!“

Printre cei sosiți sătenii au cîteva cunoștințe: pe doctorul de „coconi“ Pop Victor, care le-a vindecat mulți copii; pe medicul Ion Palage, om tare șafăr la vorbă, renumit în tot raionul pentru priceperea lui; pe profesorul Pauliuc Bogdan, cel care face „minuni“; pe avocatul Pereni... Cunoșcîndu-i, sfiala se topește și întrebările curg cu nemiluita.

— Am auzit că Anglia se scufundă la fiecare o sută de ani cu 33 cm. E adevărat? — întrebă Ion Jurcă.

În rîndurile mulțimii, rumoarea: „Al dracului e și Jurcă ăsta, duce grijă Angliei!“

— Să ne spuneți care-i vîrsta cea mai potrivită la bărbați și la fete pentru căsătorie? — se interesează Dunea Petru.

Cîteva fete chicotesc, iar un moș de lîngă cel cu întrebarea se uită galben la el și mormăie: „Mă Petre, mă...“

— Eu aș vrea să știu — începe răgușit Gheorghe Șerban — cîte kilograme de fîn mănîncă o vacă pînă da un kilogram de lapte?

Asta da întrebare! Și gospodarii de-abia așteaptă răspunsul. Numai unul îi spune vecinului: „Păi cine-i nebunul care a pus finul pe cîntar să știe!...“

... „Are sau n-are racu' leac?“, „Cum a apărut omul pe pămînt?“, „Ce-i cu problema germană?“, „Ce-i rahitismul?“, „De ce cîte o mamă de la 3-4 luni nu are

lapte?“, „Ce să faci ca vaca nu fie stearpă?“ etc., etc... Cî din brigada științifică abia pîdidesc cu notarea întrebărilor. Multe vor să știe cei din Călinești!

Problemele nu sînt grele sine, ci modul expunerii lor e dificil. Dacă ar abuza de noțiuri pur științifice, neîntelgînd pentru nivelul ascultătorilor, ceștia n-ar pricepe multe din explicații. Expunerea se cere: fie plastică, cu termeni populari. Toți din brigadă sînt însă bucurători ai limbajului local. Am notat cuvînt cu cuvînt răspunsul dat de medicul pediater Pop Victor la întrebarea: „Cîte este rahitismul?“ pentru plasticitatea lui:

— Dacă vedeți mergînd un copil pe uliță și are picioare strimbe de poți să treci cu ceruțu' pe sub ele, să știți că un semn de rahitism. Copil rahitic se aseamănă cu un păiajen, are o burță mare, iar picioarele și mîinile subțiri. Apoi veți vedea că nu-i frumos, dar arată! Burta, dacă o apleși o palma, e moale ca perina urplută cu pene... Boala asta cheamă „englezească“. Apoi mi-ți întreba de ce-i zice „englezească“? În Anglia mare par din vreme e ceață, timp cu cer închis și din această cauză mulți copii suferă de rahitism. Soarele acela care întărește organismul copiilor. Noa, dară o primă dată vătătură: să ținem cît mai mult coconii pe afară, la soare. Apoi știu că mi-ți întreba: bine, bin tovarășe doctor, dar ăia ca

LEBĂRI RĂSPUNSURI

ăiesc la Polul Nord, unde o mătate de an nu răsare soarele -i noapte, de ce nu sînt rahi-ci? Nu sînt, e drept asta, pen-u că beau untură de pește care e vitamina D² care întărește asele. Apoi dară de aici o a oua învățatură: toți pruncii înă la 3 ani, din octombrie înă în mai, e bine să primească itamina D², vitamină ce se gă-ște la dispensarul comunei, cît reți...

S-a transformat după-amiaza ceea de duminică parcă într-o zătoare, cu istorioare, cu glume i cu multe învățăminte, fiecare rimind răspunsul la întrebarea i și plecînd acasă mai lumi-at...

„MINUNILE” PROFESORULUI PAULIUC

Ferești este o comună în raio-ul Sighet renumită pentru por-ile de stejar sculptate artistic. lasele din lemn, acoperite cu raniță, se înșiră de-a lungul oselei ca niște mărgele, privind a trecători cu geamurile lor nici prin care lumina pătrunde u zgîrcenie. Azi însă ulița e aproape pustie. Oamenii se în-thesuie la căminul cultural care, a niciodată, a devenit neincă-ător. Stau oamenii chiar și pe afară, dornici să asculte brigada științifică.

Printre întrebările puse era și una la care așteptau răspuns cu ot dinadinsul: „Ce sînt minunile i dacă în timpul nostru se mai pot face?”

— Da, există minuni!...

Primele cuvinte rostite de profesorul Pauliuc stîrniră rumoare. Faptul că el nu neagă, cum s-ar fi așteptat unii, îi făcu și mai curioși.

— ...și se fac chiar în zilele noastre! — întări profesorul. Dar decît să ne pierdem vremea de pomană tot vorbind, hai să vă fac și eu minuni. Iată aici două luminări. Cînd o să spun eu, se vor aprinde singure!

Privirile oamenilor îl străfulgerară cu neîncredere și oleacă batjocoritor... „Profesorul aiasta de la Sighet vrea să-și bată joc de noi!”

— Nu așa, tovarășe, să le ții-mneata! Ia dă-le încoa' la noi!

Luminările coboară în sală și oamenii se adună buluc în jurul lor. Liniște. Minutele trec greu.

— Dar să mai lăsăm deocamdată luminările. Hai mai bine să prefacem apa în vin...

Toți tresar din încordarea în care se află. Cei mai în vîrstă își aduc aminte de legenda biblică. Uitîndu-te la fețele lor, citești fără prea mare greutate neîncrederea care-i stăpînește.

Pe masă se află două pahare, și cei care sînt mai aproape văd clar lichidul incolor. Dar poate nu e apă... Ghicindu-le gîndurile profesorul le întinde paharul și citiva dintre ei se uită îndelung la lichid și gustă. Da, e apă și parcă acum ar fi fost scoasă din fîntînă... Profesorul amestecă conținutul celor două pahare și lichidul incolor se transformă pe nesimțite într-unul ce are culoa-

Budeștenii s-au adunat în număr mare să asculte brigada științifică.

←

rea roz a celui mai pur vin. Minunea se săvîrșise!

Oamenii rămîn uluiți.

— Acum are să se întîmple și minunea cealaltă.

Și, într-adevăr, luminările plîpliră deodată magic și luminară fețele oamenilor care le țineau în mîni... (Era și timpul, doar trecuseră douăzeci de minute!). Sala s-a umplut de freamăt, spărgînd liniștea apă-sătoare de pînă atunci. Ne-numărate voci strigă cerînd să li se spună cum au fost cu pu-tință toate acestea**).

Profesorul Pauliuc le explică procesul chimic și completează:

— Vedeți dumneavoastră, lucrurilor astea mulți le zic minuni și noi îi credem. Îi credem, pen-tru că sîntem neștiutori. Știința însă le explică pe toate...

...La plecare sute de oameni i-au condus pînă la marginea comunei, rugîndu-i să mai vină pe la ei. Și cei din brigada științifică au plecat spre oraș înso-țiți de afecțiunea lor și bucuroși că au cîștigat în această mică bătălie inimile țărănilor din Fe-rești.

UN STRĂBUN RENUMIT

Dacă trece o săptămînă și bri-gada nu se deplasează, directorul Casei raionale de cultură, Ion Berciu, e asaltat de telefoane sau vizite. Membrii brigăzii sînt atît de obișnuți să-și petreacă du-minicile la țară, în mijlocul țărănilor, încît li se pare că altfel își irosesc timpul. Adunările din comune, cu oameni necunoscuți și curioși, cu atmosfera aceea plină de atenție, îi cheamă și-i îndeamnă să plece.

Într-una din duminicile tre-cute urcam cu mașina pe valea Cosăului, îndreptîndu-ne spre Bu-dești, un sat de munte îndepăr-tat. Budeștenii nu mai primiseră vizita brigăzii științifice, dar auziseră de ea. Ne gîndeam cu toții ce întrebări ne vor pune și cîți dintre ei or să ne aștepte. Dar iată-ne ajunși. Mașina abia poate pătrunde prin mulțimea adunată în dreptul școlii. Sînt mai bine de 500 de țărani care, după cum ni se spune, ne așteaptă de două ceasuri.

Întrebările curg și te uimește diversitatea lor: „De ce unele animale mai puternice decît omul se tem de dînsul, iar altele, slabe, îl atacă?"; „Ce-i cu nota guver-nului sovietic din 2 martie?"; „De ce merge omul pe două pi-cioare?"; „De ce se nasc copii înainte de vreme?"; „Ce este alerta?"; „De ce nu rodesc pomii în fiecare an?"; „Cine a fost de fapt Pinteau-Viteazul?” etc., etc.

** „Miracolele” profesorului Pauliuc erau de fapt niște simple experiențe chimice. Luminările s-au aprins de la sine pentru că fîtilul lor a fost îmbibat cu o soluție de fosfor alb în sulfură de carbon. Dizolvantul (sulfura de carbon) evaporîndu-se, a rămas pe fîtil doar fosforul alb, care, în contact cu oxige-nul din aer, a luat foc aprinzînd lumi-nările. A doua „minune”, cu transfor-marea apei în vin, este rezultatul ur-mătoarei experiențe: în apa unuia dintre pahare se pun cîteva picături dintr-o bază și se obține apă alcalini-zată. În celălalt, soluție alcoolică de fenoltalcină. Amestecînd conținutul celor două pahare, se obține un lichid de culoare roz, care aduce cu vinul.

Uite la cîte lucruri se pot gîndi oamenii!

O deosebită animație s-a stîr-nit cînd s-a amintit de Pinteau-Viteazul. Acest personaj legen-dar este într-un fel mîndria Bu-deștenilor. Un vestigiul al exis-tenței lui se găsește chiar în comună, într-o bisericuță de lemn care datează din anul 1643: e o zale tătărăscă îmbrăcată acum de rugină. Ea a stîrnit multe controverse, a iscat le-gende și oamenii sînt dornici să cunoască adevărul. Printre cei sosiți cu brigada este și un cu-noscut culegător de folclor ma-ramureșan, învățătorul Petre Len-ghel Izanu. E interesant de re-latat tehnica expunerii lui, mai ales că a fost ultimul care a luat cuvîntul, la patru ore de la începerea adunării, cînd în mod normal atenția oricărui au-ditoriu scade. Dar de data asta cei de față au fost mai atenți ca oricînd. El și-a început rela-tarea prin versuri:

*Frunză verde ruptă-n vînt,
Multe-au fost și multe sînt,
Multe sînt de povestii,
Despre Pinteau cel vestit...*

Și apoi țărăanii din Budești aflară — poate pentru prima oară — adevărul despre viața consăteanului lor care a trăit acum 256 de ani. Plecînd din Mogoșa (regiunea Cluj) a trecut munții și s-a opoșit la Budești.

Mergînd o dată la țîrg, la Ocna Sugatag, asistă la cearta dintre cîțiva țărani și niște neguțători de vite care nu voiau să plă-tească prețul promis. Revoltat, Pinteau îi snopește în bătăie pe neguțători și fuge în munți. În scurt timp își adună o ceată de aproape două sute de oameni. Milos cu cei săraci, neîndurător cu bocotanii***), răsplătește pe unii și pedepsește pe alții.

*Frunză verde, păducel,
Pinteau-i mare voinicel
Și toți grozii fug de el.
De la Dorna-n Baia Mare,
Pinteau-i singur viteaz mare,
De care s-ascund domnii,
Grozii și toți boierii...*

Viața lui palpitantă are un sfîrșit eroic. Combatant de frunte în armata lui Rakoczi, moare sub zidurile asediate ale orașului Baia Mare, luptînd împotriva dușmanilor de totdeauna ai țărănilor împilați — nobilimea și boierimea hrăpăreață.

O lecție de istorie pe care oa-menii au ascultat-o gînditori. O lecție patriotică, pe care n-o vor uita niciodată și o vor transmite mai departe fiilor lor.

★

Am mai adăstat puțin în Bu-dești dintr-o pricină foarte pu-țin... reportericească. Ea nu era în același timp nici în progra-mul brigăzii științifice, nici în cel al brigăzii de agitație, care a încheiat adunarea cu cîntece populare. Dar cum era să plecăm dacă ne opriseră sătenii să ne cîntească cu un păhăruț de țuică cum numai în Maramureș se poate bea? Și unii dintre noi au mai jucat și o învățatură cu niște fete frumoase și tare pricepute la joc.

...Cînd am pornit spre Sighet răsărea luna...

*** Bogătași.

REALITATEA ȘI LUNA*

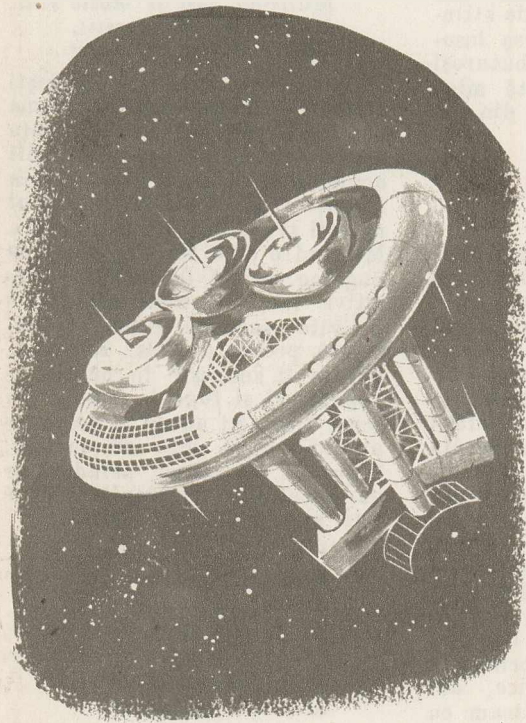
II

de Radu NOR

În ultimul număr al revistei noastre ați făcut cunoștință cu visuri și visători despre Lună. Cu Lukian din Samosate, cu Kepler, cu Wells...

Astăzi veți cunoaște altfel de visători: vizionari ai științei epocii noastre, oameni ale căror idei avântate se sprijină pe date certe, care au anticipat realitatea îmbinând poezia cu rezultatele riguroase ale observațiilor științifice.

Am arătat că, la începutul secolului nostru, atunci când Wells publica romanul său „Primii oameni în Lună”, în care prezentarea satelitului natural al Pământului era pur fantezistă, marele om de știință rus, Konstantin Eduardovici Țiolkovski, preconiza

rezolvarea practică a zborului cosmic prin folosirea rachetelor, mai întâi în scopul cercetării atmosferei și apoi pentru călătoriile interplanetare, prin crearea sateliților artificiali și a rachetelor cu mai multe trepte, pe principii asemănătoare celor după care acestea au fost realizate mai târziu.

Viziunea savantului despre Lună, științifică și poetică totodată, este într-un acord perfect cu rezultatele cercetărilor celor mai recente. Și primii astronauți care se vor avânta spre acest corp ceresc vor confirma justetea previziunilor sale geniale.

Iată cum descrie Țiolkovski peisajul lunar...

INSOȚITOAREA PĂMÎNTULUI

„Cerule e mai negru decât cea mai neagră cerneală. Pe el apare Soarele, de o strălucire orbitoare. Stelele și planetele seamănă cu niște ciucă cu măciucii de argint, bătute în bolta întunecoasă... E liniște. Pe cer nu e nici un nor. Nu se văd nici plante, nici animale. Nu există nici un lac, nici un riu, nici măcar o picătură de apă. Nici orizontul nu-i alb. El este tot atât de negru ca și restul cerului și nici un norișor nu-l acoperă. Lipsește vântul, care pe Pământ face să foșnească atât de plăcut iarba și leagănă virfurile copacilor. Nu se aude nici un firliț de greier. Nu se văd nici păsări, nici fluturi colorați.

* Vezi articolul „Visul și Luna” apărut în numărul trecut

Munți și iar munți, munți golași, înalți, înspăimântători. Culmile lor nu strălucesc înzăpezite. Nu se zărește nici măcar un cristal de zăpadă.

Iată văi, câmpii, podișuri. Ce de pietre se află îngrămădite aici! Negre și albe, mari și mici, dar toate ascuțite, nerotunjite, nemingițate de unda apei care, precum se vede, nu s-a jucat niciodată zglobie cu ele.

Ce privești mohorțite! Pe munții îndepărtați nu se zărește vâul ușor și străveziu, ca un fum albăstrui, pe care aerul îl pune pe umerii munților de pe Pământ.

Nu vezi decât peisaje sumbre, dure, colțuroase. Dar umbrele! Ce umbre intense! Ce treceri bruște de la întuneric la lumină! Lipsesc nuanțele dulci, cu care sintem atât de obișnuși și pe care numai aerul le poate da...”

Acum, când telescoapele moderne ne îngăduie să distingem chiar și suprafețe lunare cu un diametru de 100 metri, când racheta cosmică sovietică a trecut prin imediata apropiere a Lunii, când ne aflăm în prezua zborului omului spre satelitul natural al Pământului, temeierile științifice ale descrierii și previziunilor lui Țiolkovski ies și mai bine în evidență.

CEL MAI CERCETAT CORP CERESC

Pentru omul zilelor noastre, Luna a încetat de mult să mai fie o necunoscută. Să facem o scurtă recapitulare a cunoștințelor noastre despre ea. De la bun început trebuie spus că nici un alt corp ceresc mai mult decât ea nu ne-a oferit până în prezent atâtea date. Încă acum 100 de ani, astronomul Iulius Schmidt a întocmit o hartă a Lunii pe care erau însemnate 32.856 de cratere; iar azi, până și copiii de școală știu că Luna are un diametru de 3.473 kilometri, că se află la o distanță medie de 384.000 kilometri de Pământ, că e de 81,35 ori mai ușoară decât globul terestru...

Luna este lipsită de apă și aproape complet lipsită de atmosferă. Suprafețe vaste, denumite în mod eronat „mări”, se întind pe sute de kilometri. Piscul cel mai impunător al Lunii atinge o înălțime de 8.880 m, cît Mont Everest, uriașul de pe Pământ. Durata zilei astronomice pe satelitul nostru natural echivalează cu cea a perioadei schimbării fazelor lunare, adică, după etalonul nostru, cu 29 zile, 12 ore și 44 minute.

Ziua propriu-zisă ține pe Lună două săptămâni și în decursul ei suprafața solului se încălzește — în zona ecuatorului — până la 105° și chiar 120°C. În lunga noapte lunară temperatura scade până la 150°-160°C. sub zero.

...ȘTIM ATÎTEA DESPRE EA, ȘI TOTUȘI...

S-a spus adesea că suprafața Lunii ne este mai bine cunoscută decât multe regiuni ale globului terestru. Totuși, câte taine mai ascunde „bănuțul” nostru de argint!

Noi vedem mereu aceeași emisferă a Lunii. Ce se petrece însă pe jumătatea cealaltă, care nu a fost niciodată accesibilă observațiilor? Se poate afirma astăzi cu destulă certitudine că emisfera opusă Pământului, ascunsă privirilor noastre, nu se deosebește prea mult de cea vizibilă. Astronauții, care vor înconjura într-un viitor apropiat Luna, vor vedea probabil aceleași „mări”, aceiași munți despicăți de prăpăstii, aceiași piscuri scaldate în lumină orbitoare, aceiași

lanțuri de cratere înconjurată de cenușă vulcanică, albă ca zăpada.

Dar este într-adevăr vorba de cenușă vulcanică?

Problema aceasta a fost multă vreme controversată. Unii astronomi susțineau că pulberea albă s-a format prin descompunerea unor stînci; alții, că ea ar fi de origine vulcanică. Deoarece suprafața Lunii este acoperită de cratere, teza provenienței vulcanice a prafului apărea mai plauzibilă. Totuși astronomi ca Nolke, Gilbert sau Gould negau acest lucru, dînd o altă explicație formării craterelor. Ei susțineau că acestea ar fi provocate de meteoriți care, sosind cu viteze supersonice, n-au întîmpinat nici o rezistență, știut fiind că Luna nu are, ca Pământul, o atmosferă care să joace în acest rolul de strat protector. Un contraargument la ambele teze îl constituie însă faptul că în ultimele secole nu au putut fi observate asemenea fenomene.

Iată însă că la 3 noiembrie 1958 astronomii sovietici N.A. Kozîrev izbutesc să realizeze o fotografie neobișnuită a craterului lunar Alfons. Craterul avea o culoare roșietică, prezenta o evidentă radiație violetă. Aceasta s-a modificat în următoarele 6 ore, pînă a ajuns, pentru o perioadă de 30 de minute, la o intensitate dublă. În spectru puteau fi remarcate linii ale carbonului și ale compozițiilor săi.

Descoperirea acestor fenomene a venit în sprijinul ipotezei formării craterelor prin praful lunar ca urmare a unei activități vulcanice; astăzi, în urma observațiilor astronomului sovietic, problema poate fi socotită ca rezolvată.

SATELIT SAU NU?

Problema prezentată mai sus nu a fost singura care i-a preocupat și-i preocupă pe savanți în legătură cu Luna. Sute și sute de întrebări îi frămîntă. Una dintre acestea este dacă există sau nu pe suprafața sa anumite forme de viață. Unii savanți dau răspuns afirmativ acestei întrebări. Ei îl fondează teza pe faptul că în interiorul craterelor au fost observate pete care-și schimbă conturul și dimensiunile. Ar putea fi vorbă de mușchi, de licheni sau poate de niște organisme care nu seamănă cu nici unul din cele cunoscute nouă?

De curînd s-a stabilit că Luna nu este perfect sferică și că are o... cocoșă îndreptată spre Pământ. Explicația pe care o dau oamenii de știință este aceea că, într-un trecut îndepărtat, cînd Luna mai era încă un corp lichid și incandescent, puterea de atracție a Pământului i-ar fi provocat această deformare... inestetică.

S-au emis și teorii după care Luna n-ar fi satelitul Pământului. Potrivit acestor bătrîna Selene ar fi o planetă independentă captată de atracția Pământului, cu care s-a format un astru geamăn. În sprijinul acestor teze se aduce argumentul că Luna ar fi mult prea mare și prea grea pentru ca să se formeze prin rupere din masa globului terestru.

Nici problema originii Lunii nu este încă rezolvată. S-au lansat și se mai lansează numeroase teorii. Ultimele sînt așa-zisele teorii „calde” și „rece”.

După teoria „caldă”, Luna este un astru bătrîn, născut prin condensarea prafului cosmic care, încălzindu-se pînă la incandescență s-a răcit apoi repede. După teoria „rece” Luna s-a format tot prin condensarea prafului cosmic, dar masa ei se încălzește treptat, din cauza radioactivității interne...

Iată deci un vast cîmp de activitate pentru exploratorii Lunii, care ne vor da răspunsuri precise la toate întrebările. Dar pînă atunci să vedem cum se vor desfășura aceste expediții...

PRIMA ASELENIZARE

Cercetarea suprafeței lunare cu ajutorul unei rachete este un fapt împlinit. Nava cosmică sovietică lansată la 2 ianuarie 1959 a trecut prin imediată apropiere a Lunii, efectuînd numeroase observații. Transmise pe Pămînt și interpretate, ele au dat posibilitate savanților să pregătească noi explorări. Și nu e departe ziua cînd o rachetă fără echipaj, teleghidată de pe Pămînt, va fi trimisă într-un anumit punct al Lunii. Iată cum vede cunoscutul om de știință sovietic A. Sternfeld, deținătorul Premiului internațional pentru încurajarea astronauticii, această primă aselenizare.

Traectoria rachetei va fi urmărită cu ajutorul semnalelor radio emise de aceasta. Faptul că ea și-a atins ținta va fi indicat prin aprinderea automată a unor materii luminescente, la luarea de contact cu solul lunar. Racheta mai poate răspîndi, pe o suprafață suficient de mare, o pulbere albă care va forma o pată perfect vizibilă de pe Pămînt.

Pentru ca nava cosmică să „acosteze“ lin și fără izbitură, viteza de coborîre trebuie, bineînțeles, frînată. Acest lucru poate fi realizat printr-o rotire a rachetei și o frînare cu ajutorul motoarelor. De bună-seamă că norii de praf lunar, iscați de gazele expulzate de rachetă, ar putea îngreua în mod sensibil aselenizarea, căci praful răscolit se așază din nou pe sol de-abia după 5-6 ore. Dar toate acestea sînt amănunte pe care tehnica modernă le va putea rezolva cu ușurință.

NAVA-SATELIT PĂMÎNT — LUNĂ

Mai există și alte mijloace de a ajunge pe Lună. Se pot crea nave-satelit care să se rotească în jurul Pămîntului, pe o traiectorie eliptică, apropiindu-se periodic de planeta noastră.

Aceste nave vor putea fi utilizate ca niște vehicule de tranzit între Pămînt și Lună. Plecînd cu o mică rachetă de pe Pămînt spre nava-satelit, astronautii vor face transbordarea și-și vor continua cu ea călătoria pînă în apropierea Lunii. Aici ei se vor urca din nou în mica rachetă și vor aseleniza.

Pe navele-satelit vor exista încăperi de locuit, ateliere, depozite de materiale, observatoare — într-un cuvînt, toate cele necesare explorării spațiului cosmic.

Dar o navă-satelit de acest fel prezintă și anumite inconveniente: ea se îndepărtează prea mult de Lună și trece foarte repede prin apropierea ei. Modificîndu-i-se traiectoria se naște un alt neajuns: nava-satelit se va apropia de Lună numai o dată la două luni.

Proiectul însă este interesant și realizarea lui ar însemna satornicirea unei legături permanente și regulate între Pămînt și Lună.

STAȚIA COSMICĂ „LUNA 1“

Nu trebuie să ne închipuim că Luna își va primi vizitatorii cu prea multă ospitalitate. Astronautii vor tre-

bui să depună eforturi mari pentru a-și crea condiții de viață și de muncă.

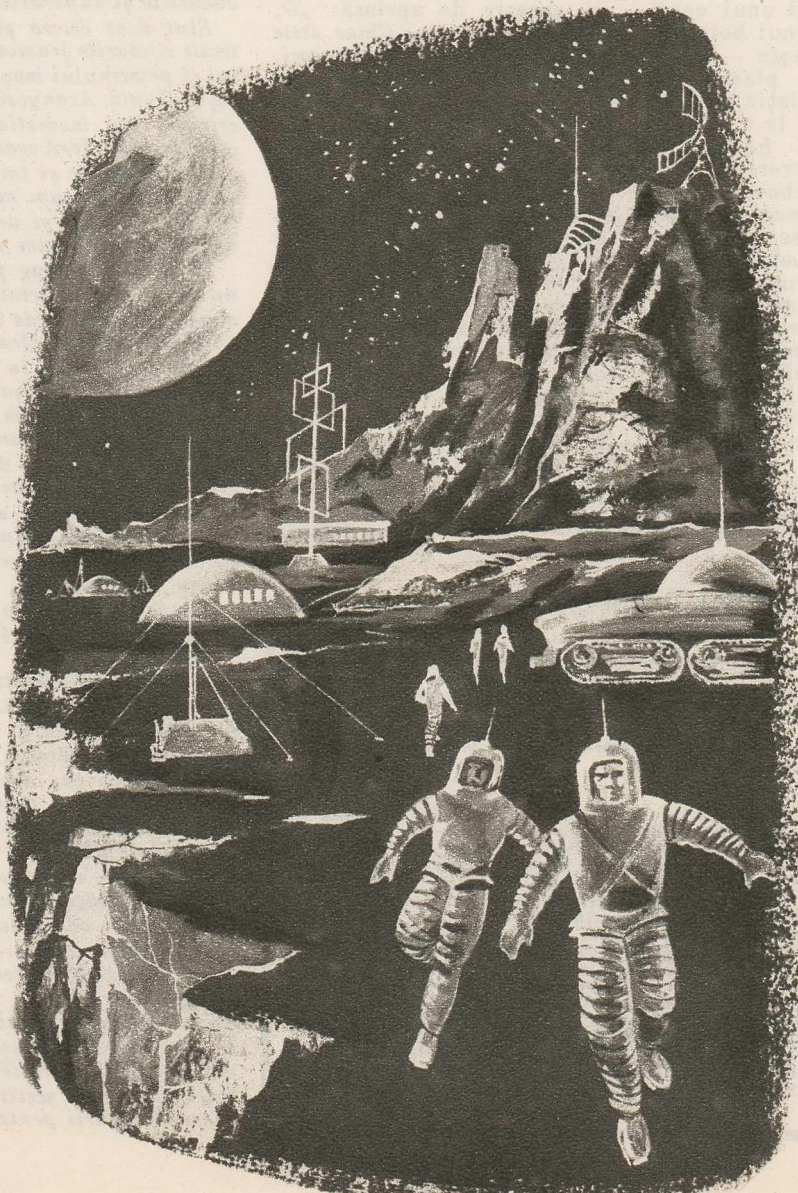
Construirea unei stații permanente pe Lună va fi îngreuiată în primul rînd de atmosfera extrem de rară a acesteia. Presiunea atmosferică și variațiile de temperatură vor constitui, de asemenea, dificultăți serioase pentru constructori, care vor trebui să-și asigure materiale cu însușiri speciale.

S-ar putea utiliza și peșteri drept adăposturi pentru astronauti. Acestea vor trebui amenajate la adîncimi de 15-18 m (unde variațiile de temperatură sînt nefsemnate) și prevăzute cu uși-ecluză din tablă de oțel argintat sau, și mai bine, din țesătură de sticlă perfect etanșă.

În aceste stații, astronautii își vor putea amenaja condiții de viață asemănătoare cu cele de pe Pămînt. Adăpostul îl vor părăsi îmbrăcați în costume speciale de protecție, în interiorul cărora va exista o presiune și o temperatură adecvată corpului omenesc, precum și o rezervă de oxigen. Exploratorii Lunii se vor folosi de mici vehicule pe șenile, care le vor permite deplasări relativ rapide.

Cîte lucruri noi nu va afla omenirea prin cercetarea solului și subsolului lunar! Cîte taine despre cosmos nu vor fi dezvăluite cu ajutorul observatoarelor astronomice instalate pe Lună! Și apoi navigația cosmică ce rapid se va dezvolta! Gîndiți-vă că astronautii vor putea folosi Luna ca stație de tranzit pentru lungi expediții spre Venus, spre Marte sau chiar spre alte sisteme solare. Și gîndiți-vă că acestea nu mai sînt visuri, ci pur și simplu proiecte științifice. Nu mai sînt utopii. Nu mai sînt roade ale fanteziei, ci previziuni bazate pe rezultatele observațiilor și cercetărilor științifice!

Nu începe încă deodată că ele vor deveni realitate într-un viitor apropiat. Dintr-o declarație a savantului sovietic Gustav Naan rezultă că zborul omului în Lună va fi împlinit încă înainte de sfîrșitul primului secol al U.R.S.S. Iar noi, reprezentanții secolului al XX-lea, vom fi nu numai martorii, dar și făuritorii acestor victorii ale omenirii asupra distanțelor cosmice și asupra timpului.

ÎN CASĂ NOUĂ

Pe strada Ana Davila, la poalele dealului Cotroceni, din București, au sosit noi locatari. Sînt 24 familii de muncitori de la fabrica de confecții „Gheorghiu-Dej“, care se muta în noile blocuri construite de Sfatul Popular al Capitalei cu fondurile primite de la întreprinderi.

Ei nu sînt singurii care beneficiază de noi locuințe. Sîntem doar martorii unei uriașe campanii de construcții.

Lună de lună, alți muncitori, ingineri, tehnicieni, funcționari primesc locuințe noi, confortabile. Acest lucru este posibil deoarece la Sfatul Popular al Capitalei întreprinderile depun lună de lună zeci de milioane de lei destinate noilor construcții. Din luna noiembrie 1958, cînd a apărut Holăria

prin utilizarea fondului întreprinderii, și pînă în aprilie 1959, I.T.B.-ul, de exemplu, a vărsat 8 milioane lei, iar Atelierele C.F.R. „Grivița Rosie“, în aceeași perioadă, 2.573.900 lei.

De aceea pentru muncitorii I.T.B.-iști ca și pentru cei de la Atelierele C.F.R. se află în construcție blocuri de cîte 92 apartamente fiecare.

Iată cum prin sporirea producției și a productivității muncii, prin reducerea profului de cost a produselor întreprinderile realizează beneficii, iar acestor beneficii se reinovează acele care le-au creat.

DIN TOATĂ LUMEA

S-A NĂSCUT O NOUĂ INSULĂ

Că pămîntul e în permanentă prefacere — ca orice lucru din natură, ca orice astru existent sau în devenire din spațiul sideral — acesta este un adevăr pe care nimeni nu-l mai poate nega astăzi. Iar uneori dacă omul nu intervine cu știința și forța lui, pămîntul fertil se poate transforma în deșert, speciile animale și vegetale pot degenera și dispărea, munții se macină și apele seacă. Dovezi am avut destule pînă acum despre aceste manifestări de prefacere a scoarței pămîntului. Și iată încă una, de dată recentă:

În oceanul Atlantic a apărut o nouă insulă. Fenomenul nu s-a produs prin scăderea apelor oceanului și, deci, prin ținerea unui virf de munte submarin la suprafață, deși s-a constatat că pe fundul Atlanticului există munți de peste 1000 metri înălțime. S-a produs acest fenomen printr-o uriașă erupție vulcanică submarină, în apropierea insulelor Azore. Iar martorii lui oculari au fost, printre alții, și membrii expediției oceanografice sovietice întreprinse pe bordul vasului „Mihail Lomonosov“ în cadrul Anului Geofizic Internațional. Aceștia au asistat la erupția vulcanului și au văzut cum dedesubtul vaporilor și a cenușei, care erau azvîrlite în aer, a apărut insula formată din lava vulcanului. O insulă cu o suprafață destul de mare, care va trebui să fie trecută în noile hărți ale oceanului.

După unele păreri, fenomenul apariției acestei insule ar constitui tendința de reparație la suprafață a vechii Atlantide, înghițite odinioară de apele oceanului.

VIAȚA CONSERVATĂ PRIN CONGELARE

Ultimele experiențe ale cercetătorilor în materie de fiziologie și biologie au reușit să suspende viața pe timp determinat nu numai la microorganismele, ci și la animalele mari, ca șoarecii și iepurii. Folosindu-se un anumit sistem de congelare, se poate bloca viața acestor animale pe orice durată. În tot acest timp corpul rămîne nealterat și neuzat, așa că la deșteptare își poate continua viața exact ca în momentul în care a fost congelat.

Și de vreme ce experiențele au reușit pe animale atât de apropiate de structura fiziologică a omului, nu e greu de întrezărit că în curînd și omul va putea fi supus acestei „conservări“. Biologi celebri, ca Sinițin din Uniunea Sovietică, Luvet din S.U.A., Paul Becquerel din Franța, sînt de acord cu această perspectivă a științei.

Imaginați-vă că într-un asemenea caz s-ar rezolva dintr-o dată și problema călătoriei omului în cosmos. O dată congelat, călătorul intersideral nu va mai avea nevoie nici de alimentație, nici de oxigen, oricît de mult ar dura zborul lui prin cosmos. Se va deștepta ca dintr-un somn adînc pe o nouă planetă și va putea să-și îndeplinească misiunea pentru care a sosit acolo.

Nu mai vorbim de latura amuzantă a perspectivei cînd un om va putea spune: „Vă rog să mă conservați așa fel ca să mă trezesc peste 500 de ani!“...

ULTIMUL TRATAMENT AL CHELIEI

Căderea părului de la etatea de cincizeci de ani în sus ar fi datorită — după părerea unui medic francez — creșterii teliei craniene, care continuă să se dezvolte pînă la o vîrstă foarte avansată și sfîrșește prin a comprima rădăcinile părului, provocînd astfel atrofia.

Medicii cosmeticieni francezi care și-au însușit această teză pretînd că, făcînd mai multe secțiuni în pielea capului, acestea ar înlătura efectul comprimării și deci căderea părului.

E de văzut, însă, dacă nu e preferabil să rămîi chel decât cu capul creștat de histriul cosmeticianului...

SCRIITORII ȘI CARTII

Cicerone Theodorescu: „OAMENI ȘI DRAGOSTE“

O PICĂTURĂ DE CERNEALĂ

Rămas, de-a lungul anilor, același tenace laborios al versului, aplecat cu migală asupra cuvintului răbdurii șlefuit, Cicerone Theodorescu își exprimă deosebit de variat sentimentele și ideile.

Diversitatea de tonuri și mijloace de expresie e caracteristică și pentru recentul său volum de poezii: OAMENI ȘI DRAGOSTE. În paginile cărții stau în bună vecinătate metafora de delicate sugestii poetice „Toți au plecat. Dar vara să plece nu se-ndură. Pe plaja caldă încă, din zori pînă tîrziu, Ea singură, stă-ntînsă la fîrături, goală, pură. / Frumoasa adormită cu trupul auriu“ cu versul de directă familiaritate și factură populară „El, gospodărește, / Colo cu poștașul / Zdrăvăn se cînstăie... / I s-a-tors curajul“, forma fixă a terținelor și ronzelurilor cu revărsarea generoasă a versurilor de rezonanță maiakovskiană.

Apreciind și relevind diversitatea peisajului liric al Cicerone Theodorescu, nu putem trece însă peste faptul că, uneori, poetul, prea atent la sunetul exclusiv al uneltelor, nu mai urmărește cu aceeași strictețe scopul mînuirii lor. Astfel se face că în *Oameni și dragoste* întîlnim și unele poezii care derutează prin vagul lor, mărit și mai mult de o exprimare concentrată exagerată. Grăitor în acest sens mi se pare poemul *Ai aceluiași drum*, în care dificultatea unei depline înțelegeri din prima strofă: „Ai aceluiași drum către mare. / Ai aceluiași fluviu, dar pe fîrmlu celălalt. / Ei se duc amîndoi, dar pe altă cărare. / Către marea iubirii cu smalt și cobalt“ nu e împrăștiată nici de strofele următoare. Facem aceste

reproșuri pornind de la considerentul că, printre altele, claritatea e o condiție de nelăturat pentru adevărata poezie. Cu atît mai mult ne-am îngăduit să punem această problemă, discutînd poezia lui Cicerone Theodorescu, cu cît în cele peste o sută cincizeci de piese lirice cît cuprinde *Oameni și dragoste* întîlnim atîtea și atîtea poeme cu adevărat frumoase. Și dintre acestea nu puține sînt acelea care atacă cele mai vitale probleme ale timpului nostru.

E demn de remarcat faptul că pentru fiecare temă dezbătută sau pentru fiecare reacție la contactul cu actualul Cicerone Theodorescu a găsit sunetul propriu, organic contopit cu simțămîntele și ideile respective. În *Grand Hotel Sopot și Scrisoare din odaia de lucru* sarcasmul demascator la adresa pretendenților la moștenirea tristei faime a lui Hitler e viguros exprimat; iar în *Baladă despre micul general*, lacrima aducerii aminte a morții unui copil ucis în timpul unui bombardament se însoțește — printr-o deosebit de plastică și emoționantă asociație de imagini — cu apelul la o permanentă vigilență îndreptată asupra acelor ce vor să provoace un nou război.

Numerose versuri din *Oameni și dragoste* se inscriu ca un elogiu adus muncii pline de elan al constructorilor socialismului în țara noastră. Cicerone Theodorescu vorbește despre aceștia simplu și cald, cu umor sau cu duioșie; îi simte aproape, familiari, ca pe niște prieteni. Există în *Oameni și dragoste* un poem: *Tainele nopții*, care concentrează ca într-un focar cîteva din trăsăturile esențiale ale poeziei lui Cicerone Theodorescu.

Aflăm aici și versul lapidar din ronzel, nelipsind nici umorul și nici poanta ironică, iar lîngă expresia nudă întîlnim asociația unor surprinzătoare imagini. Ca în atîtea din poemele lui Cicerone Theodorescu, *Tainele nopții* ascunde și un tîlc. Dar iată despre ce e vorba în amintitul poem. Poetul stă la masa lui de lucru „de aseară, de la șapte“, privegheat doar de „stropul de lumină“ al becului. „Și nu te duce gîndul / Că stropul de lumină / Cînd scrii, nici observîndu-l, / E-un zîmbet din uzină“. În noapte însă „așară, prin fereastră“ se văd deodată, ca într-un vis fantastic, o sumedenie de „stele căzătoare“. Uimit, poetul, cu „degetul la tîmplă“, se întreabă ce vor fi însemnînd aceste „celeste focuri“, aceste „cosmice dezastre“ și „prăbușiri de astre?“ Aflăm însă că toată această viziune a fost provocată doar de imaginația infierbîntată a poetului la observarea gestului singular al unui noctambul care „zîrle-n noaptea albastră“ chiștocuri aprinse prin fereastră. Poetul însă nu pierde ocazia pentru a trage un învățămînt din această șugubeață de deformare a realității cauzată de o fantezie excesiv de aprinsă: „O, tainicele lucruri! — Chiar stele pot să-ți pară — / Sint uneori, doar mucusul Banale, de țigără! / O umbră, din perete, / La tine se scîlțimbă: / „Atenție, băiete! / Și-n artă se întimplă...“

Toate acestea lămurite, poetul se întoarce la invocarea „stropului de lumină“. E sugerată acum în finalul poemului, cu discreție și umor, afectuoasă solitudine a „zîmbetului din uzină“ care priveghează munca noastră creatoare. Simbolul e clar, fără ostentație.

Terminînd lectura volumului *Oameni și dragoste*, așteptăm noi realizări ale făurării îndrăgostit de frumuseți.

Trăian STOICA

Răspuns la o scrisoare din Orașul Stalin

de SZÉMLER Ferenc

Adeseori, în discuțiile noastre revine — pe bună dreptate — tema uluitoarei desfășurări a revoluției culturale. Sîntem de acord că viața muncitorimii și a țărănimii muncitoare din țara noastră s-a îmbogățit cu noi orizonturi, că felul lor de-a fi s-a schimbat, că, față de trecutul apropiat chiar, exigențele lor

au sporit, că, într-un cuvînt, au apărut cerințe culturale noi, necunoscute și nebănuite pînă azi.

Iată, bunăoară, că muncitorul nu mai este satisfăcut de contactul impersonal prin slova tipărită, prin cartea cumpărată, citită și apoi frumos rînduită în raft; el dorește, viu și intens, să stea de vorbă cu scriitorul, să dezbată cu el problemele care-l frămîntă, să-i destăinuie bucuriile și supărările vieții lui de fiecare zi.

Sînt doar cîteva gînduri pe care mi le-au trezit rîndurile frumos caligrafiate ale cititorului și prietenului meu din Orașul Stalin, tovarășul Gyula Aranyosi. În scrisoarea sa, el mă critică — cu modestia care-l caracterizează și cu o dragoste fără seamăn — pentru îndelungata mea tăcere și îmi reproșează faptul că de atîta vreme nu am mai călcat pragul uzinei în care lucrează și unde — în urmă cu cîțiva ani — ne întîlneau adeseori.

Ai dreptate, drag prieten! De multă vreme nu m-am mai purtat pașii pe la fabrica de ciment „Temelia“ de la poalele Dealului Melcilor din preajma Orașului Stalin. Nici atelierul de lăcătușărie în care lucrezi nu l-am mai vizitat. Nici cantina și nici sala voastră de festivități în care am petrecut împreună atîtea ore minunate, alături de muncitorii fabricii, nu le-am mai văzut de mult timp. În anii trecuți cunoșteam toate îndeplinirile de plan și — vai! — aflam și de rămînerile în urmă... În asemenea împrejurări — rare, ce-i drept — în casa ta primitoare, drag prieten, stăruia o tăcere apăsătoare...

Atunci însă cînd planul a fost îndeplinit și, mai cu seamă, cînd fabrica voastră „Temelia“ a cîștigat Drapelul roșu pe ramură de producție, în apartamentul tău a apărut un aparat de radio și visul tău de a-ți construi încă o cameră necesară celor patru membri ai familiei tale căpăta baze concrete.

Scrisoarea ta, drag prieten, m-a făcut să simt un îmbold lăuntric persistent, care mă va purta într-o zi foarte apropiată spre voi, acolo unde cele două coșuri ale fabricii aștern un strat fin de pudră de ciment peste casele din valea Răgădăului.

Și atunci vom petrece iarăși multe ceasuri laolaltă discutînd probleme importante, ca, de pildă, despre biblioteca ta personală; iar dacă voi găsi pe undeva, îți voi aduce un tratat despre legătoria de cărți (lucrare care știu că te interesează). Și vom discuta mai ales organizarea unei întîlniri a muncitorilor din fabrica voastră cu scriitorii, prilej de calde apropieri și bucurii pentru noi toți.

ACTUALITĂȚI LITERARE

● A PLECAT LA TIPAR volumul II al romanului Valea fierului de Dragoș Nicol. După cum se știe, acțiunea acestui roman se petrece după naționalizarea minelor din Vatra Dornei și înfățișează lupta minerilor în frunte cu comuniștii Pavel Ursuț, Ionuț Sava și ing. Uzun pentru modernizarea minelor și descoperirea unui nou minereu: carbonatul.

În împlinirea zilei de 23 August, Dragoș Nicol pregătește volumul de versuri Fluier încrustat. Într-un stadiu avansat de află volumul de nuvele al aceluiași scriitor, Oamenii pădurilor, și cartea pentru copii, Povestiri la umbra cetinii.

● CUNOSCUT CA POET, DIMOS RENDIS s-a impus prin romanul Ulia piperului sălbatec ca un prozator cu reale virtuți epice. Nu de mult el a predat spre traducere partea a doua a acestui roman.

În cîntecul de la XV-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist, Dimos Rendis a scris poemul Împărăția proletară, care va apare la E.S.P.L.A. Sub tipar se află de asemenea basmul Cutia cu chibrituri (ilustrații de Șaru).

● MERIDIANUL DE FOC — iată titlul noului volum al tînarului scriitor Vasile Nicorovici. Ideea acestei cărți pornește de la o constatare geografică: trăgînd pe hartă o linie dreaptă de-a

lungul meridianului 23°, linia va reuni localitățile Albac, Hunedoara și Lupeni. „Motii, oțelarii și minerii — scrie în prefață Vasile Nicorovici — sînt legați prin tradiții istorice comune“.

Acesta este sensul „Meridianului de foc“, relevant cu iscusință de tînarul reporter prin cifre, fapte și destine umane.

★

● PRECUM S-A ANUNȚAT, pe lîngă Uniunea Scriitorilor a luat ființă o comisie care are sarcina de a informa Biroul executiv al Uniunii în legătură cu situația șantierului literar în cîntecul zilei de 23 August. Tînd la curent conducerea Uniunii Scriitorilor cu planurile de creație ale scriitorilor, comisia aduce o contribuție importantă prin sprijinirea apariției operelor cu tematică de actualitate. Interesîndu-ne care este situația pe șantierul de creație al dramaturgilor, am aflat că în cîntecul de la XV-a aniversări a eliberării numeroși scriitori printre care Aurel Baranga, Mihail Davidoglu, Lucia Demetriu, Horia Lovinescu, Mircea Ștefănescu, Al. Mironan, Tiberiu Vornic, Nicolae Tăutu, Titus Popovici, Al. Andrițoiu, Victor Birădeanu, Ludovic Bruckstein, Paul Everac, Teodor Mazilu pregătesc noi lucrări dramatice.

PREJBEANII

Se ridicase la cuvint, iar Hulubaș, cel care conducea consfătuirea de producție, îl întrebasese prietenos:

— Un angajament, Prejbeanu II?

Petrică umplu sala cu un „da“ răsunător și dădu să continue cu aceeași însuflețire: — În cinstea lui 1 Mai...

Dar întâlni privirea tatălui său, Prejbeanu Petru I, și se opri; de la masa prezidiului, ochii plumburii ai bătrînului îl măsurau lung, întrebători. Băiatul știa ce voiau să însemne privirile acelea: „ți-ai făcut socoteala dinainte? Ai cumpănit bine, sau îmi pregătești iar o rușine?“ Și Petrică îl privi deschis și încrezător în față, să simtă și bătrînul că îngrijorarea lui e fără teme, că ceea ce s-a putut petrece odată, acum aproape doi ani cînd n-avea decît 17 ani și privea lucrurile mai copilărește, nu se mai poate întîmpla acum.

— ...Tovarăși — a reluat el vorba întrepruptă — înainte de a preciza angajamentul pe care vreau să mi-l iau, trebuie să spun că am studiat problema. Realizez zilnic, fără efortări, depășiri de cinci, șase, uneori chiar de șapte la sută la reperul 20.14, bușele

conice ale agregatelor pentru India. Cred că procentul poate fi ridicat, dublat chiar. Există resurse; le voi găsi...

Avea ceva hotărît, comunicativ și convingător în vibrația glasului cald, aproape împlinit, de bărbat. Cei de la masă îl urmăreau atenți, cu simpatie și interes crescînd. Tatăl său îl privea acum altfel, părea înseninat, îi plăcea, se vede, felul acesta mai matur și mai cumpănit de a lua lucrurile. Dar, așa cum se întîmplă uneori firilor prea entuziaste, increderea pe care i-o arătau cei din jur îl făcu să treacă la exagerări: se gîndise la o depășire de unsprezece la sută; acum găsea că-i puțin — „de unde scoți unsprezece, se poate scoate și paisprezece!“

— Tovarăși — spuse el mai departe — m-am hotărît, în cinstea lui 1 Mai, să ating o depășire de cincisprezece la sută la reperul 20.14. Acesta-i angajamentul meu!

Și se așeză iar, dirz și sigur de sine, puțin emoționat totuși de cifra care-i scăpase aproape fără voie. Cînd încrucișă iar privirea cu cea a tatălui său, simți că se avîntase cam departe. Dar aplauzele ce răsunară în sală și care-i mergeau la inimă le luă drept încuviințare a punctului său de vedere. Voci tinere și aprinse îl încurajau: „Bine, bravo, Prejbeanu II!“ Erau cu el alături, îl sprijineau cei de seama lui, simțeau și ei, în mare, nu drămuț, cu zecimea, ca la piață. Iar din fundul sălii răsună, cam dogit dar bucuros, și glasul unuia mai vîrstnic:

— Bine, flacăule! Mîine-poimîine îl întreci pe tac-tu, să nu-i fie cu supărare!

Rostise ultimele cuvinte cu un ton șugubăț, încît sala izbucni în rîs: rideau și cei de la masă. Prejbeanu I tresări din gînduri, schiță și el un început de zîmbet, apoi clă-

— schiță —

de Ion JIPA

Ilustrații de Tia PELTZ

tină din cap, semn că nu se supără. Hulubaș ciocăni cu capătul creionului în masă ca să restabilească liniștea.

— Tovarăși — spuse el — cred că nici Prejbeanu Petru I, cel mai bun strungar din uzină, n-are nimic împotriva să fie ajuns, depășit chiar, de schimbul care se ridică. Am dreptate, Petrule? — se întoarse el spre bătrîn, cu care era prieten vechi, încă din vremea uceniciei.

— Ai — i-a răspuns scurt bătrînul. Ei se ridică repede: sînt tineri, au apucat zilele acestea frumoase fără să treacă prin cîte am trecut noi.

Apoi simți că nu răspunsese totuși la întrebarea lui Hulubaș și mai adăugă, alegîndu-și cuvintele: Așteptăm bucuroși să le predăm steagul. Să-l poarte cum l-am purtat și noi: cu cinste și cu mîndrie!

Și tăcu, ca și cînd ar fi vorbit prea mult și ar fi spus mai mult decît se putea spune.

Sala bubui de aplauze și de ovații. Petrică bătu și el din palme, îndelung, furtunos, mîndru acum de tatăl său. Îl invidia, totuși, puțin, pentru că știuse să găsească cele mai potrivite cuvinte și fără să înțeleagă că nu numai pentru aceasta se dezlănțuiseră frenetic sala. Bătrînul nu spusese ceva prea deosebit, ceva care să nu mai fi fost rostit și de alții, în împrejurări similare, dar care de pe alte buze nu ridicase mulțimea în picioare. Aplauzele îl salutau pe Prejbeanu Petru I pentru tot ce însemna el în ochii celorlalți: pentru ei era omul care-și iubea uzina ca pe întîiul său cămin; dacă ar fi lipsit vreodată și s-ar fi aflat că nu e învoit sau în concediu, oamenii aceștia s-ar fi alarmat, ar fi trimis după el, să cunoască ce i se întîmplă; era omul cu cel mai ridicat cont personal de economii și care împărțise cu dărnicie din avuția priceperii lui atîtor serii de strungari, mulți dintre ei ingineri acum, maeștri, muncitori fruntași; nimeni nu auzise vreodată de vreun rebut sau de vreo piesă ieșită din mîinile lui și returnată pentru reparație și finisare, după cum nimeni nu putea spune că Prejbeanu I își călcasese vreodată cuvîntul sau că se eschivase de la vreo muncă oricît de grea ar fi fost.

★

La ieșire n-au avut cum să discute: bătrînul, care de obicei aștepta liniștit scurgea sălii ca să se amestece și el, modest, printre ceilalți, se strecurase înaintea altora spre ușă și pierise undeva. Petrică se simțea mai mulțumit gîndindu-se că va trage tare în schimbul acela și că seara va putea să-i vestească bătrînului reușita.

Îl întîlni, totuși, în poarta atelierului, așteptîndu-l cu o liniște mohorîtă, prevestitoare de cuvinte tăioase.

— Sper că ți-ai făcut bine socotelile și că nu mai ești un băiețandru flecar și nechibzuit, ce-și ia angajamente pe care nu le poate ține.

— M-am învățat minte, tată. Nu se mai întîmplă ce s-a întîmplat, te asigur. Și cît a lipsit atunci? — se împotrivi băiatul, dar moale, aproape în șoaptă. Nici două puncte... Spune și dumneata!

— Nu căuta scuze: două, nouă, e la fel. Ce e aproape, nu înseamnă tocmai. De data asta tocmai trebuie să însemne cinci-sprezece-la-su-tă! Sfirși apoi poruncitor: mai sînt opt minute; grăbește-te! — și se depărtă repede, fără să mai cate îndărăt.

„Asta-i tata! N-ai ce-i faci!“ se resemnă Petrică și porni spre vestiar.

În atelier își găsi schimbul lîngă mașină și se miră: nea Gogu Clopoșel, pe care-l zărise și în sală, se întorsese și — așa cum era îmbrăcat de plecare — curățea strungul.

— N-ai pornit-o încă, nea Gogule?

— Nu. Ziceam să-ți las mașina în ordine, să nu-ți pierzi vremea după mine. Ți-ai luat un angajament...

Petrică fu uimit auzindu-l, deși așa se cuvenea: fiecare schimb era dator să predea celui alt mașina în cea mai perfectă ordine; dar cu nea Gogu era altă socoteală; i-o spusese din prima zi cînd băiatul îi fusese repartizat schimb doi permanent:

— Băiețică, nen-tu Gogu ar vrea să cureți tu strungul. Ție ți-e mai ușor să vii cu un sfert de ceas mai devreme. Lui nen-tu Gogu îi e mai greu să stea în picioare încă un sfert de ceas după opt ore muncite. Ce zici?

— S-a făcut! — primise Petrică, însuflețit, ca întotdeauna. Nu se cădea să supere un om care putea să-i fie tată.

Lui Clopoșel îi plăcuse, se vede, de băiat, și-l privise lung, cu duioșie.

— Eu n-am avut norocul lui tac-tu, să muncesc cu feciorii într-un atelier. Mi s-au prăpădit doi, de mici...

Și acum nea Gogu curățea strungul cu o sirdie de ucenic. Lui Petrică îi venea greu să-l lase, dar Clopoșel nici să n-audă. „Să știi că s-a luat tata și de el“, îi dădu băiatului prin minte și se roși pînă-n virful urechilor de rușine.

— Mîine nu te mai las, nea Gogule!

— Să trăim pînă mîine... Spor, băiatule!

În sală începu să răsune zumzetul cîntător al strungurilor în mers, cu care dacă te obișnuiești ți se pare că e tăcere. Petrică se lăsă prins de muncă și bușele, cu sclipiri stînsse de fontă nou strunjită, începură să crească stivă alături.

După vreo patru ore crezu că-și găsiseră ritmul care-i asigura cele 15 la sută; începu atunci să fluiera încetisor, bine dispus, o melodie din „Vagabondul“, filmul din țara aceea depărtată în care aveau să ajungă și piesele pe care le strunjea el.

La sfîrșit, Petrică trebuia să mai zăbovească unsprezece minute peste ora schimbului să dea gata și ultima bușă socotită în depășire. Dacă mai punea și procentul de piese brute cu eventuale defecte ascunse de la turnat, care azi nu se iviseră dar care mîine puteau să-i apară înaintea, însemna că-i lipseau patru procente din cincisprezece. „Ehe! rămase el pe gînduri. M-am încrezut prea mult în puterile mele. Patru puncte acum, nu două, ca rîndul trecut!“... Și oftă din greu, avînd în minte chipul bătrînului și în auz strigătele acelea care-l bucuraseră: „Bine, bravo, Prejbeanu II!“

„Mîine trebuie să meargă mai bine“, se încurajă el și porni încet, fără chef, răslețindu-se de ceilalți băieți care poate s-ar fi apucat să-l descoasă pe drum.

Acasă îl găsi pe taică-său treaz, muștrulindu-l pe Titi, cel mai mic dintre frații săi. Bătrînul era nervos și cu arțag. Se lega de caietul prost ținut, cu foi rupte, și de faptul că mezinul întârziase cu problemele după ora rînduită lui pentru culcare.

— Cum a mers? — îi aruncă bătrînul vorba în treacăt.

— Încep să mă apropiu... Am cîștigat 4,5 procente peste depășirea obișnuită, mai lipsește puțin — îi răspunde Petrică, umblînd să-și ascundă printr-o liniște exagerată îngrijorarea.

— Să termin cu el și stăm de vorbă — îi întoarce bătrînul cu un glas domol, ca să nu înțeleagă cel mic că munca fratelui său mai mare nu merge nici ea prea strălucit. Urmă să-l certe pe Titi:

— Neatent, neglijent, risipitor, cum vrei tu să iasă din tine un ștrungar sau altceva ca lumea?... Nu ajungi tu la profesionala uzinei, n-ai grijă! Nu vreau să se spună că mîine, prin ateliere: „Prejbeanu I a fost om, feciorii lui sînt numai jumătăți de oameni!“ Înțelegeți, dom'le Titi, sau nu înțelegeți?! Cînd isprăvi cu cel mic și trecu în odaia lui Petrică, bătrînul începu încă din ușă, tăios:

— Dă-i drumul, dar să-mi spui exact cum a fost!

Și-l ascultă atent, fără să scoată vreo șoaptă, și rămase apoi mult pe gînduri. Petrică îl privea cu inima strînsă și-l vedea schimbat, cu un chip de om care suferă, altul decît cel pe care-l cunoștea el, și de bun, și de rău. Aștepta să-l audă hotărînd și se teama...

— Îți lipsesc aproape cinci la sută — vorbi bătrînul într-un tîrziu și neașteptat de liniștit. Înseamnă că ne-ai înșelat...

Cuvîntul căzu atît de greu încît băiatul zvîcni și izbucni cum încă nu îndrăznise să izbucnească vreodată pînă atunci.

— Să nu spui c-am înșelat, tată, că nu știu ce fac! — și se pregăti să înfrunte urmarea îndrăznelii sale, dar care nu veni.

— Bine, tu crezi ce vrei, eu rămîn la părerea mea — se stăpîni bătrînul, depășit de dîrzenia băiatului și care — se minuna el singur de asta — nu-i displacea. Dar să trecem peste cuvinte, urmă el, și să ne întoarcem la problemă. Îți lipsesc aproape cinci la sută. De unde ai să le scoți? N-ai de unde! E peste priceperea ta! N-ai venit să mă întreb înaintea, că ți-aș fi spus...

— N-am să viu să te întreb niciodată! — se sumeți Petrică. Ce-am să aflu? Că depășirea, după felul dumitale de a socoti micrometric, nu poate trece de șapte, șaptezeci sau de opt virgulă opt?! Mulțumesc! Mie îmi trebuie cel puțin cincisprezece, înțelegeți?

— Frumos — rîse acru bătrînul — foarte frumos, dar de unde?... Tu crezi că știi chiar toate secretele meseriei? Nu le știi, nici eu nu le știu chiar pe toate, crede-mă...

— Am să le învăț de la alții dacă n-am să le pot descoperi singur. În orice caz, pe dumneata n-am să te-ntreb, ți-o spun deschis! — Și pe mine, de ce nu? — rîse ca să-și ascundă tulburarea bătrînul.

— Pentru că tot ce faci, numai pentru bunul tău renume faci. Cu asta începe și se sfîrșește lumea dumitale — vorbi Petrică, repede, aproape pe nerăsuflăte, să nu cumva să se oprească la mijlocul frazei și să nu spună ce gîndește despre tatăl său, tot ce adunase el de mult în cuget.

Bătrînul înmărmuri. În ochi i se citea o uimire mare, nesfîrșită. Ca dinaintea unui

munte răsturnat cu piscurile în jos și cu poalele în nori. Spuse încet, rar, cu greutate:

— Crezi tu asta?... că tot ce fac e numai...

— Cel puțin asta se vede!

— Bine — începu să se regăsească bătrînul. Foarte bine! Dar să lăsăm deoparte ce crezi tu despre mine... Ți-ai luat un angajament... Ești tînăr... Tineretea însă nu te scutește de simțul răspunderii... Rămîne să-l dovedești. Noapte bună!

— Am să-l dovedesc — se aprinse iar băiatul. Și nu pentru că mă cheamă Prejbeanu, ca și pe dumneata, ci pentru că simt nevoia să arăt că-l am. Noapte bună, tată!

Și bătrînul se duse la culcare, mormăind și pufnînd: „Ia te uită!“ „Cel puțin asta se vede... „Ia te uită, ia te uită!“... Și gîndurile nu-i dădură pace nici în pat. El, care avea un somn de piatră, se răsuci în așternuturi și închise ochii doar spre ziuă, abia după ce în mîntea lui putuse să-și facă loc gîndul că și băiatul are drept să aibă dreptate...

Dimineața, cu capul greu și cenușiu la chip de nesomn, se duse să povestească lui Onciu, organizatorul de partid, și lui Clopoțel ce i se întîmplase cu băiatul. Dezvălui toate, simplu, școlărește aproape, și nici nu se miră cînd Onciu îi spuse:

— Vrea să zboare fii-tu... Are dreptate.

— Așa-i — admise bătrînul, dar se suci iar. Dar de ce să creadă că trăiește numai pentru renumele meu? E drept asta?

— Nu e drept — recunoscură împreună ceilalți doi.

— E prea aproape de tine, nu te poate privi cum te privim noi ceilalți. Vede copacul, dar nu vede pădurea — îl desluși Onciu.

— Și cum să rezolv?

— Întîi trebuie să-l ajuți să se descurce dinimpas — spuse Onciu.

— Nu, nici vorbă — se împotrivi Prejbeanu, N-o să primească nici un ajutor de la mine.

— Primește — rosti Clopoțel.

— Nu-l cunoști! Nu primește! — se încăpățîna bătrînul și nu pentru că ar fi fost convins că e așa ci pentru că așa-l voia el acum pe feciorul său: dîrz, neclintit pe poziție.

— S-ar putea să ai dreptate — zîmbi Onciu, înțelegător. E doar bărbat și el! — și surise

simțînd că descoperise o altă meandă a bătrînului: aceea că feciorul trebuie să-i semene, să fie și el un caracter tare, mîndru, de neclintit. Clopoțel ar putea să-l ajute, se înțelege bine cu el.

— Uite cum ar trebui să faci — începu Prejbeanu I să-i explice lui Clopoțel. Eu am avut și ucenici îndărătnici în viața mea. I-am luat cu binisorul, pînă le-am prins firea...

★

A doua zi după-amiază, cu douăzeci de minute înainte de începerea lucrului, Petrică îl găsi iar pe nea Gogu lingă strungul care sclipea lună.

— N-ai plecat, nea Gogule?

— La mine nu-i nimeni acasă azi. N-am de ce să mă grăbesc. Vreau să văd cum tragi tu la bucele alea. Mai învață și nea Gogu de la băiețică — rîse el moale.

— Las-o-ncolo — strigă Petrică, dar fu mulțumit: se potrivea bine că Clopoțel rămîne lingă el. Era ștrungar vechi, oricum...

Și nea Gogu stătu lingă el, să-l urmărească lucrînd, cu ceva din privirea bătrînului, sfredelitoare și întunecată, cînd era preocupat și nemulțumit de ceva.

— Ce zici, nu se pierde prea multă vreme cu centratul? — îl întrebă Clopoțel, așa ca și cînd s-ar fi sfătuit laolaltă. Apoi, după un răstimp: ce-ar fi să dăm viteză mai mare așchiei?... Așa, cu curaj!... Vezi că n-ai greșit?... Mai mare dragul să muncească omul cu tine!

După două ore, Clopoțel isprăvisese toate bancurile cîte le știa, dar descoperise cu Petrică cîteva din secundele acelea prețioase greu de aflat.

„Ce om și nea Gogu! Nu vrea să se cheme că mă ajută. Și cunoaște meserie, nu glumă“, recunosc Petrică în gînd și începu să-l privească altfel, cu admirație crescîndă: era în picioare de peste douăsprezece ceasuri neîntrerupte dar nu lăsa să se vadă oboseala ce-l cuprîndea de obicei cître sfîrșitul schimbului.

Descoperiră un clenci, apoi și altele, iar după cinci ore puteau spune că ritmul cerut era asigurat. Clopoțel glumea:

— Așa măi, feciorul lui Pătru întii! Tat-tu e odată om, tu să ajungi un om și jumătatea!...

Și plecă de lingă el tîrziu; se vedea după umblet că e frînt de oboseală, dar se silea să pară vesel, bucuros.

După plecarea lui, băiatul se simți stînger, stînjent, și-i trebuiă multe minute ca să regăsească ritmul de mai înainte.

Apoi veni careva de afară să-i spună că-l văzuse pe taică-su cu Clopoțel laolaltă.

— Ți s-o fi părut — rîse Petrică. E acasă acum, scoate untul din prislea al nostru.

— Ce dracu, pe Prejbeanu I să nu-l recunosc? El era!

„Asta-i — se lumină deodată băiatul — tata a fost; era înțeles cu nea Gogu. Din ăștia-mi ești, tată?“ Și înțelese că greșise socotindu-l pe bătrîn un urcios cu suflet de iască: așa înțelegea el să-și iubească copiii și să apere renumele și cinstea muncitorească a Prejbenilor...

Era un simțămînt nou, întremător, care-i alunga din amintire toate cîte socotise el că le îndurase pe nedrept de la tat-su.

Apoi goni toate gîndurile și se cufundă iar în muncă. Acum i se părea atît de simplu să lucreze degajat, liniștit, stăpîn pe sine, fără alte preocupări și fără graba aceea precipitată care te face să pierzi ritmul. „Asta e secretul bătrînilor“, făcu el cea de-a doua mare descoperire a zilei. Se auzi apoi strigat, dar nu pe numele mic, ci „Prejbeanu II“, și tresări mîndru și bucuros.

— Prejbeanu II, mergi duminică la baschet?

Nu ridică nici capul să vadă cine-i vorbește. Nu-l mai interesa nimic altceva decît bucele 20.14.

— Discuțăm după schimb!

Și decuplă scurt egalizatorul. Trase cuțitul și măsură piesa: șublerul îi arăta o diferență de o zecime, tocmai bine toleranța admisă. „Las' să fie tocmai, tocmai, cum spune tata“, gîndi el, și cuplă iar. Așchia de o zecime țiu domol, ca o șoaptă. „Fac și lux, că am de unde“, surise Petrică, și melodia din filmul indian îi reveni iar pe buze, cum îi venea întotdeauna să cînte cînd își simțea inima ușoară...

LA CHEMAREA VIETII

de I. MILTENOV
ziarist din R.P. Bulgaria

Nu de mult, în perioada discutării de către întregul popor bulgar a planului de transformare a țării noastre, un tovarăș care tocmai se înapoiasese într-o delegație în străinătate elata la o adunare a „Frontului patriei” următoarea întâmplare semnificativă.

— Într-un restaurant din Varovia am cunoscut întâmplător un pilot din „C.L.M.” Când a aflat că sînt bulgar, pilotul mi-a zămbit, m-a privit în ochi și mi-a spus: „Știi cum îmi dau seama în timpul zborurilor de noapte, chiar și fără aparatele de bord, că mă aflu deasupra Bulgariei? Noaptea, dacă trec Dunărea, la sudul ei, în Peninsula balcanică, Bulgaria este luminată în întregime. La dumneavoastră se pare că într-adevăr nu există cîtun de electrice!”

Tovarășul nostru își continuă apoi povestirea și din ce spunea și dădea seama că în cifrele acei din plan el deslușește imaginea de viitorul nostru.

— Acum, cînd discutăm grandiosul plan de transformare a Bulgariei noastre, stau și mă gîndesc cum va arăta ea în ochii

unde a trecut tractorul lui Ivetan șafarki din satul Bejanovo raionul Lukovitsk — unul dintre cei mai buni actoriști din R.P. Bulgaria — holdele vor da rod bogat.

acestui pilot peste trei-patru ani, cînd o va privi din carlinga avionului. Noaptea Bulgaria va fi și mai luminată, iar ziua mii și mii de lacuri de acumulare, mari și mici, vor străluci aci ca niște crîmpeie de cer și fiecare dintre aceste crîmpeie azurii va avea oglindit un soare al său...

Adunarea la care au fost rostite aceste cuvinte a fost una din cele 68.000 de întruniri de acest fel care au avut loc în întreaga țară. Niciodată în trecut poporul bulgar n-a luat parte la o dezbaterie atît de amplă despre viitor, despre propriul său viitor. Trei milioane două sute de mii

de oameni și-au spus cuvîntul, au venit cu propuneri, au visat, au discutat despre viața lor ca adevărați gospodari și stăpîni ai țării. Fiecare a simțit ceea ce a exprimat în chip sugestiv unul dintre cooperatorii întruniți la adunarea din satul Goliamo-Conare din raionul Plovdiv:

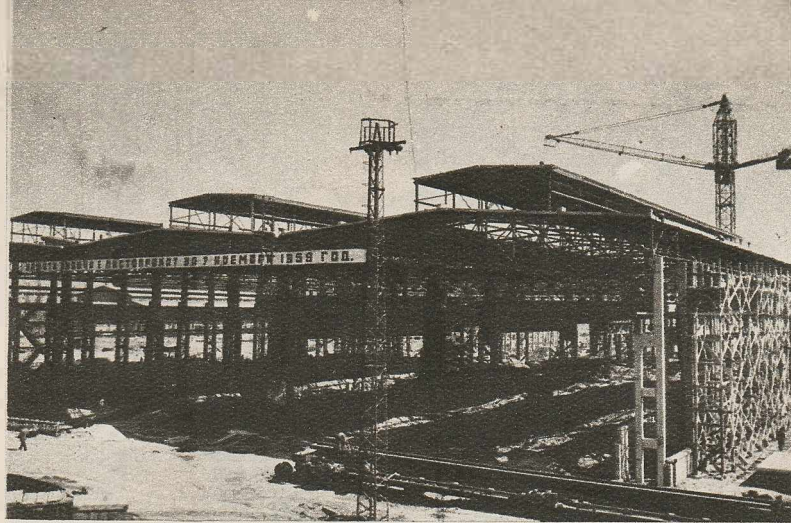
— E bine că partidul se sfătuiește cu poporul. Partidul nostru a fost totdeauna puternic prin popor!...

La aceste adunări, oamenii au vorbit deschis, concret. Și-au oprit privirile asupra fiecărei mașini, asupra fiecărei coline, asupra fiecărui ogor. Au pipăit frun-

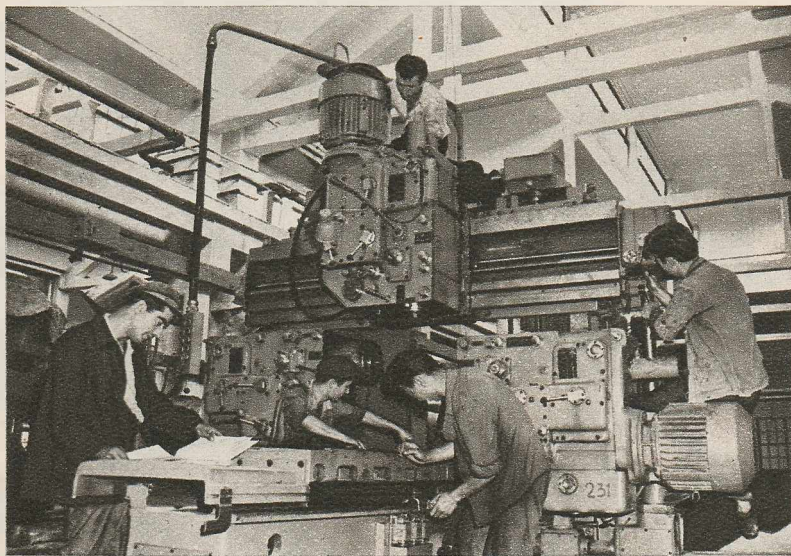
zele galbene ale tutunului, au discutat aprins despre cele mai bune mijloace pentru uscarea lui, au cercetat drumul unui rîu pînă mai ieri inutil, au sfredelit pămîntul cu gîndul lor, întrebîndu-se cum să schimbe cursul rîurilor, cum să folosească pentru irigări sursele de apă care din cele mai îndepărtate vremuri stau ferecate în adîncuri. Oamenii au cercetat cu privirea fiecare pom fructifer, au cîntărit în palmă boabele de grîu și au vorbit despre ele. Au analizat cu luare-aminte și perseverență fiecare posibilitate și nu arareori, pentru

Avîntul muncii poporului bulgar pentru dezvoltarea și înfrumusețarea patriei sale socialiste se vedește și în nenumăratele realizări obținute prin munca voluntară a milioaneilor de oameni ai muncii de la orașe și sate. Iată-i pe membrii cooperativei agricole de producție „Gh. Dimitrov” din satul Granița adunați recent, cu mic cu mare, să sărbătorească inaugurarea unui baraj construit de ei în timpul lunilor de iarnă.

Uzinele metalurgice „Lenin” își sporesc continuu capacitatea de producție. După terminarea construcției celui de-al doilea furnal — care, împreună cu primul, va produce 235.000 tone fontă anual — se desfășoară cu intensitate întrecerea constructorilor pentru a da în folosință — până la 7 Noiembrie — hala laminatelor.

Modernele mașini-unelte și priceperea muncitorilor vor face ca și uzina de piese de schimb pentru automobile și tractoare din Kolarovgrad să-și realizeze înainte de termen sarcinile prevăzute în cel de-al doilea cincinal.

întia oară au fost rostite cuvintele „rezerve noi”.

Și, în focul acestor aprinse discuții, s-au născut mii de propuneri. Mai precis, știți câte? 38.000.

★

S-a vorbit, s-a discutat, s-a aprobat fără ridicare de mâini. Din inimă. Iar după ce oamenii de la orașe și sate și-au spus cuvântul, după ce a fost rostit în unanimitate un entuziast „Da!”, aleșii poporului s-au strâns în Adunarea Populară. Tot ce a fost mai prețios, însemnat și necesar din propunerile făcute în sălile atelierelor, ale cluburilor sătești, în aulele institutelor științifice și chiar de către diferiți cetățeni.

a fost concentrat în raportul primului secretar al C.C. al Partidului Comunist Bulgar, tovarășul Todor Jivkov, prezentat în fața Adunării Populare.

În Occident unii gazetari ne ironizau cu malițiozitate și ne taxau drept fanteziști, în timp ce alții, complet derutați mai ales în ceea ce privește problemele agriculturii, desconsiderau posibilitățile noastre. Și oamenii noștri s-au întrebat: „Cum adică, olandezii pot obține peste trei mii de litri de lapte de fiecare vacă, iar gazetarii occiden-

Fotografiile alăturate din satul Bolurovo ilustrează un aspect al marilor prefaceri care se petrec în viața satului bulgar. Noul răsare peste tot, de la recoltele bogate și până la noile și trainicele case ale țăranilor (dreapta) care au luat locul vechilor bordeie (stînga).

tali să ne interzică nouă să obținem o cantitate de lapte egală și chiar mai mare?”

Și iată că și-au dat singuri răspunsul, și, de asemenea, și presei apusene: în zilele când Adunarea Populară discuta raportul tovarășului Todor Jivkov, zierele noastre au anunțat că la gospodăria agricolă de stat din regiunea Sofia 680 de vaci au dat în medie câte 4.019 litri de lapte, iar Kosta Gosarkov, Elena Grueva și Stoiko Manzurov mulseră de la vacile pe care le au în grijă câte cinci mii de litri de lapte în medie.

Iată și alte înfăptuiri, domnilor ziariști burghezi:

— Minerii de la mina „Bolșevik” au dat în două luni aproape 22.000 tone cărbune peste plan.

— A sosit vremea ca, pe lângă numele unor cîntăreți de operă bulgari, lumea să afle și numele unor noi talente ale noastre din domeniul tehnicii, medicinei, chimiei, matematicii și fizicii... Astfel, aparatura electronică și de semiconductori fabricată acum în R. P. Bulgaria este mult mai ieftină decît cea pe care pînă nu de mult o importam din țările capitaliste.

— În raportul prezentat la Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. tovarășul N. S. Hrușciiov a arătat că țările socialiste vor trece mai mult sau mai puțin simultan la faza superioară a societății comuniste. Pentru aceasta este necesar să accelerăm și noi ritmul. Noi nu putem și nu avem dreptul să rămînem în urmă. La o adunare din Plovdiv, un cooperator a caracterizat propunerile cuprinse în raportul tovarășului Todor Jivkov ca o „poruncă a vieții”, potrivit căreia tezele trebuie să devină lege, o lege a vieții noastre! Tocmai de aceea reprezentanții poporului au hotărît: se aprobă în unanimitate! Și devine lege!

★

Peste cîțiva ani, peste numai trei sau patru ani, dacă același pilot va zbura din nou deasupra Bulgariei, el va vedea noi și noi realizări care astăzi nu figurează încă pe harta biruințelor noastre. Acolo, jos, unde văzuse panglicile rîurilor, rețelele soselelor și

liniile de cale ferată se vor tîrîia cu rețeaua argintie a canale de irigație mari și mici. Ferasele suprafețelor înclinate vor da impresia că zboară din supra loturi de pămînt duse aici din Orientul îndepărtat. Nu încapе îndoielă că lotul nostru va spune în cele urmări:

— Hotărît lucru: noile acorișuri și noile clădiri au devenit atât de numeroase peste tot, cît atunci cînd zbori deasupra Bulgariei rămii cu impresia treci pe deasupra unui teritoriu în întregime repopulat!

Dar de acolo, de sus, pilotul nu va putea, totuși, să vadă alte mii de lucruri interesante. În uzinele noastre, în fermele noastre, pe ogoarele și în laboarele noastre, în casele noastre se vor produce numai în viitorul an mai multe prefaceri a cătoare de bucurii decît în anulii de pînă acum. Cînd va zăra deasupra Plovdivului, pilotul va putea admira de la o înălțime combinatul „Marița”, păcat că nu va putea auzi vîntul directorului uzinei, că va rosti pe un ton solemn, de departe de seamă:

— După cum vedeți, combinatul „Marița” din Plovdiv a pînă dus în anul 1960 mai multe sături de bumbac decît s-a pînă dus în întreaga țară în anul 1939!...

Toate acestea așa vor fi, pentru că le va înfăptui poporul nostru.

Noi, bulgarii, știm că porunca vieții trebuie îndeplinită cu inimile și cu inimile noastre.

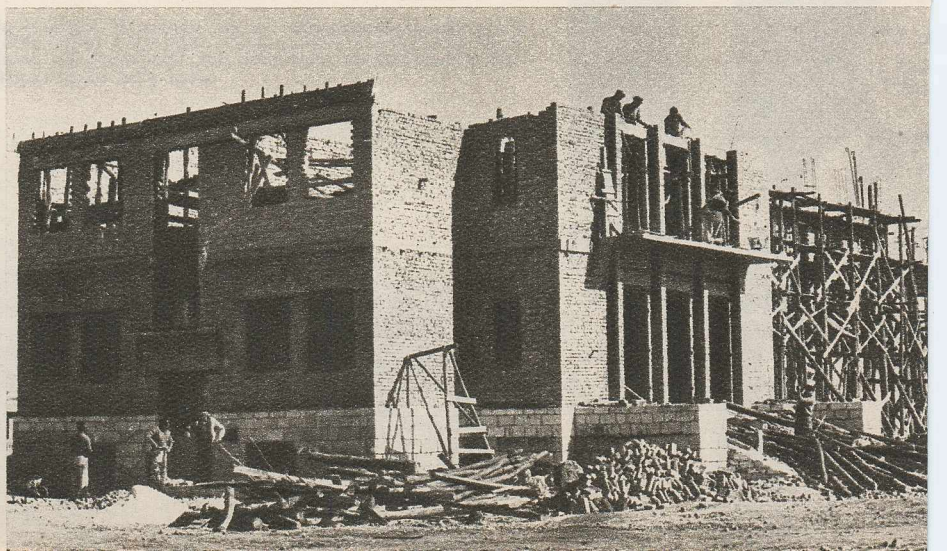
★

Am gîndit, am visat, am tărit.

Cînd omul se gîndește la cut, el își pleacă ochii spre pămînt, dar cînd scrutează vîntul, el și-i ridică spre cer. Că idee aparține lui Aristotel? Și de ce anume spre cer? — putea întreba cineva. Poate, pentru că atunci cînd omul vede el vede imaginile închipuirii mai limpezi pe fondul curăcerului.

Întorcîndu-și privirea spre cutul său apropiat, bulgarul are de ce să-și plece ochii pămînt, nu are de ce să se rîzeze — el poate să privească jurul său liniștit și sigur de sine în tot ce-l înconjoară va vedea roadele muncii sale create. Iar spre viitor el poate privi curaj. El are ce vedea acolo privească în viitor! Pentru aceasta este acum porunca în gului popor, izvorită din înțelepciunea oamenilor și din înțelepciunea partidului.

La porunca vieții, mereu înainte, mereu mai sus!

CVARTETUL „SMETANA”

Ne vizitează țara, oferind iubitorilor de muzică din București, Cluj și Orașul Stalin prilejul unei desfășurări artistice de zile mari, una între cele mai cunoscute formații de muzică de cameră în Republica Cehoslovacă: cvartetul „Smetana”. Formație oficială a Societății Filarmonice cehoslovace, cvartetul a fost întesat de Antonin Kohout, violoncelist, care îl conduce și în prezent. De atunci, cei patru muzicanti cehi (din formație mai cunoscuți este Jiří Novák — vioara I-a, Lubomír Kostecký — vioara II-a, Milan Skampa — violă) au câștigat o lăudabilă faimă în întreaga lume, ducând în fruntea artei compozitice și interpretative a țării lor. Pe lângă pie-

se celebre din repertoriul clasic universal, aparținând lui Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Brahms, Ciaikovski, Debussy, Prokofiev, repertoriul lor promovează muzica de cameră cehă. Aproape nu există țară din Europa în care această formație să nu fi concertat cu mari succese. În ultima vreme cvartetul a întreprins turnee cu adevărat triumfale în S.U.A., Australia, Japonia, India, America de Sud și a participat la festivalurile muzicale internaționale de la Bonn, Salzburg și Viena.

Pe drept cuvânt, cvartetul „Smetana” este considerat azi ca una dintre cele mai desăvârșite formații de muzică de cameră din întreaga lume.

STRUGURI CONSERVAȚI... 2.600 DE ANI!

În cursul unor săpături arheologice făcute în regiunea Karmir-lur din Armenia Sovietică s-a descoperit, perfect conservați, o varietate și un ciorchine de struguri cași, datînd din secolul al VII-lea dinaintea erei noastre. Intere-

sant e că, deși au stat peste 2.600 de ani în pămînt, atît floarea cit și strugurii și-au păstrat perfect forma. Arheologii studiază acum condițiile și compoziția solului în care s-a putut face această uluitoare conservare.

Posta redacției

MAXINTE VASILE — Vatra Dornei. Măcar, păcate, transplantarea de care vă așteptați nu se realizează încă decât experimental, pe animale; mai trebuie încă multe experiențe pînă să se găsească o tehnică convenabilă, care elimine risca de vătămare a omului sau aplicațiile postoperatorii. Dacă do-

AM I. CONSTANTIN — Oradea. Vom răspunde în curînd prin revistă prin poștă.
IONICA NICOLAU — Cîmpina. În publică în curînd, la rubrica „De bă cu medicul”, un articol despre moane. În ce privește cea de a doua boală, vă anunțăm că în Capitală există pînă în prezent un institut de chirurgie estetică, dar că unele operații acest gen se fac la unele clinici. Pentru lămuriri mai ample, vă sfătuim să adresați clinicilor de chirurgie a Spitalului Colțea, Spitalul „Bernath

Andrei”, Institutul de stomatologie etc. din București.

VERA PANETH — Buzău. Ideea lui Constantin Tîolkovski de a se crea stații intermediare în spațiul cosmic rămîne valabilă pentru călătoriile interplanetare atîta timp cît nu se va descoperi altceva mai practic pentru înfrîngerea gravitației Pămîntului. În condițiile actuale, ca să ajungă pînă la Lună și să se înapoieze, un kilogram de încărcătură utilă are nevoie de o tonă de rachete și combustibil. Deci, o astronavă pentru transportul oamenilor pînă la Lună ar avea o greutate de 20-40 mil de tone, greutate care n-ar putea înfrînge atît de ușor legile gravitației. Stația intermediară, la care se gîndesc mulți savanți astronauți, ar permite sustragerea în rate a acestei greutăți de la atracția Pămîntului. O tonă de materie n-ar mai cîntări la stația intermediară decît 400-500 de grame și asamblarea pieselor trimise de pe Pămînt s-ar putea face cu ușurință acolo, pentru că astronava să-și continue apoi zborul.

BLEJDEA NICOLAE — București. Una din cele mai simple și mai practice soluții pentru înlăturarea cariiilor din mobilă este următoarea.

Amestecați zeamă de ceapă cu cîteva picături de parafină și turnați acest amestec în găurile făcute de carii. Repetați de cîteva ori operația aceasta la

MARELE PREMIU AL ARTEI FILATELICE FRANCEZE

În urmă cu opt ani a fost instituit un mare premiu al artei filatelice franceze, căruia i se mai spune și „Goncourtul filateliei”. Acest premiu a fost recent decernat pentru a 8-a oară, cu prilejul declarării celui mai frumos timbru al anului 1958. Juriul, constituit din personalități de frunte ale artei franceze, a apreciat demn de marile premii desenul timbrului de 30 k din frumoasa serie „Elefanți” din Laos. Realizatorul lui este gravorul francez Jean Pheulpin.

Reproducem alături de timbrul premiat, tipărit în culori vii și în condiții grafice superioare, ca de altfel întreaga serie de 7 va-

lari. De remarcat este faptul că cei doi membri ai juriului, aleși dintre necunoscuții într-ale filateliei, au devenit acum adepți ai acestei frumoase pasiuni.

CONGRESUL FEDERAȚIEI INTERNAȚIONALE FILATELICE

Federația internațională filatelică își va ține viitorul congres la Budapesta, în anul 1961. Filateliiștii unguri au și început pregătirile pentru găzduirea acestui congres care va avea, după cît se anunță, o amploare cu totul excepțională. Printre altele, se pregătește și o mare expoziție filatelică internațională.

IRIGAȚIE SUBTERANĂ, CANALE AERIENE ȘI FÎNTÎNI ARTEZIENE PE OGOARE

În China populară peste 100 de milioane de oameni muncesc zilnic la lucrările de irigare. O dată cu munca uriașă pe care o dezvoltă asemenea mase, apar nenumărate inițiative valoroase, dintre care unele revoluționează tehnica irigației.

Căutînd să dea utilizării cît mai multe resurse hidrolice, țărani chinezi folosesc apele ploilor, apele unor regiuni învecinate și — mai ales — apele subterane.

● În raionul Ienșe s-a trecut la irigarea subterană. Conducte îngropate aduc apa la locul dorit, lăsînd pentru agricultură sute de hectare de pămînt. Se înlătură obstacolele pentru circulație și se economisește apa, care, în acest mod, nu mai este supusă evaporării.

● În munți, aducția apei se face prin canale suspendate pe cabluri.

● În raionul Vușan, cu mijloace tehnice locale s-au realizat baterii-stropitoare pentru ogoare. Țărani din raionul Po-ai au săpat fîntîni arteziene pentru irigarea cîmpurilor.

intervale de 2-3 zile. Unde nu puteți turna cu ibricul, folosiți o pipetă sau un tampon de vată. Totul este însă să nu neglijați repetarea operației la intervalul indicat.

IRINA BANEAN — Călărași. Soșonii și galoșii de cauciuc se păstrează bine pe timpul verii dacă îi spălați și ștergeți cu o cârpă curată și apoi îi ungeți cu glicerină. De asemenea, ca să-și mențină forma și recomandați să-i umpleți cu hirtii și să-i depozitați la un loc răcoros. Patinele se păstrează unse cu vaselină și puse într-un loc ferit de umezeală. Iar dacă vreți să evitați mirosul de naftalină la păstrarea hainelor de blană, folosiți fol de tutun și flori de levănțică. În plus e bine să le împachetați în ziare proaspăt tipărite.

ALEXANDRU VOINIC — Petroșani. În general căutăm să răspundem prin revistă numai chestiunilor care i-ar putea interesa și pe alți cititori. Cînd ni se pune o întrebare de interes strict personal, răspundem prin corespondență postală. Iată, cazul dv. este să vă răspundem acum prin revistă, pentru că problema pe care o puneți, și anume aceea a formei pe care o are nucleul unui atom, interesează, sîntem convinși, și pe alți cititori ai noștri. După concluziile calculului matematic făcute de savanții specialiști ai Institutului de fizică din Harkov, nucleul unui

atom, fie el ușor sau greu, are o formă elipsoidală. Cît despre modalitatea stabilirii vîrstei Pămîntului, de care de asemenea vă interesați, aceasta se face pe baza studierii radioactivității diverselor componente ale solului.

VASILICA VOLUNTARU — Piața Neamț. În Indonezia — mai precis pe valea fluviului Manna din insula Sumatra — crește cea mai mare floare din lume, numită Rafflesia, care măsoară mai bine de un metru în diametru și cîntărește aproximativ 7 kg. Dar pe cît e de mare această floare pe atît de urît miroase, așa că nu-i nici o școală s-o ai în casa. De altfel nici nu vă sfătuim să-i cereți cuiva să v-o aducă de-acolo, fiindcă nu se aclimatizează nicăieri în Europa. În lipsa ei, mulțumiți-vă cu florile mari pe care le avem noi: bujori, crizanteme, nuferi și, eventual... floarea soarelui.

MARIA NEGREA — Rm. Vilcea. Margarina este un produs alimentar bazat pe uleiuri vegetale și grăsimi animale, la care se adaugă lapte, zahăr și diferite săruri minerale. Valoarea ei nutritivă — dacă e bine preparată — se apropie mult de aceea a untului. Ar fi greșit deci să evitați consumul margarinei pe simplul motiv că nu știți exact ce conține. La urma urmei, nici carnea nu știți exact ce conține și totuși o consumați de la cea mai fragedă vîrstă. Nu?

METALURGICĂ

1	R	E	S	I	T	A	7	F	U	A	N	A	E
2	O	T	E	L	A	R	1	R	U	S	C	A	
3	S	A	P	A	T			P	A	T	L	A	T
4	P	A	R		T	U	R	X	A	S	A		
5	C	A	P	A	T	E		O	I	F	A		
6		A		C	A	R	B	V	R	I		C	
7	L				S	I	A		I	N	S	A	
8	C	A	P	I	T	A	P		A	V	E	L	O
9	U	M	A	N	I		A	F	A	N	A	R	E
10	R	I	S	I	P	A		R		A	L	I	A
11	M	U	L		O	L	E			B	E	S	
12	O	T		B	R	A	T	A	R	I		C	
13	A	R	A	M	A		C	A	R	I	E	R	A

ORIZONTAL: 1) Important centru siderurgic din țara noastră — Două asemenea cuptoare înalte, de mare capacitate, mecanizate și în parte automatizate, au intrat în funcțiune la Hunedoara (sing.). 2) „Marsul...” de M. Vescan (neart.) — „Lăzăr de la...” poem de Dan Deșliu. 3) Pământ lucrat cu sapa — Dislanțat. 4) Număr divizibil cu doi — A pune metalul toptit în formă — Pronume posesiv. 5) Unitate de măsură ce indică proporția de aur pur ce se găsește într-un aliaj (pl.) — Mioare — Notă muzicală. 6) Compus al carbonului cu un metal (pl.). 7) Pronume — În direcția — Dar. 8) Fundamental — Avocat (abr.) — O rămășiță de oțel. 9) Omezoși — Operație metalurgică prin care se îndalță impuritățile dintr-un metal. 10) Crearea de rebaturi, care duce la ridicarea prețului de cost — A topi la o altă două metale. 11) Vîrf în Carpați — Cel lubrifant este folosit la ungerea motoarelor — Cu repetiție. 12) Ceva din tot — Podoabe lucrate mai ales din aur. 13) „Căldărețul de...” balet de R. Glier — Exploatare minieră.

VERTICAL: 1) Metal distrus de rugină — Aparat folosit la ridicarea greutateilor. 2) Fază — Au intrat în funcțiune la Hunedoara, Galați și Roman, asigurînd o producție mărită de laminăte (sing.). 3) A despărți mine-reut de stierii — Trecută prin ciur. 4) Care stîrște risul — Cel de plumb este întrebunțat ca pigment în vopsitorie, pentru protejarea aparatelor și construcțiilor

de fier contra ruginii. 5) Tot (mold.) — Tudor Constantinescu — Model — Negăție. 6) Măsură agrară — Piesă metalică cilindrică, folosită pentru transportul corpurilor fluide — „... și argint” vals de Lehar. 7) Localitate în R.P. Chineză — Coastă — Materie rășinoasă folosită la acoperirea cu un strat subțire a diferitelor piese, pentru a le feri de atacul agenților atmosferici. 8) Mostră — Piesă care se folosește la fretare. 9) Metal dur radioactiv folosit ca combustibil nuclear — Pozezi — Din nou. 10) Itinerariu — Sfrîngînță — Radu Ionescu. 11) Riu pe Coasta de Fildeș — Subțire — E săpată de apele curgătoare (sing.). 12) La domiciliu — Lucru la bandă (pl.). 13) Întinsă — „... de aur”, piesă de Leonid Leonov.

DEZLEGAREA JOCULUI „PISCICOLĂ”
apărut în nr. 16

ORIZONTAL: 1) Grigore Antipa. 2) Iaprac — Chefal. 3) Ng — Il — Io — N — Nb. 4) Găinar — Scobai. 5) Ic — D — Cutere — N. 6) Rizeafcă — Ilău. 7) I — Alb — Aro — D — T. 8) Ccc — Ai — Ibrice. 9) Ao — R — Pl — Loth. 10) Stavrizi — Etc. 11) Sturionică — Te. 12) U — Rari — Cîrlig. 13) Zacuscă — Moacă.

DIN TRECUTUL MUZICII

Răspundem, prin materialul de mai jos, tovarășului Petrut Alexandru din Cîmpina, care se interesează de forma în care există muzica în antichitate și în evul mediu.

Antichitatea n-a cunoscut muzica decât sub formă de monodie, adică o melodie fără acompaniament. Cei care au făcut primul pas spre un acompaniament au fost trubadurii populari din evul mediu. Firește, era vorba de un acompaniament foarte primitiv, lăsat la fantezia cîntărețului, care-l executa fie prin atingerea unor obiecte sunătoare la anumite accentuări ale melodiei, fie prin dublarea uniformă a vocii cu ajutorul altui cîntăret.

Poliția, care a dat mai tîrziu naștere armoniei, era necunoscută pînă prin secolul al XV-lea și printre primii ei propagatori a fost Josquin de Prés, cîntăreț la curtea lui Hercule I, duce de Ferrara, și apoi la curtea lui Ludovic al XII-lea.

În legătură cu aceasta e cunoscută următoarea anecdotă: Ludovic al XII-lea era mare pasionat după cîntece și ținea neapărat să-l acompanieze pe Josquin de Prés, așa că l-a cerut acestuia să aranjeze o melodie pe mai multe voci în care să cînte și el.

Cum însă regele avea o voce aspră, guturală, lipsită de orice modulație, Josquin de Prés, care nu îndrăznea să l-o spună, era desperat. În cele din urmă a găsit totuși o soluție salvatoare, compunînd o melodie pe patru voci, în care aceea a regelui nu avea decât să repete o singură notă.

Se spune că, pe patul de moarte, Josquin de Prés ar fi murmurat cu amărăciune: „O singură notă avea de cîntat și întotdeauna a cîntat-o fals și pe aceea”.

FOTOGRAFIA DE NOAPTE

Ați încercat să faceți fotografii de noapte? Utilizînd un film de 21/10⁰ DIN, un aparat fotografic cu un obiectiv cu o luminozitate de 1:4,5, un trepid și avînd și puțină îndemnare, reușita va fi aproape întotdeauna asigurată.

Subiectele fotografiilor de noapte sînt de obicei străzile bine luminate, vitrinele, piețele, fîntînile arteziene, jocurile de artificii etc. Caracteristic acestor fotografii este lipsa aproape totală a luminii difuze, care să atenueze contrastele.

Alegerea momentului fotografierii trebuie să coincidă cu iluminarea cea mai favorabilă a subiectului. Cînd străzile sînt ude, luminile care se reflectă în apă înmulțesc numărul surselor luminoase și creează o oarecare lumină difuză. Pentru subiecte mai puțin luminoase, fotografierea să se facă imediat după apusul soarelui, cînd cerul nu este complet întunecat, în primele momente după aprinderea luminilor.

Încadrarea subiectului trebuie astfel făcută încît sursele de lumină și reflexele lor să favorizeze sublinierea subiectului.

Evaluarea timpului de expunere este problema cea mai dificilă, acesta variînd de la cîteva minute pînă la fracțiuni de secundă. Tabelele de expunere și exponometrele nu fac altceva decît să devină modești sfătuitoari ai experienței amatorului fotograf, care este singur în măsură să stabilească expunerea corectă. Pentru început, cîteva fotografii de probă, cu diferiți timpi de expunere, sînt decisive pentru amatorii ce încearcă prima dată aceste fotografii. În toate cazurile se va fotografia cu aparatele pe trepid, iar declanșarea se va face lent, fără smucituri (mai

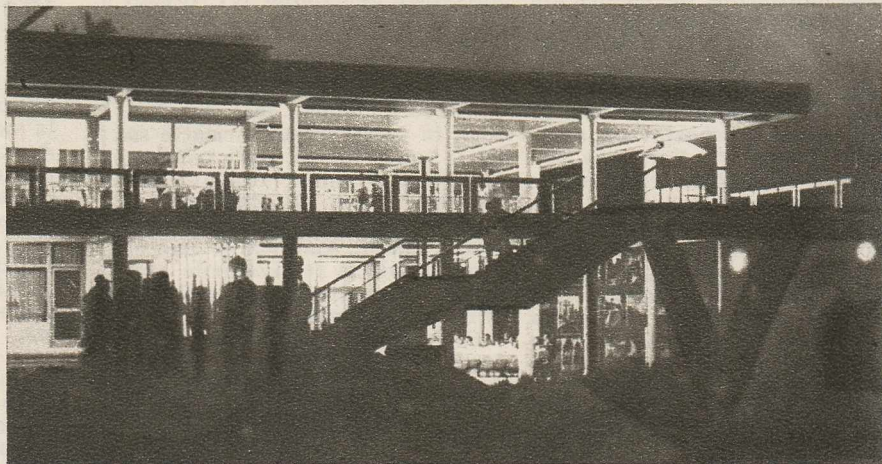
bine prin intermediul declanșatorului flexibil). Dacă timpul de expunere este lung, se va alege momentele de fotografiere astfel încît mișcarea subiectelor să nu fie supărătoare (travaiele, automobilele etc. se vor fotografia atunci cînd sînt oprite la stopuri, în stații etc.). Dacă în timpul expunerii trec prin fața obiectivului surse luminoase, ce nu au fost prevăzute (farurile unui automobil în plan etc.), care vor da pe fotografii dungi luminoase supărătoare, se va intrerupe expunerea prin mascarea obiectivului, cu min pentru fracțiunea de secundă corespunzătoare, după care se va continua expunerea în mod normal.

Pentru amatorii fotografi ce au filme mai sensibile și obiective mai luminoase, expunerea se va putea scurta chiar pînă la 1/25 sec fotografierea făcîndu-se din mîna. La subiecte complet statice se poate utiliza și film de 17/10⁰ DIN, ca și o diafragmă mai mică avînd grijă să prelungim în mod corespunzător timpul de expunere.

În general, dacă expunerea a fost corectă se va dezvolta filmul într-un revelator compensator, prelungind timpul de dezvoltare. Pentru formatele mai mari (6x6, 6x6 etc.) și filmul 17/10⁰ DIN, se recomandă să se utilizeze un revelator mai energic, care „scoate” mai multe detalii, în afară de faptul că va ajuta și la eventualele subexpuneri.

Copierea sau mărirea negativelor se face numai pe hîrtie lucioasă, aceasta fiind în măsură să redea cel mai bine strălucirea luminilor și atmosfera de noapte.

Ing. SYLVIU COMĂNESCU (mai

Restaurant de la Eforie, văzut noaptea. Aparat „Exakta Warex”: obiectiv Primoplan 1:1,9 58 mm. Film Isopan F 17/10⁰ DIN, expunere 4 sec., diafragma 1:4.

SFATURI practice

CÎND VREM SĂ CREȘTEM MAI ÎNALȚI

cîțitoare din Plătra Neamț, Melania Teodoru, în vîrstă de 19 ani și înaltă de 1,58 m, ne întreabă ce trebuie să facă să mai crească măcar 5 cm.

Cîțitoarea noastră ar trebui să știe că la vîrstă această creșterea nu s-a plafonat, scheletul aflîndu-se încă în perioada de evoluție, așa că, de la bun început, are toate șansele să cîștige poate chiar și mai mult decît cei 5 cm în înălțime pe care și-o dorește.

Totuși, pentru buna ei îndrumare și pentru siguranța dezvoltării la care ține imperios, îi vom da cîteva sfaturi. Cu atît mai mult cu cît ar putea profita de ele și alte tinere cîțitoare care își doresc acest lucru.

În primul rînd, atenția trebuie îndreptată asupra hranei, care se cere bogată în vitamine și în săruri minerale — mai ales în calciu. Ca să-și îndeplinească din plin acțiunea de evoluție, organismul are nevoie la această vîrstă de o alimentație bine susținută. Se recomandă cel puțin un kilogram de lapte pe zi, brînză, ouă, carne de vacă — de preferat la grătar — apoi tot felul de legume și fructe. Mai

puțin recomandabile sînt: carnea de pasăre, de miel, de vițel și sosurile, dar aceasta nu înseamnă că trebuie să fie complet evitate. După cum nu trebuie evitate nici făinoasele.

Hrana, însă, nu e suficientă pentru ceea ce ne-am propus, căci ne-am putea trezi că ne îngrășăm fără să cîștigăm un centimetru în înălțime. Va trebui să ajutăm travaliul naturii, să stimulăm alungirea scheletului prin exerciții de cultură fizică. Practicarea unor sporturi ca voleiul sau baschetul e cea mai indicată în asemenea cazuri, dar aici intervine un cerc vicios: nu putem participa la practicarea lor organizată în colectiv, pentru că antrenorul ne va găsi prea scunde; în același timp nu vom stimula creșterea dacă nu le vom practica.

Așa că va trebui la început să ne mulțumim cu exerciții de gimnastică de efect similar, pe care le putem executa acasă în fiecare zi. Iată unul din cele mai indicate exerciții pentru alungirea corpului:

1) În poziție de „drepti”, ne fixăm pe vîrfurile picioarelor ridicînd în același timp brațele cît mai sus (repetăm mișcarea de 20 de ori);
2) Ridicăm cînd un picior cînd altul în față așa ca să atingem vîrfurile labei cu mîna, fără să îndoim corpul (de 20 de ori);

3) Depărțăm picioarele la rai, întindem mîinile în sus flexionăm corpul într-o poziție și alta;

4) Facem aceeași mișcare flexionară cu ajutorul unui bar pe care-l ținem în mîini;

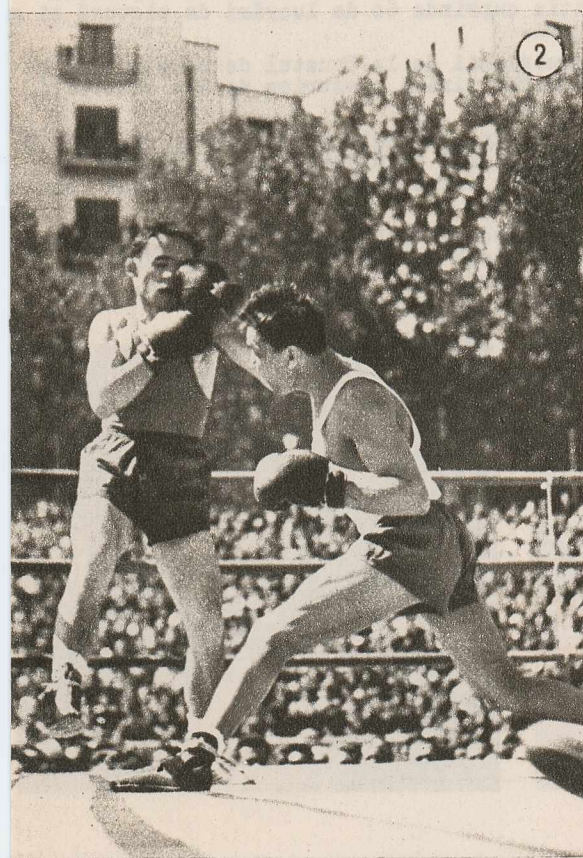
5) Cu mîinile în sus ridicăm alternativ picioarele și le susținem de o mobilă oarecare, înaltă. Îndoim trunchiul în față și atingem genunchiul cu bară apoi în spate cît putem mai mult.

De notat că aceste exerciții bune nu numai pentru alungirea scheletului, ci și pentru fortificarea și întărirea țesutului și pentru evitarea îngrijirii taliei.

Înainte de a începe practicarea acestor exerciții, vom măsoara exact înălțimea corpului. Pînă la exerciții cu perseverență, puțin zece minute în fiecare după șase luni vom constata creșterea de cel puțin un centimetru.

Veți spune, desigur, că e puțin un centimetru în șase luni sau trei centimetri. În nici caz însă să nu vă închipuiți stimularea creșterii la această vîrstă e ca tratamentul unei grene care se lecuiește e pitulă...

JOSIA

Campionatele europene de box „bat la usă”. În vederea verificării formei fruntașilor noștri, federația de specialitate a organizat o gală duminică trecută. În fotografia nr. 1: faza din meciul dintre I. Mihalic și V. Czekely; fotografia nr. 2 surprinde pe C. Gheorghiu într-un moment destul de neplăcut în meciul susținut de acesta cu C. Toma, colegul său de club.

Zeci de mii de iubitori ai fotbalului așteaptă cu nerăbdare rezultatul meciului echipei noastre în Turcia. Zilele trecute am vizitat pe selecționabili la cantonamentul lor din București și am surprins pe peluclă câteva momente: antrenorul lotului, Botescu, discutând planul de „lucru” cu jucătorii (foto 3), și câțiva dintre aceștia „în posesia balonului” (foto 4).

Fotografiile de Dan BIRLADEANU

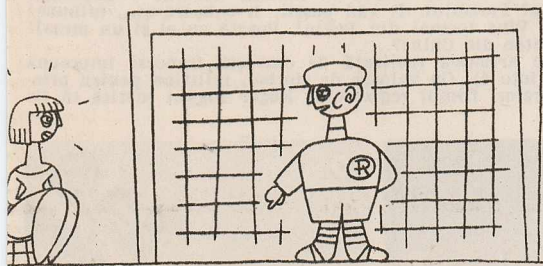
DE PESTE HOTARE

La Kiev, se construiește cel mai mare Palat al sportului din R.S.S. Ucraineană. Lungimea clădirii va fi de 138 metri, iar lățimea de 78 metri. Tribunele arenei au o capacitate de 11.000 spectatori. Cu ajutorul instalației frigorifice din apropierea noului șalaj poate fi oricând pus în funcțiune un mare patinoar artificial, oferindu-se astfel posibilitatea patinatorilor și hocheistilor să se antreneze și în timpul verii.

Fotografia reprezintă macheta mării construcții.

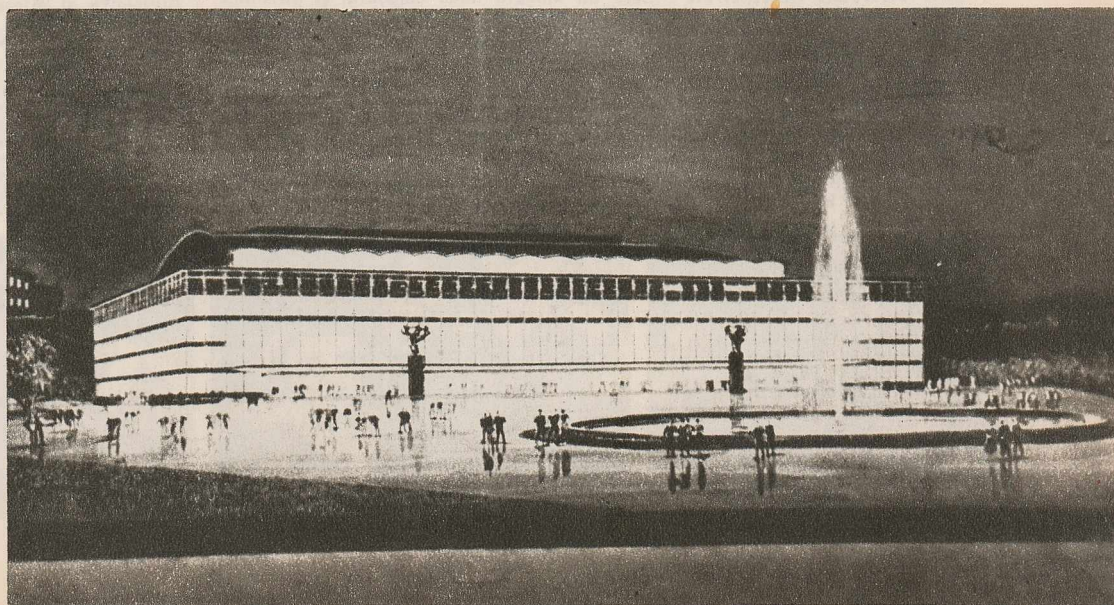

LOC SIGUR

godnicul: vino aici, dragă. Acolo te poate izbi mingea!!

Desen de PAVEN

FOTOCRONICA FLACĂRII

- În întreaga țară au avut loc numeroase manifestări consacrate celei de-89-a aniversări a nașterii lui Vladimir Ilici Lenin. Cu acest prilej au fost evocate viața și opera gloriosului întemeietor al P.C.U.S. și al primului st. socialist din lume. Numeroase grupuri de muncitori, colectiviști, studenți etc. au vizitat în aceste zile Muzeul „V.I.Lenin și I.V.Stalin” din București. În fotografia 1: un grup de muncitori de la Întreprinderea de construcții Nr.12 la muzeu.

- La 16 aprilie a avut loc la București semnarea protocolului guvernamental privind colaborarea economică și schimburile de mărfuri la principalele produse pentru perioada 1960-1965 între Republica Populară Română și Republica Populară Ungară (foto 2). În aceeași zi a fost semnat și protocolul guvernamental privind livrările reciproce la principalele mărfuri, precum și alte probleme de colaborare economică între R.P.Română și Republica Populară Bulgaria pe perioada 1961-1965.

- Zilele acestea în raionul Luduș - regiunea Cluj - a fost terminată în întregime cooperativizarea agriculturii. Raionul Luduș este al 4-lea raion din regiunea Cluj în care țărani muncitori, convingându-se de superioritatea agriculturii socialiste, s-au înscris cu toții în gospodării colective și în tovărășiri agricole.

- Profesorul Dmitri Blohințev, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., directorul Institutului unificat de cercetări nucleare de la Dubna, a sosit luni în Capitala țării noastre, fiind invitat de Comitetul pentru energie nucleară al Consiliului de Miniștri al R.P.R.

- La Teatrul de Operă și Balet al R.P.Române a avut loc săptămîna aceeaș adunarea festivă consacrată celei de-a 10-a aniversări a mișcării mondiale pentru pace (foto 3). Adunarea a fost organizată de Comitetul național pentru apărarea păcii din R.P.Română.

- În ziua de 19 aprilie a.c. pe șantierul naval Oltenița a fost lansată o nouă motonavă de 2.000 de tone (foto 4). Construcția motonavei a fost terminată, în cinstea zilei de 1 Mai, cu patru luni înainte de termen.

- În sălile Muzeului de artă din Cluj s-a deschis duminică expoziția „Clujul în arta plastică”. Expoziția cuprinde 60 de lucrări de pictură și grafică ale artiștilor plastici clujeni.

- De curînd, muncitorii și tehnicienii de la Trustul de construcții și montaje electrice au început executarea liniei electrice de 110 kilovolți Cluj-Baia Mare.

- A luat sfîrșit cea de-a treia etapă - finală - a trecerii în revistă tinerilor socialiști, organizată de Ministerul Învățămîntului și Culturii și Uniunea Tineretului Muncitor în cinstea celui de-al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților.

- Săptămîna trecută, Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești a prezentat în premieră „Sărbătoarea lămpioanelor”, piesă în trei acte de Hans Pfeifer (foto 5). Din distribuție fac parte: Corado Negreanu, Dana Comnea, Luiza Derderian, C.Lungeanu, Sergiu Demetriad și Al.Azoitei.

FILMELE SĂPTĂMÎNII

„DE PARTEA CEALALTĂ”. Este un omagiu adus curajului și dirzenței comuniste. Galeriei de chipuri ale ostașilor revoluției proletare i se mai adaugă două nume: Anton Matveev și Victor Bezais, eroii filmului „De partea cealaltă” (foto 1). Sînt comuniști. Au de îndeplinit o misiune în îndepărtatul Habarovsk, care trebuie eliberat de sub stăpînirea alb-gardistă. Misiunea va fi îndeplinită cu prețul singelui, apoi cu al vieții. Un film din care tineretului are multe de învățat.

„STEAGURI PE TURNURI”. Igor Cerneavin, Wanda, Xana, micuțul Vanea Galcenko, Volenko, Rijkov - toți eroii reali despre care ne-a vorbit eminentul pedagog Makarenko în cartea sa „Steaguri pe turnuri” - se intrunesc acum pe ecran pentru a reface, prin întâmplările lor, istoria celebrei colonii de muncă „1 Mai”. Noul film al studioului „Dovjenko” din Kiev emoționează de la prima imagine pînă la cea lesită din ultimul „tur de manivelă” (foto 2).

„CAPCANA LUPILOR”. O distribuție excelentă: Jirina Sejalova, Jana

Brejhova și Miroslav Dolezal; dar un subiect desuet: o variantă a eternului „triunghi”. Totuși, filmul - care a primit un important premiu la Festivalul de la Veneția - merită să fie văzut, datorită excepționalului joc al interpreților (foto 3).

„ZMEUL DE LA CAPĂTUL LUMII”. ...Un zmeu din hirtie - din acelea pe care fiecare dintre noi le-a înălțat cîndva în înaltul cerului - poposește într-un cartier de margine al Parisului. Îl văd puștii, îl coboară și... minune! Zmeul nu e ca toți zmeii! Vine tocmai din Pekin! Poartă cu el și un mesaj! Cine ești tu, necunoscut prieten din China?...

Este prima coproducție artistică realizată de cineștii francezi împreună cu cei din China Populară (foto 4). Cu valoare de simbol, militînd pentru prietenia și solidaritatea popoarelor, filmul regizorului Roger Pigaut merită să fie văzut de toată lumea.

ÎNTREBĂRILE TITILORILOR

De cînd se cungăște calendarul

Cititoarea noastră Günther Vilma din Sighișoara, ne întreabă de cînd există calendarul și cînd a fost introdus la noi în țară. Răspundem la această întrebare prin materialul de mai jos.

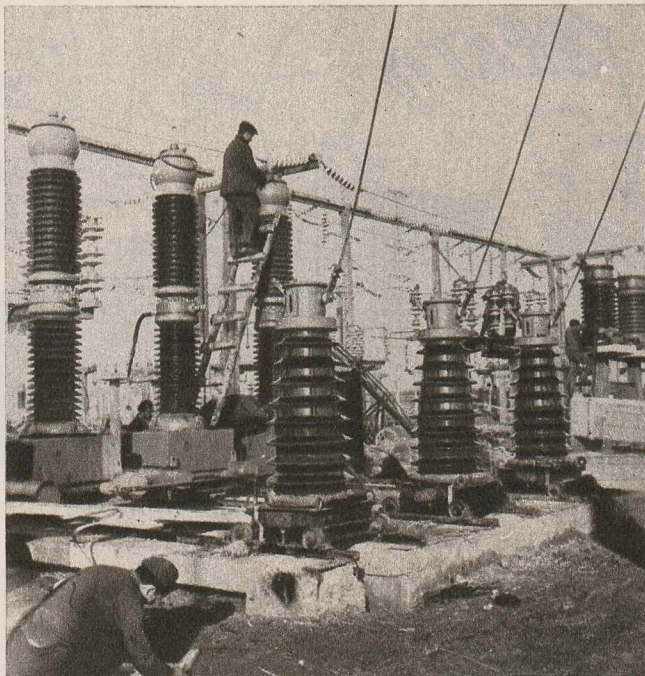
Nu se știe exact cine a făcut prima împărțire a timpului. Pe continentul nostru, legenda atribuie acest lucru lui Romulus, care le-a dat romanilor un calendar compus din 300 de zile împărțite în 10 luni — calendar reformat apoi de Numa Pompiliu și de Iuliu Cezar, iar mai tîrziu de astronomul Claudiu, ce a stabilit că durata exactă a anului este de 365 de zile, 5 ore, 49 de minute și 16 secunde.

Pe de altă parte, însă, documentele vechi arată că, prin anul 594 înaintea erei noastre, înțeleptul Solon a luat anul de 12 luni al egiptenilor și l-a introdus la Atena. Deci egiptenii îl calculaseră, la rîndul lor, cu mult mai înainte. Acest an, care cuprindea 354 de zile, a fost reformat mai tîrziu de Cleostrat și, apoi, de astronomul Meton, care l-au stabilit la o durată medie de 365 de zile, plus o pătrime de zi. Alte popoare din Orient — astro-babilonienii, evreii, indienii, dar mai ales chinezii — au reușit, de asemenea, să stabilească cu oarecare aproximație durata anului, cu mii de ani înaintea epocii noastre.

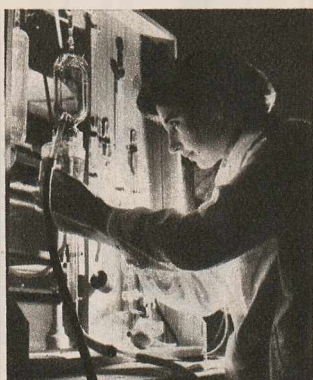
După cum arată documentele deci (nu legenda), primul calendar a venit pe continentul nostru de la vechii egipteni. În ceea ce privește țara noastră, s-a păstrat ca cel mai vechi calendar scris de mîna, ce se cunoaște, un manuscris din secolul al XVII-lea. S-a descoperit un asemenea manuscris de pe vremea lui Constantin Brîncoveanu, întocmit de Ioan Romînu. Dar popularizarea calendarului a început a se face la noi abia prin anul 1733, cînd s-a putut folosi tiparnița de la Brașov.

La București, cel dintîi calendar tipărit a apărut în anul 1795.

Interesant de reținut e că un asemenea calendar tipărit nu cuprindea numai datele referitoare la împărțirea timpului, ci și multă literatură instructivă. O bună bucată de vreme — aproape un secol — calendarele au fost la noi publicațiile culturale care pătrundeau cu cea mai mare ușurință în mase, datorită conținutului lor atractiv. De aceea unii autori, cînd voiau să-și răspîndească opera, o prezentau sub formă de calendar. Unu dintre aceștia este și Anton Pann, care și-a tipărit multe din versurile lui satirice sub formă de calendar, ba, la un moment dat, chiar parodîind calendarul.

ÎN APROPIEREA ORAȘULUI FOCSANI, pe traseul liniilor de înaltă tensiune ce pornesc de la Borzești, a fost construită o stație de transformare.

UN ASPECT din laboratoarele uzinelor „23 August” din Capitală: cu ajutorul unui aparat special, se determină procentajul de carbon și de sulf din oțeluri și fontă.

PE STR. NEGUSTORI DIN CAPITALĂ, se mai află și azi casa în care s-a născut Dimitrie Bolintineanu.

PARCUL NAȚIONAL din masivul Retezat, aflat în apropierea Tăului Gemenilor, are o importantă colonie de „Pinus Cembra” (zimbri), vegetație extrem de rezistentă — azi, pe cale de dispariție — datînd din vremea cînd ghețarii dominau căldările glaciare ale masivului. Pentru păstrarea și înmulțirea acestei vegetații au fost replantați puieți de zimbri în Valea Pietrii din Retezat. La dimensiuni de copaci maturi (5-8 m înălțime) acești arbori nu se găsesc însă decît la Tăul Gemenilor.

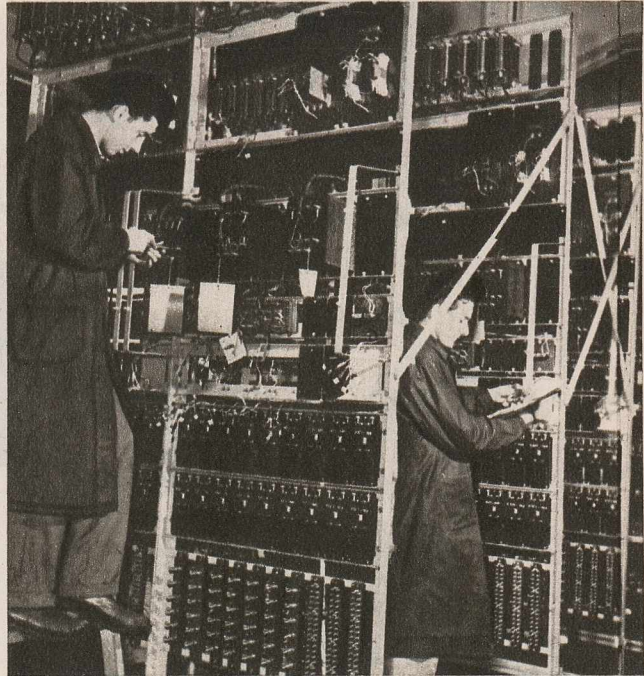
Fotografie de M. DUMITRESCU

ÎN CASA MEMORIALĂ „ION CREANGĂ” din Humulești, se găsesc cîteva obiecte originale, dintre celea despre care marele povestitor vorbește adesea în amintirile sale.

În colțul primei camere se află scaunul lui moș Chlorpea clubotăru, iar deasupra sa, pe perete, temutul bici, cunoscut sub numele de „Sf. Nicolae”.

Fotografie de M. DUMITRESCU

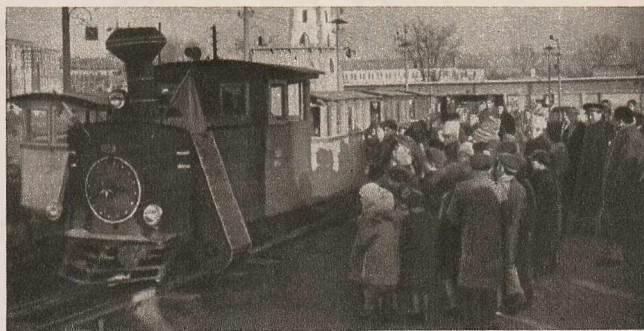

S.C.B. — semnalizare, centralizare, bloc de linii automate — se numesc pe scurt echipamentele pentru automatizarea stațiilor C.F.R. Complicatele aparate sînt produse de colectivul uzinelor „Grigore Preoteasa” din Capitală, care și-a propus ca în anul 1959 să producă noi tipuri de asemenea echipamente. Iată-l pe nunciitorii Olimp Melinte și Paul Mihăilescu, lucrînd la asamblarea ramelor de alimentare pentru S.C.B.

UN STEAG CARE SIMBOLIZEAZĂ RECUNOȘTINȚA echipelor de petroliști chinezi de la stațiile de foraj 1237, 1223 și 1209 a fost înmînat de tov. Tung — consilier economic al R.P. Chineze — nunciitorilor de la uzinele „1 Mai” din Ploiești. Aceștia au furnizat înainte de termen o sumă de utilaje petroliere, fabricate pentru R.P. Chineza.

Fotografie de I. VERMONTI

„TRENULEȚUL COPIILOR” a stîrnit curiozitatea și bucuria celor mici, ca și a celor... mari, veniți să viziteze orașelul copiilor din Galați. Pe o linie în circuit închis, de aproape 300 de metri, pe alocuri cu încrucișări și macazuri, semafoare și semnalizatoare luminoase, precum și un... tunel — asemenea unei căi ferate autentice — circula o locomotivă cu trei vagoane, special amenajate pentru copii.

Bineînțeles, în „gară” a fost... coadă la bilete!

REDAȚIA: BUCUREȘTI Casa Poștală 3507 of. 33
PIAȚA ȘCINTEII Tel.: 17.60.10, lat. 1744

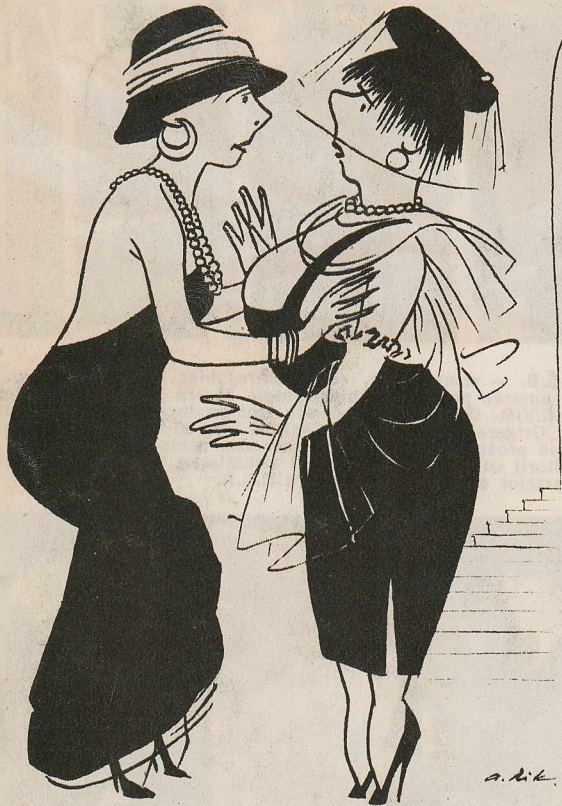
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

UMOR

de
RIK AUERBACH

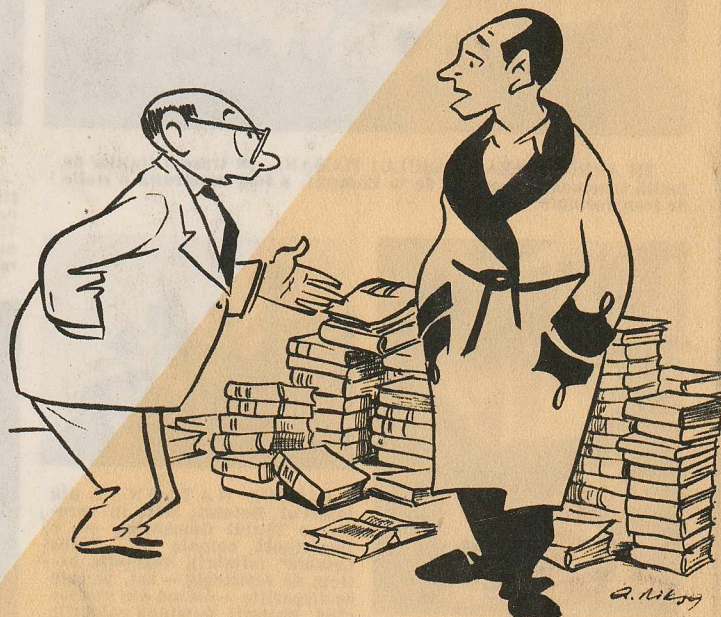
IN PAUZĂ

- Ce simfonie a fost asta, a 5-a sau a 9-a?
- Nu știu, dragă, eu sînt atentă la muzică.

Baloane de oxigen

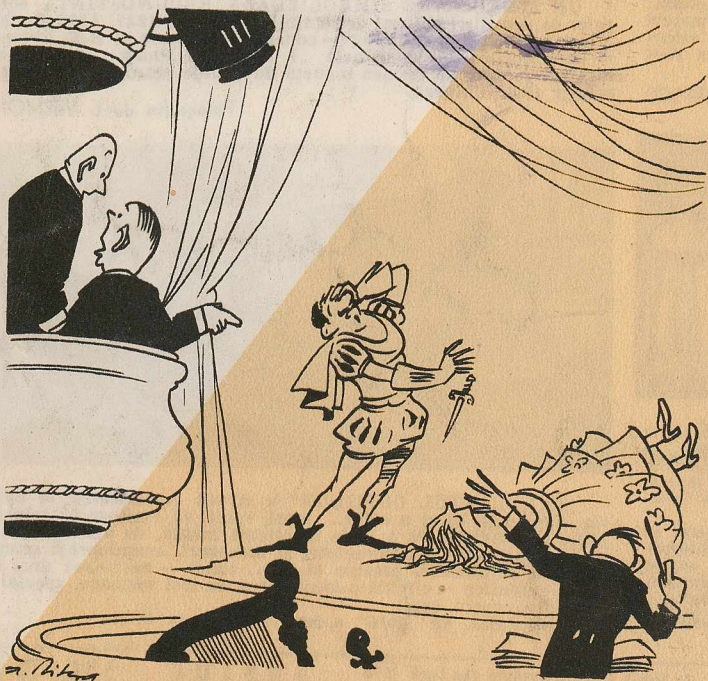

- Ai strîns o grămadă de cărți. De ce le ții pe jos?
- Ce să fac? La bibliotecă nu se împrumută și rafturile.

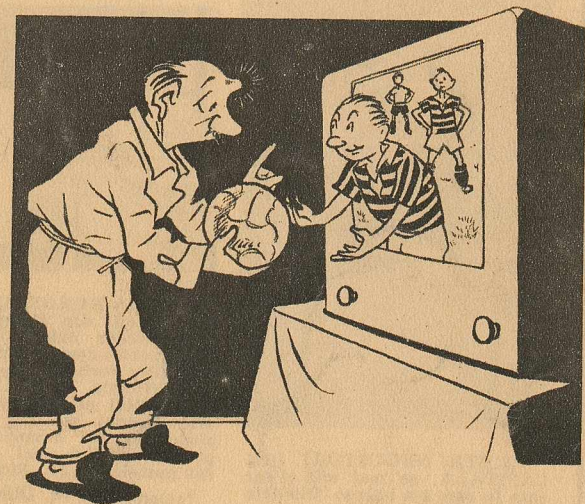
MINĂ LUNGĂ

Poveste fără cuvînt

- De ce a omorît-o?
- N-ai auzit cum a cîntat?

- Ia-o! Da' să ști că a doua oară n-o mai vezi înapoi!